

PARIKKALA ON PARASTA
YHDESSÄ

TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026–2028

Kunnanhallitus 8.12.2025 § 252
Kunnanvaltuusto 15.12.2025 § 52

Sisällys

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2 YLEISET LÄHTÖKOHDAT.....	4
2.1 PARIKKALAN KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	4
2.1.1 Kunnan alue	4
2.1.2 Organisaatorakenne	6
2.1.3 Väestö.....	7
2.1.4 Elinkeinot ja työllisyys.....	9
2.1.5 Asuminen	11
2.1.6 Hyvinvointi.....	12
2.2 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	14
2.2.1 Kansantalouden tilanne ja kehitys	14
2.2.2 Kuntatalous	14
2.2.3 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne, sitovuus ja seuranta.....	17
2.2.4 Talousarvioon sisältyvät riskit.....	17
2.2.5 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	18
2.2.6 Talouden tasapainovaatimus / Alijäämän kattamisvelvollisuus	19
2.3 PARIKKALAN KUNTASTRATEGIA	20
2.3.1 Kuntastrategian visio, painopisteet ja tavoitteet	20
2.3.2 Kuntastrategian ohjaavuus ja jalkauttaminen.....	21
2.3.3 Parikkalan kunnan edunvalvonta.....	22
2.4 HENKILÖSTÖ.....	23
2.4.1 Henkilöstön määrä	23
2.4.2 Henkilöstökulut.....	24
2.4.3 Henkilöstötyön tavoitteet	24
2.5 KONSERNI	25
3 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	26
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	27
Vaalit.....	27
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	28
Tarkastustoimi.....	28
KUNNANHALLITUS	29
Keskushallinto ja tukipalvelut.....	29
KUNNANHALLITUS	32
Työllistämispalvelut	32
Elinkeinojen kehittäminen.....	33
HYVINVOINTI- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA	38
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto	38
Perusopetus ja lukio	39
Vapaa sivistystyö	43
Varhaiskasvatus.....	47
Asiointiliikenne	52
TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	53
Teknisten palvelujen hallinto	53
Rakennuttaminen ja kaavoitus	55
Kiinteistöt	59
Ruoka- ja puhtauspalvelut.....	61
Kuntatekniikka.....	64
Rakennusvalvonta.....	66
VESIHUOLTOLAITOS.....	68
KÄYTTÖTALOUDEN YHDISTELMÄ TULOSALUEITTAIN.....	71
KÄYTTÖTALOUDEN YHDISTELMÄ TOIMIELIMITTÄIN	73
KÄYTTÖTALOUSOSAN PERUSTELUT	74

4 TULOSLASKELMAOSA	75
TULOSLASKELMAOSAN PERUSTELUT	75
6 INVESTOINTIOSA.....	77
7 RAHOITUSOSA	80
RAHOITUSOSAN PERUSTELUT	80
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	81
YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVÄT TOIMENPITEET	85

1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2026 talousarvion laadintaa on ohjannut kunnanhallituksen elokuinen päätös nollatulokseen pääsemisestä. Raamissa otettiin huomioon silloiset, viimeisimmät vero- ja valtionosuusennusteet sekä kuntakenttää koskevat kustannusten nousupaineet. Päätäjillä oli myös tiedossa, että mikäli alijäämäisyyden uralta ei päästä pois, on ura pysyvä.

Talousarvio on todella tiukka ja sitä on edeltänyt kahden valtuustoseminaarin käsittely ja yhteistoimintaneuvottelut. Jokainen esihenkilö on pohtinut oman tulosalueensa talousarviota vastuullisesti, sillä olemme päässeet kokonaisuutena hallituksen asettamaan raamiin. Toimialat ovat ehdotuksissaan huomioineet talouden sopeuttamisen ja tarkastelleet myös kriittisesti omaa toimintaansa.

Tulevaisuuteen liittyy monta epävarmuustekijää yleisen maailmantilanteen ja kauppa-kiistojen lisäksi myös kansalliset näkymät, kuten hankintalain uudistus, kustannusten inflaatiokorotukset, talouden laskusuhdanne ja työllisyydenhoitoon liittyvät asiat, vaikka Parikkalassa on perinteisesti ollut maakunnan alhaisin työttömyysprosentti. Painetta kunnan talouteen luovat lisäksi kunta-alan palkkaratkaisu, joka nostaa merkittävästi julkisen sektorin palkkoja tulevina vuosina sekä yhtiöittämisvelvoite, jonka vaikutus kunnan tulokseen on noin -500 000 euroa. Päätös yhtiöittämisestä on kunnanhallituksen päätöksellä siirretty vuoteen 2026.

Vaikka kokonaistalouden arvioidaan kääntyvänkin suunnitelmakaudella ylijäämäiseksi, Parikkalan kunnan haasteena on yhä mittavien investointivuosien aiheuttama velkaantuminen ja poistojen lisääntyminen, sillä hyvinvointiaseman tilahaasteisiin tulee löytyä ratkaisu vuoden 2026 aikana. Samalla meidän tulee kääntää katsetta myös maankäyttöön ja elinvoimaan liittyviin kysymyksiin sekä tarkastella kokonaisuutena palveluverkkoa ja -mitoitusta. Emme voi elää pelkästään kädestä suuhun ja meidän tulee kyetä löytämään aito, oikea tahtotila siitä, mitä tavoittelemme ja mihin panostamme.

Haluan kiittää kaikkia talousarviovalmisteluun osallistuneita talouden sopeuttamisen otteesta – yhdessä me saamme alijäämäkierteen katkaistua ja varmistamme parikkalalaisten palvelut jatkossakin.

Mervi Pääkkö
Kunnanjohtaja

2 Yleiset lähtökohdat

2.1 Parikkalan kunnan toimintaympäristö

2.1.1 Kunnan alue

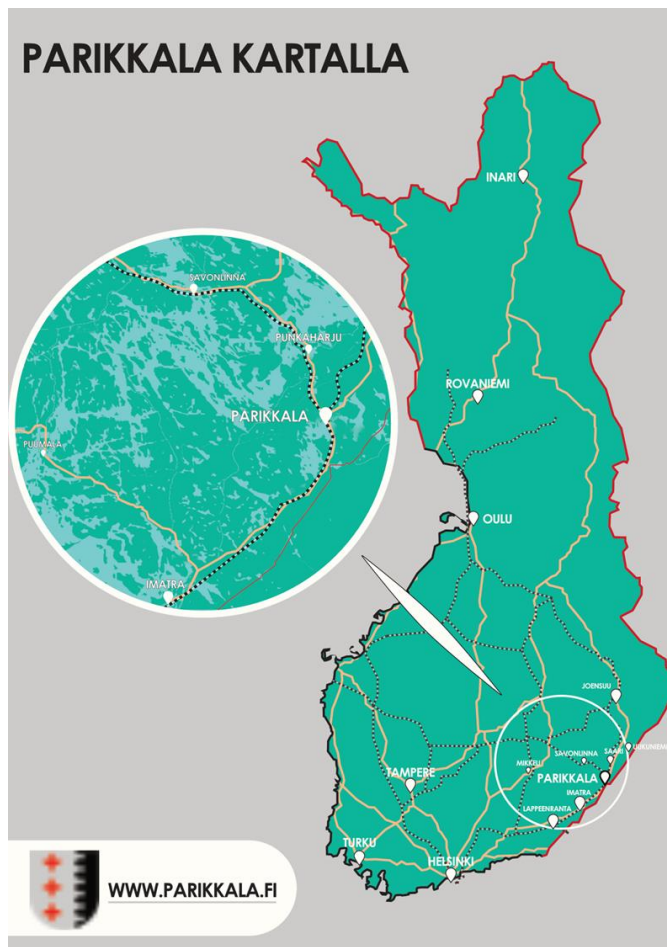
Parikkalan kunta sijaitsee Etelä-Karjalan maakunnassa ja kuuluu Imatran seutukuntaan. Maantieteellisesti kunta rajoittuu Ruokolahden ja Rautjärven kuntiin sekä Savonlinnan ja Kiteen kaupunkeihin. Kunnalla on 65,1 km yhteistä rajaa Venäjän federaation kanssa. Parikkalan sijainti kolmen maakunnan risteyskohdassa on merkittävä mahdollisuus koko keskialueen vetovoiman ja elinvoiman kehittämisessä.

Kunnan asutus on jakautunut kahteen suurempaan taajamaan (keskustaajama Kangaskylä ja Saaren Akonpohja) ja kunnan kyliin. Uukuniemellä on merkittävää vapaa-ajan-asutusta.

Parikkalan kokonaispinta-ala on 760,9 km², josta vesistöä 167,7 km² eli 22 %. Taajama-aste on 44,6 %.

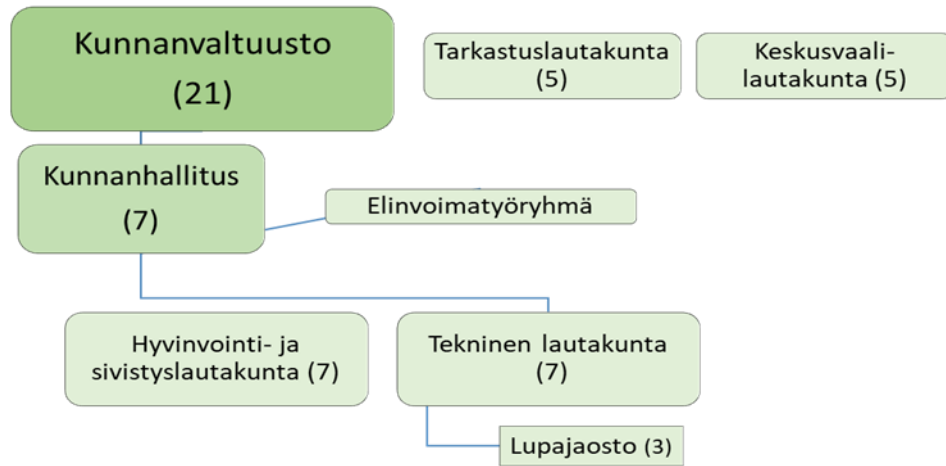
Kunnan halki kulkee Helsinki - Kajaani valtatie 6 ja Helsinki - Joensuu rautatie, jotka molemmat haarautuvat Parikkalasta myös Savonlinnan suuntaan, valtatie 14 ja ns. Savonlinnan rata. Savonlinnan ja Lappeenrannan lentokentät sijaitsevat noin tunnin ajomatkan päässä. Risteysaseman matkustajamäärät ovat olleet koronavuosien jälkeen merkittävässä kasvussa.

Parikkalan kunta tuottaa palvelut pääosin itse. Osa kunnan palveluista järjestetään eri muodoissa toisten kuntien kanssa yhteistyössä, kuten esimerkiksi täydentävä työllisyydenhoito. Parikkalan sosiaali- ja terveystoimen palvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta Eksotesta Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hoidettavaksi. Parikkalan alueella ympäristöterveydenhuollon viranomaisvalvonnasta, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta, ympäristövalvonnasta, eläinsuojelusta ja eläintautien vastustamisesta huolehtii Imatran seudun ympäristötoimi. Maaseutuelinkeinopalvelut hoidetaan maakunnallisesti ja lomituspalvelut Mikkelistä käsin. Työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen ja Parikkala kuuluu Etelä-Karjalan työllisyysalueeseen Lappeenrannan toimiessa vastuukuntana.

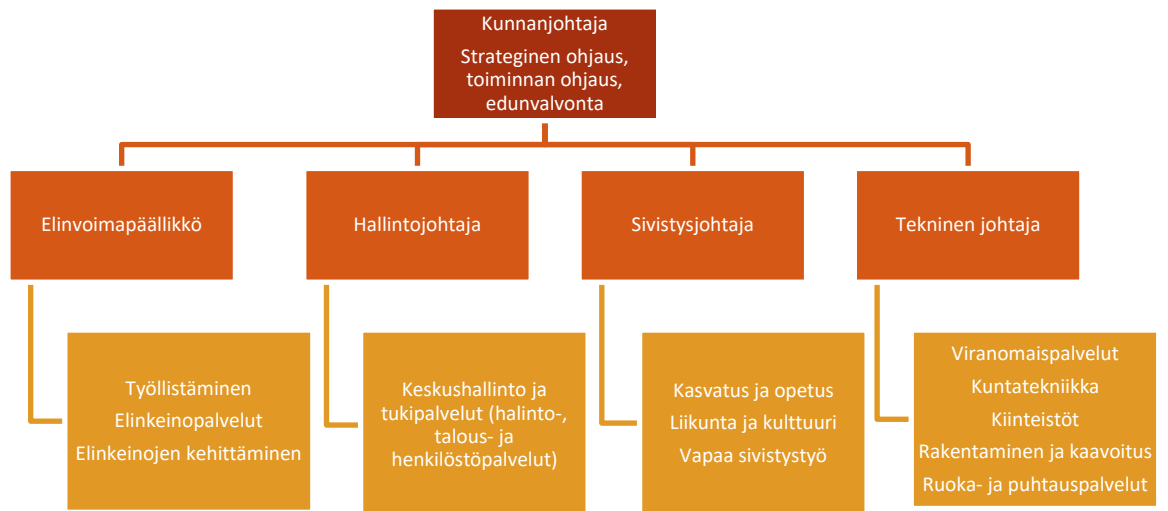
2.1.2 Organisaatorakenne

Luottamushenkilöorganisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta ja sen elinvoimatyöryhmästä, keskusvaalilautakunnasta, tarkastuslautakunnasta, hyvinvointi- ja sivistyslautakunnasta sekä teknisestä lautakunnasta ja sen lupajaostosta.

Henkilöstöorganisaatio

Kunnan strategisesta ja toiminnallisesta ohjaamisesta sekä edunvalvonnasta vastaa kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan alaisuudessa toimivat toimialajohtajat vastaavat kolmen substanssitoimialan johtamisesta (keskushallinto, hyvinvointi- ja sivistyspalvelut sekä tekniset palvelut). Elinvoimapalvelut toimivat kunnanjohtajan alaisuudessa elinvoimapäällikön johdolla.

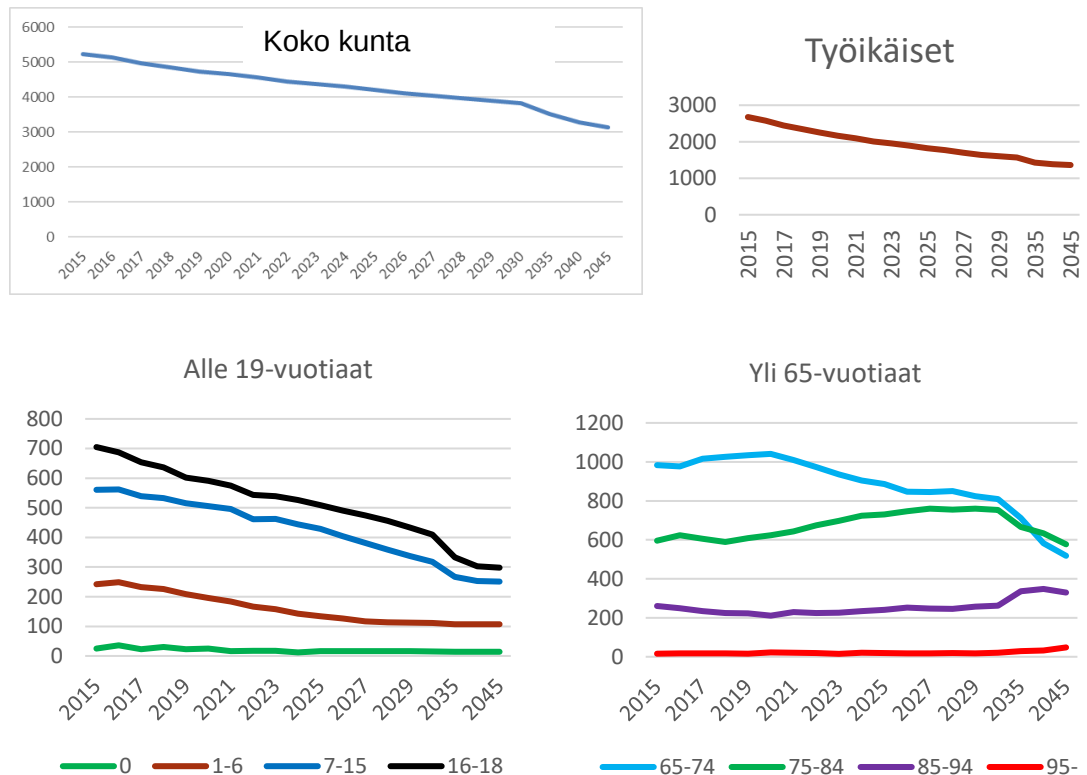

2.1.3 Väestö

Tulevaisuuden palvelutarpeita ennakoidaan ja arvioidaan myös väestökehityksen ja -rakenteen muutosten perusteella. Parikkalan kunnan keskeisenä haasteena on saada väestökehityksen lasku pysähtymään. Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan Parikkalan kunnan väkiluku on laskeva. Ennusteet perustuvat toteutuneeseen kehitykseen ja siitä johdettuun todennäköiseen tulevaan kehitykseen.

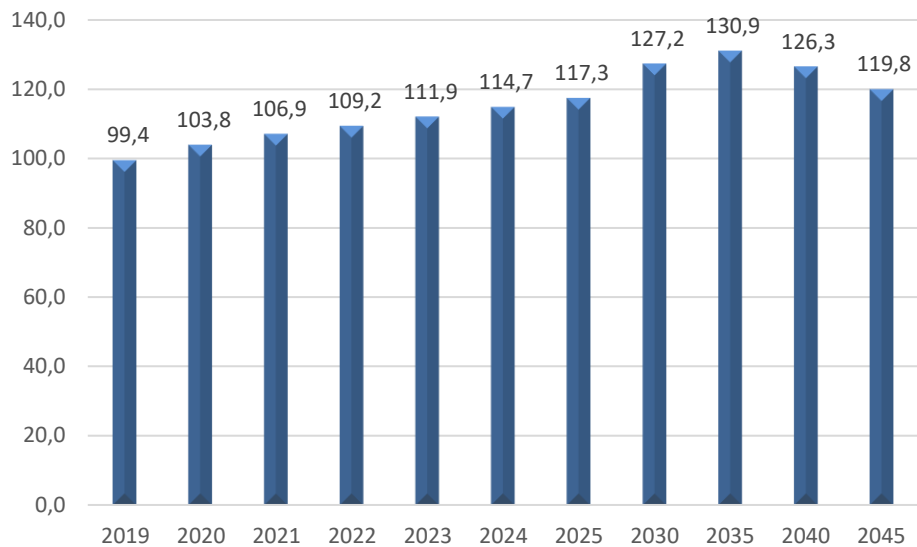
Parikkalan kunnan väkiluku syyskuun 2025 tilaston mukaan on 4 260. Vuoden 2024 lopussa asukasluku oli 4 300, joten väkiluku on vähentynyt vuonna 2025 syyskuun loppuun mennessä 40 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan mennessä vähennys oli 70 henkilöä. Ennusteen mukaan Parikkalan kunnan väkiluku vuoden 2026 lopussa on 4 122 henkilöä. Suurena syynä väestömäärän laskuun on, että kuolleisuus (66) on paljon suurempi kuin syntyvyys (8). Nettomuutto on syyskuun lopussa 18 henkilön verran positiivinen. Ennusteen mukaan ensimmäisen kerran kunnan väkiluku menisi alle 4 000 henkilöä vuonna 2028.

Parikkalan väestön määrä ja rakenne vuosina 2015 – 2024 ja ennuste 2025 - 2045

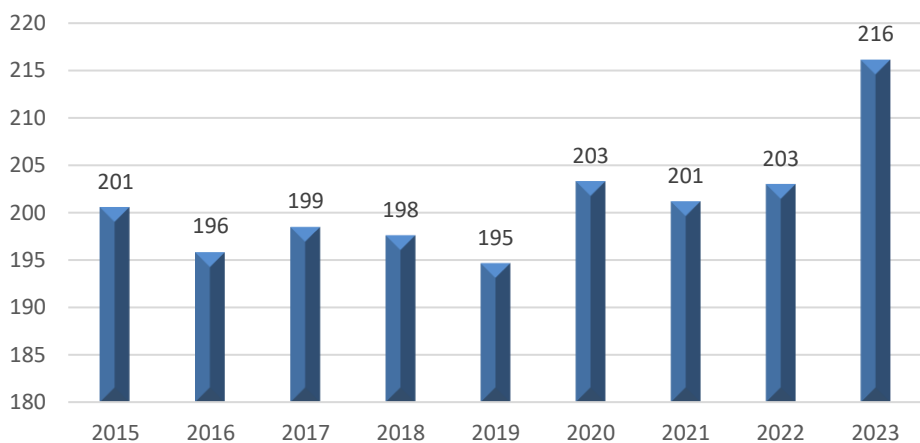
Lähde: Tilastokeskus

Lasten, nuorten ja työikäisten määrä vähenee, sen sijaan etenkin yli 85-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa. Ennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden osuus vuonna 2025 on 44,6 % (vuonna 2030 48,3 %) ja alle 16-vuotiaiden osuus 10,2 % (vuonna 2030 8,3 %). Väestörakenteen muutokset tulee ottaa huomioon erityisesti investoinneissa (koulu, kirjasto, liikuntapaikat, vuokra-asunnot, kunnan kiinteistöt), mutta myös palvelujen tuottamisessa. On tarkasteltava vaihtoehtoisia malleja kustannustehokkuuden lisäämiseksi mm. sähköisiä palveluja hyödyntämällä.

Väestöllinen huoltosuhde vuosina 2019–2024 ja ennuste 2025–2045

Lähde: Tilastokeskus

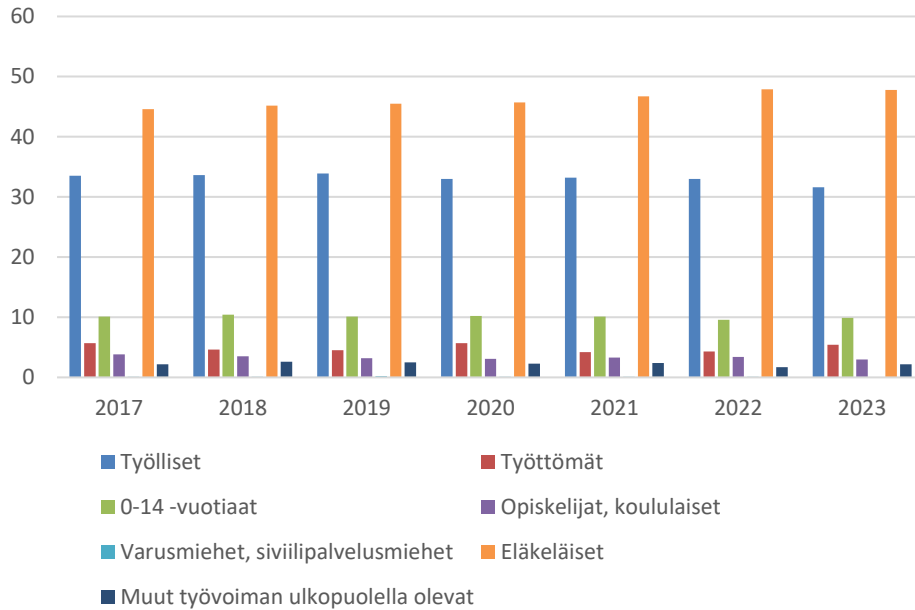
Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde ilmoitetaan ei-työikäisten ja työikäisten määrien suhteena: kuinka monta ei-työikäistä kansalaista on kutakin työikäistä kohti jollakin määritellyllä alueella tai koko maassa. Väestöllinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän sataa työikäistä (15–64-vuotiaat) kohden. Väestöllinen huoltosuhde heikkenee työikäisen väestönosan vähetessä suhteessa vanhimpiin ikäluokkiin samalla, kun ihmisten elinajanodote kasvaa.

Taloudellinen huoltosuhde vuosina 2015–2023

Lähde: Tilastokeskus

Taloudellinen huoltosuhde ilmaisee työttömien ja muiden työvoiman ulkopuolella olevien määrää suhteessa työllisten määrään eli kuinka monta ei-työssäkäyvää henkilöä on sataa työssäkäyvää henkilöä kohti. Edelliseen lasketaan mukaan 0–14-vuotiaat, opiskelijat, ase- tai siviilipalvelusta suorittavat, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat, esimerkiksi omaa kotitalouttaan hoitavat. Työllisiksi luetaan kaikki 18–64 vuoden ikäiset henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työnhakijoina. Parikkalan luku vuonna 2023 oli 216 ja koko maan 132.

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 2017–2023 (Tilanne 31.12.)

Lähde: Tilastokeskus

2.1.4 Elinkeinot ja työllisyys

Parikkalan kunnan elinkeinorakenteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosina 2012–2021. Työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2021 80,6 % ja vuonna 2025 82,2 %. Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen.

	Parikkala
Alueella olevia työpaikkoja, 2023	1 134
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2023	17,6
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2023	17,4
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2023	65,0

Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2023 tilastoissa Parikkalan työvoima on 1 711 henkilöä ja vuonna 2025 yhteensä 1 615 henkilöä. Työvoiman määrän väheneminen yhdessä työttömyyden kanssa pitää verotulojen kehityksen hitaana.

Parikkalan työttömyysaste on vuoden 2025 aikana vaihdellut elokuun 9,3 prosentin ja helmikuun 13,0 prosentin välillä. Vuonna 2024 vaihteluväli on ollut alkusyksyn 9,0 prosentin ja alkuvuoden 12,8 prosentin välillä. Työttömyysaste on pienempi kuin Imatran seudun ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueen työttömyysprosentit. Hyvin monet toisen asteen koulutuksen suorittaneet nuoret muuttavat pois ja haasteena on myös osaavan työvoiman saanti.

Työvoiman ulkopuolella on 2673 henkilöä (2.12.2025). Työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden osuus selittyy ikärakenteella. Eläkeläisten osuus väestöstä on 47,8 prosenttia.

Väkiluku, 2025	4 260
Alueella asuva työllinen työvoima, 2023	1 380
20-64-vuotiaiden työllisyysaste, %, 2023	71,8
Asuinkunnassaan työssäkäyviä, osuus työllisistä, %, 2023	62,3
Työttömien osuus työvoimasta, %, 2023	14,6
Eläkeläisten osuus väestöstä, %, 2023	47,8

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyyden hoito

Vuoden 2025 alusta työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät valtiolta kuntien vastattavaksi, jota varten kuntien tuli perustaa tietyt kriteerit täyttäviä työllisyysalueita. Myös vastuu työttömyysetuuksista, palkkatuesta ja starttirahoista siirtyy kunnille. Parikkalan kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 16.10.2023, 30 §:ssä lakisääteisen yhteistointinasopimuksen yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana.

Siirtyvä kokonaisuus voidaan jakaa kahteen osaan: siirtyviin palveluihin sekä kasvaaviin etuuskuluihin. Siirtyvien palveluiden osalta kustannuksia lisäävät sekä lakisääteiset että mahdolliset vapaaehtoisesti järjestettävät, työllisyyttä ja elinvoimaa edistävät palvelut. Parikkalan kunnan tavoitteena on kuitenkin jatkaa työllisyyden hoitoa ja vaikuttaa tulevaisuudessa myös kunnan työttömyyden maksuosuuksiin. Teemme vuoden 2026 aikana yhteistyötä Ruokolahden ja Rautjärven kunnan kesken. Olemme palkanneet oman työllisyysohjaajan vuoden 2025 alusta lukien.

Kunnat osallistuvat myös entistä enemmän työttömyysetuuksien rahoittamiseen. Yksittäisen kunnan rahoitusosuus muuttuu sekä työttömyyden määrän että pituuden mukaan. Mitä pidempään yksittäisen henkilön työttömyys kestää, sitä isomman osan kunta joutuu etuuskuluista maksamaan. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuu on peruskunnilla, vaikka palveluita hoitaisi kuntien puolesta työllisyysalue. Uudella työttömyysturvavastuulla eli nk. kannustinmallilla kuntia ohjataan ja kannustetaan huolehtimaan työllisyydestä sekä järjestämään palvelut mahdollisimman tehokkaasti ja vaikuttavasti.

TE-palvelut 2024 -uudistuksessa kunnille siirtävistä työllisyyspalveluista muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta. Kunnille siirtyvien TE-palveluiden rahoitus viedään valtionosuusjärjestelmään käyttäen yhdistelmäkriteeriä: 50 prosenttia rahoituksesta kohdennetaan työikäisen väestön perusteella ja 50 prosenttia kohdennetaan laajan työttömyyden käsitteen mukaisen työttömien määrän perusteella. Työllisyysuudistuksen seurauksena työttömyysasteen muutoksella on entistä suurempi vaikutus kunnan maksamiin työttömyyden rahoitusosuuksiin. Verrattain matala työttömyysaste vaikuttaa yhtäläillä positiivisesti työttömyydestä aiheutuvien kustannusten kehityksessä.

Hallitusohjelman uudistukset tulevat voimaan tilanteessa, jossa maan talous on ajautumassa taantumaan. Työttömyyden, erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden, kääntymisen kasvuun on jo nähtävissä. Nuorille tarjotaan työmahdollisuuksia kunnan kesätyöpaikkojen ja kesätyöseteleiden sekä Etelä-Karjalan rekrytuen turvin.

Vuoden 2025 alusta kuntien rahoitusvastuu työttömyyskuluista kasvaa siten, että kunnat maksavat työttömyyspäivien mukaan:

101–200 päivää 10 %

201–300 päivää 20 %

301–400 päivää 30 %

401–700 päivää 40 %

701– päivää 50 %

Elinvoimapalvelut

Vuosina 2024–2026 Parikkalan kunta hankkii osan yritysneuvontaan, kasvuun ja kehittämiseen liittyvistä yrityspalveluista Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:ltä. Pääosin yrityksiin liittyvät asiat hoidetaan kuitenkin paikallisesti kunnan omana työnä kunnanjohtajan ja elinvoimapäällikön toimesta.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024, 33 § kunnan elinvoimaohjelman vuosille 2025–2027.

Parikkalan yrityskanta oli vuonna 2024 Tilastokeskuksen StatFin-tilaston mukaan 380 (Q2/2024).

	2021	2022	2023	2024 (Q1-Q2)
Yrityskanta	378	376	380	380
Aloittaneet yritykset	19	18	20	12
Lopettaneet yritykset	20	17	16	11

Lähde: Tilastokeskus

Seurantälähde vaihdettu vuodesta 2025 alkaen PRH / verottajan tietokantaan	1.1.-2.12.2025 tilanne, PRH
Yrityskanta	581
Aloittaneet yritykset	27
Lopettaneet yritykset	19

2.1.5 Asuminen

Parikkalassa on vuoden 2024 tilaston mukaan yhteensä 3 271 asuntoa, joista vakinaisesti asuttuja on 2 408. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on 2 170 (vakituisesti asuttuja 1 670), rivitaloissa 534 (vakituisesti asuttuja 353), kerrostaloissa 420 (vakituisesti asuttuja 296) asuntoa ja muissa rakennuksissa yhteensä 147 (vakituisesti asuttuja 89) asuntoa. Parikkalan kunta on muuttovoittoinen, mutta kunnassa on varsinkin keskusta-alueella tällä hetkellä asuntopula. Tämän ratkaisuun tarvitaan uudenalaisia ratkaisuja.

Asuntotuotantoa varten on syytä käynnistää maankäytön ja asuntotuotannon suunnitelmien laatimiset. Yhteistyökumppaneita on aktiivisesti etsitty vuoden 2025 aikana, mutta rakentaminen on valtakunnallisesti pysähdyksissä.

Asumisen suhteen tullaan edelleen hyödyntämään maallemuuttobuumia ja teemme yhteistyötä vuonna 2025 kylien aktiivisten toimijoiden kanssa samassa kumppanuuspyödyssä, jotta tyhjiillään olevat talot saataisiin myös kunnan tietoon ja näin lisättyä markkinointia. Samalla pyritään huomioimaan myös vapaa-ajanasukkaiden mahdollisuudet muuttaa vapaa-ajan käytössä oleva rakennus vakituiseksi asumispaikaksi.

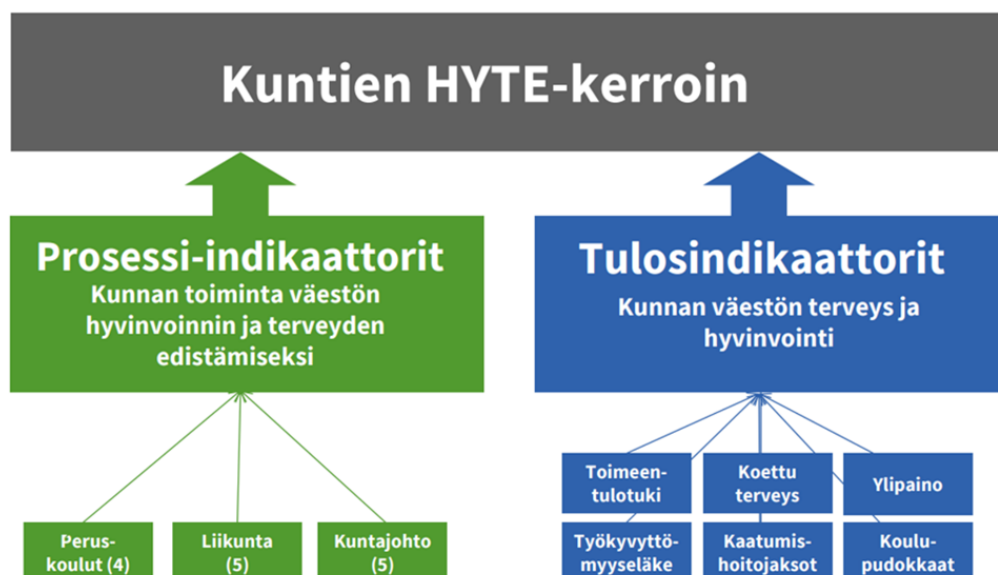
2.1.6 Hyvinvointi

Kuntalain 1 §:n perusteella hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Terveystenhuoltolain 12 §:n 1 momentin mukaan kuntia veloitetaan raporttoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Hyvinvoiva, vireä, yhteisöllinen ja aktiivinen Parikkala on hyväksytyn kuntastrategian kulmakiviä. Parikkalan kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ohjaa hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty joulukuun 2023 kunnanvaltuustossa samaan aikaan talousarvion ja henkilöstösuunnitelman kanssa. Hyvinvointisuunnitelma sisältää toimenpiteet ja tehtävät hyvinvointitavoitteiden toteutumisen tueksi. Hyvinvointisuunnitelmaa päivitetään vuosittain.

Parikkalan kunta haluaa profiloitua ennen kaikkea lapsiperheiden kunnaksi. Siitä huolimatta, että kunnassa kasvaa eniten 75 vuotta täyttäneiden määrä. Parikkalassa kuolleisuus on jo reilusti ylittänyt syntyvyyden, joten tavoite on houkutella kuntaan muuttavia lapsiperheitä. Tuoreen kouluterveyskyselyn (2023) tulosten perusteella parikkalaisilla lapsilla ja nuorilla on haasteita, niin mielenhyvinvoinnissa, sosiaalisissa suhteissa kuin elintavoissakin. Hyvinvointisuunnitelmassa on tavoitteita ennen kaikkea siis tähän työhön. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisen jälkeen on edelleen huolehdittava, että hyvinvoinnin edistämiseen ja tukemiseen liittyvät yhdyspinnat toimivat alueen asukkailla jouhevasti eikä pääse muodostumaan palveluaukkoja. Vuonna 2025 keskeisenä toiminnan painopisteenä onkin oltava toimivien käytänteiden luominen hyvinvointialueen kanssa.

Vaikuttava hyvinvoinnin edistäminen edellyttää laaja-alaista ja poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimijoiden ja asukkaiden kanssa. Keskeistä ovat johdetut, oikein kohdenetut ja oikea-aikaiset hyvinvointia tukevat ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet, jotka perustuvat laadukkaaseen tietoon hyvinvoinnin tilasta sekä tutkitusti vaikuttaviin menetelmiin. Vuonna 2023 kunnille otettiin käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, jonka mukaan kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Valtionosuuden lisäosalla halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

HYTE-kertoimen suuruus määräytyy hyvinvoinnin edistämistyötä kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja toiminnan tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista (yhteensä 6 indikaattoria). Kuntiin kohdennettavan HYTE-kertoimen suuruus vaihtelee noin 7,5–22 euron välillä asukasta. Valtiovarainministeriön valtionosuuksien ennakollisten laskentatietojen mukaan Parikkalan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa vuodelle 2024 oli noin 57 000 euroa (HYTE-kerroin 0,67), vuodelle 2025 noin 79 000 euroa ja vuodelle 2026 noin 79 500 euroa (hyte-kerroin 0,87).

		2020	2021	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas	Koko maa					
	Etelä-Karjala					
	Parikkala	14,7	13,8	11,9	16,6	16,9
	Rautjärvi	14,9	14,7	14,6	17,1	17,0
	Ruokolahti	13,1	13	16,8	20,0	20,0
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	Koko maa					
	Etelä-Karjala					
	Parikkala	69,4	64,2	54,2	73,2	73,6
	Rautjärvi	48,2	46,1	45,2	52,4	51,6
	Ruokolahti	65,6	63,8	82,7	96,0	65,2

THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2024

2.2 Taloudelliset lähtökohdat

2.2.1 Kansantalouden tilanne ja kehitys

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talous näyttäisi toipuvan haasteellisen kuluvan vuoden jälkeen. Vuositasolla VM:n ennusteen mukaan BKT kasvaa prosentin vauhtia kuluvan vuoden osalta ja vuonna 2026 kasvuvauhdin odotetaan kiihtyvän noin 1,5 prosenttiin ja kasvun odotetaan kiihtyvän entisestään 1,7 prosenttiin vuodelle 2027. Ennusteiden valossa talouden pohja näyttäisi olevan ohitettu ja tuleville vuosille ennakoidaan orastavaa kasvua. Yksityisen kulutuksen heikko kehitys jarruttaa edelleen BKT:n kasvua ja taustalla vaikuttaa etenkin heikko työllisyystilanne ja epävarmat tulevaisuuden näkymät. Etenkin maailmanpolitiikan muuttunut epävarmuus haastaa yleistä talouden elpymistä. (VM, Taloudellinen katsaus, syksy 2025.)

2.2.2 Kuntatalous

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2026 noin 185,5 miljoonaa euroa vuoden 2025 tasoon nähden. Eniten valtionosuuksia kasvattavat oppimisen tuen uudistus ja perusopetuksen kolmen vuosiviikkotunnin lisäys. Uudistusten yhteisvaikutus on noin 65,5 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien nettolisäys ei kuitenkaan ole tosiasiallisesti yhtä suuri, sillä samaan aikaan peruspalveluiden valtionosuudesta leikataan tehtävien ja velvoitteiden vähentymisen takin. Näitä vähennyksiä kohdistuu muun muassa työllistämisvelvoitteen osalta sekä erilaisten määräaikaisten vähennysten osalta kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkuun liittyen. Lisäksi pohjissa vaikuttaa edelleen vähennyksiä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten tasauksen osalta. Pohjissa huomioidaan edelleen edeltävien vuosien määräaikaisten lisäysten takaisinperintä sekä vuodesta 2026 alkaen pysyvä 75 miljoonan euron vähennys osana hallituksen kasvutoimia. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027.

Valtionosuuksien osalta on edelleen epäselvää, miten tuleva valtionosuusuudistus tulee vaikuttamaan yksittäisen kunnan saamiin valtionosuuksiin. Uudistuksen lähtökohtana on ollut se, ettei valtionosuuksiin osoitettava määräraha kasva. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia edelleen vuonna 2026, tosin verotulot kasvavat vastaavasti.

Laskennallinen talouden sopeutuspaine kasvaa edelleen lähivuosina eri kokoisissa kunnissa. Nykyisten ennusteiden mukaan paine kunnallisveroprosentin korotuksiin kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä. Isommissa kunnissa paine painottuu etenkin vuosille 2026 ja 2027 ja vastaavasti pienemmissä kunnissa paine jakautuu tasaisesti aina vuoteen 2029 asti. Korotuspaine on etenkin pienissä väestöään menettävissä kunnissa merkittävä tulevien vuosien aikana. Lisäksi kuntien rahoitustilanteessa tulee olemaan merkittäviä haasteita. Kuntien lainakanta uhkaa kasvaa merkittävästi vuoteen 2029 mennessä. Lainakannan arvioidaan olevan noin 25,6 miljardia euroa vuonna 2029. Tästä seuraa myös merkittävä korkomenojen kasvu lähivuosien aikana. Ilmiö tulee aiheuttamaan merkittäviä haasteita koko kuntakentälle. (VM, kuntatalousohjelma vuodelle 2026, syksy 2025.)

Verotulot

Verotulot ovat yhä kuntien merkittävin tulonlähde, mutta verorahoitus ei pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammasta kasvusta huolimatta riitä kuntien kasvaviin menopaineisiin. Kuntien mittavat alijäämät vuosina 2025–28 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina.

Verotulojen budjetoinnissa käytetyt luvut perustuvat Kuntaliiton julkaiseman kunta-kohtaisen verotulokehikon ennusteeseen.

Parikkalan kunta ei nostanut kunnallisveroprosenttia vuodelle 2026, vaikka sen nostamiseen kohdistuukin kova paine. Talouden sopeuttamista on tehtävä kuitenkin muilla keinoin. Kunnanvaltuusto päätti 10.11.2025 kokouksessaan vuoden 2026 tuloveroprosentiksi 9,5, joka on ollut sama vuodesta 2024 alkaen.

TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	7 051	7 308	7 285	7 665	7 570	7 745
<i>Muutos %</i>	-50,5	3,6	-0,3	5,2	-1,2	2,3
Yhteisövero	1 087	983	1 005	1 084	1 148	1 206
<i>Muutos %</i>	-43,9	-9,5	2,3	7,8	5,9	5,0
Kiinteistövero	1 379	1 586	1 615	1 618	1 618	1 618
<i>Muutos %</i>	0,4	15,0	1,8	0,1	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	9 517	9 878	9 906	10 367	10 337	10 568
<i>Muutos %</i>	-45,8	3,8	0,3	4,6	-0,3	2,2
<i>Tulovero-%</i>	8,86	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50

Suomen Kuntaliiton veroennustekehikon kuntatiedosto, syyskuu 2025

* ennuste 2025 - 2028

Valtionosuudet

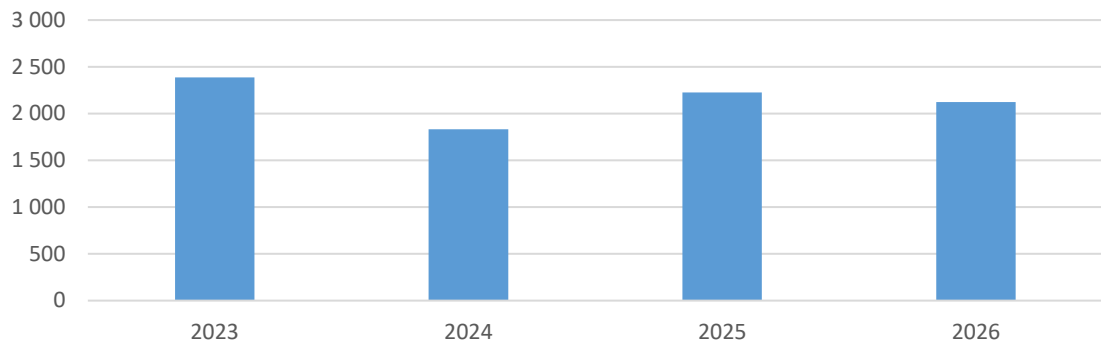
Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021), johon sisältyy myös verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus ja verotulomenetyksen korvaus, TE-uudistuksen perusteella tuleva valtionosuusrahoitus sekä esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset
2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) ja em. lain muutoslain (1114/2021) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille yhtenä eränä jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Yhteensä valtionosuuksia talousarvioon 2026 on arvioitu kertyvän 2 387 215 euroa sisältäen kotikuntakorvauksia 263 334 euroa.

Valtionosuudet 2023 - 2024, arvio 2025 - 2026

Rahoitustuotot ja -kulut

Sekä lyhyet markkinakorot että valtion viitelainojen korot ovat hieman laskeneet vuoden alun tilanteesta mutta pysyneet koko vuoden 2 prosentin tuntumassa. Arvioiden mukaan korkotasossa ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia lähiaikoina.

Toimintatuotot ja -kulut

Vuoden 2026 talousarviossa toimintatuotot ovat noin 7,3 milj. euroa ja toimintakulut noin 17,1 milj. euroa. Erityisesti palkankorotukset ovat lisänneet kustannuksia.

Poistot

Poistojen arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 2,5 milj. euroa. Poistojen suuri määrä johtuu etenkin viime vuosina tehdyistä isoista investoinneista: jäteveden puhdistamo, Kirjolan koulu ja Käskynkän peruskorjaus.

Talouden sopeuttaminen

Parikkalan kunta on tilanteessa, jossa taloutta on sopeutettava vastaamaan palvelutarvetta ja muuttunutta väestörakennetta ja -määrää. Tämä tarkoittaa, että on katsottava palveluiden järjestämistä, palveluiden tuottamistapoja ja palveluverkkoa kokonaisuutena uudelleen. Sopeuttamispaineen ovat luoneet kunnasta riippumattomat tekijät, kuten valtionosuuksissa, verotuloissa ja valtakunnallisissa palkkaratkaisuissa tapahtuneet muutokset. Mikäli taloutta ei sopeuteta, kunta on pysyvällä alijäämäisyyden tiellä.

Vuoden 2026 talousarvion laatimisen yhteydessä on pidetty myös yhteistoimintaneuvottelut ja neuvottelun tuloksena henkilötyövuodet vähenevät seuraavan kahden vuoden aikana noin 10 htv. Taseen ylijäämän taso säilyy kunnan kokoon nähden vahvana. Taseessa oleva ylijäämä ei ole pankkitilillä olevaa rahaa ja taseen ylijäämän tilanteen kannalta on erittäin oleellista, että talous myös toteutuu suunnitelmien mukaisesti. Talouden seurannan tulee olla ennakoivaa ja toteutumista seurataan aktiivisesti myös esihenkilöitä vastuuttamalla tulosaluetasolla.

Merkittävimpiä toimia ovat palvelujen mitoittaminen väestön vähenemisen ja ikääntymisen myötä muuttuneisiin tarpeisiin eri alueilla sillä palveluiden tuottamisen kustannukset eivät vähene väestömäärän vähenemisen suhteessa. Talouden sopeuttaminen edellyttää palvelujen kehittämistä kustannustehokkaammiksi, kuntien välisen yhteistyön tiivistämistä ja vahvaa elinkeinopolitiikkaa.

2.2.3 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne, sitovuus ja seuranta

Käyttötaloussosassa eri toimialoja sitoo toimintakate. Lautakunnilla on oikeus tehdä palvelualueiden tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksia, kun ne eivät muuta toimialan toimintakatetta. Toimintakatteeseen vaikuttavat ja toimialojen väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä ovat verotulot ja valtionosuudet, rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärä.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä lyhytaikaisten lainojen muutos.

Investointiosassa kunnan investointimenot ja -tulot ovat valtuustoon nähden sitovia hanketasolla. Hankkeet voivat olla yksilöityjä tai suurempia kokonaisuuksia.

Talousarvion laadintasäädösten mukaan talousarvion käyttötaloussosa sisältää sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot. Vuoden 2026 tulosalueiden määrärahat yhteensä ovat valtuustoon nähden sitovia, taloussuunnitelmavuosien 2027 ja 2028 osalta määrärahat ovat toiminnan kehittämistä ohjaavia.

Kunnan sisäisen laskutuksen erät muodostuvat ateria-, siivous- ja kuljetuspalveluista sekä kiinteistöjen pääoma- ja tilavuokrasta. Sisäisesti laskutetaan myös eri toimialojen vesi ja jätevesi. Sisäinen laskutus perustuu palvelun tai kiinteistön käyttöön.

2.2.4 Talousarvioon sisältyvät riskit

Riskien hallinnan ja analyysin tulisi olla jatkuvaa. Vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä tulisi tehdä riskien arviointi. Yleensä luokitteluna käytetään jakoa strategiisiin, toiminnallisiin ja taloudellisiin riskeihin sekä vahinkoriskeihin. Riskienhallinnan keskeisin tarkoitus on strategisten tavoitteiden toteutumisen varmistaminen. Riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, jotka voivat aiheuttaa epäonnistumisen toiminnassa tai tavoitteiden toteutumisessa, tai muita merkittäviä vahinkoja.

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla.

Parikkalan kunnan taloutta katetaan suurimmaksi osaksi verotuloilla, joten väkiluvun kasvattaminen tai edes nykyisellään pitäminen tulee olemaan erittäin tärkeää ja samalla haastavaa nykyisessä markkinatilanteessa. Väkiluvun kasvattaminen tai ennallaan pitäminen ei kuitenkaan pelkästään riitä. Kunnan täytyy huolehtia myös kunnassa toimivista yrityksistä ja yrittäjistä. Tällä hetkellä kunnan yhteisöverokertymät ovat ennusteen mukaan laihojen vuosien jälkeen kuitenkin kasvusuunnassa.

Lisäksi hyvinvointialueiden heikot talousnäkymät voivat vaikuttaa valtionosuuksiin heikentävästi ja julkisuuteen nousseiden arvioiden mukaan myös näyttäisi siltä, että osa pienempien kuntien hyvinvointiasemista ja muista hyvinvointipalveluista voidaan sulkea kokonaan. Tämän toteutuessa pienet kunnat voivat menettää lähipalvelut ja näiden lisäksi myös suuret vuokratulot, joita hyvinvointialueet maksavat nykysopimusten mukaisesti. Lisäksi isot kiinteistöt jäisivät käyttämättömiksi.

Strategisina riskeinä (pitkän aikavälin vaikutukset tavoitteisiin ja esimerkiksi kunta-strategian toteutumiseen) ovat:

- Hyvinvointialueen palvelutuotannon alasajosta johtuva liiallinen säästäminen, mikä voi johtaa kuntalaisten epätasa-arvoiseen kohteluun ja sairastavuuden kasvuun.
- Kunnan maineen ja imagon heikentyminen ja sitä kautta vaikutukset kunnan ulkopuolellekin.
- Kilpailutusten tai hankkeiden epäonnistuminen sekä sopimusten hallinta (kunnan toimintakykyyn vaikuttaminen ja oikeusriidat).
- Geopoliittisen tilanteen eskaloituminen.
- Poikkeukselliset sääilmiöt (ei pystytä ennakoimaan riittävästi esimerkiksi hulevesien hallintaa).

Toiminnalliset riskit (kunnan operatiivista toimintaa uhkaavia) ovat:

- Henkilöstön vaihtuvuus ja rekrytointien epäonnistuminen (palveluun vaikuttaminen, jos ei saada osaavaa henkilöstöä ja työnantajamielikuvan heikentyminen jatkuvasta vaihtuvuudesta johtuen, osaamisen ja tiedon katoaminen).
- Asiakaspalvelun toimimattomuus (palveluja ei pystytä tarjoamaan tai palvelutason lasku).
- Tietojärjestelmien ja verkkoyhteyksien toimimattomuus (valmius- ja turvallisuus-suunnittelu avainasemassa).
- Väärinkäytökset (ennaltaehkäisy ja ohjeistus saada toimivaksi, mainehaitta).
- Negatiivinen uutisointi Parikkalasta (vaikuttaa henkilöstön motivaation ja mahdollisiin muuttaviin uusiin kuntalaisiin).
- Työhyvinvoinnin heikentyminen (toiminta häiriintyy ja kasvattaa virheiden mahdollisuutta).

Taloudelliset riskit:

- Valtionosuusjärjestelmän heikentyminen uudistusten myötä (tulorahoituksen epävarmuus).
- Velkaantumisen jatkuminen (vaikutukset talouden tasapainoon).
- Liiallinen sopeuttaminen (palvelut heikentyvät).

Vahinkoriskit (omaisuus- tai henkilövahingot) ovat:

- Henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet (henkilövahinkojen aiheutuminen, työturvallisuuden vaarantuminen).
- Kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat riskit (vahingonteko ja rikolliset teot).
- Kiinteistöjen turvallisuus ja terveys (mahdolliset sisäilma- ja kosteusongelmat, korjausvelan vähentäminen tulevana vuosina).
- Luonnonilmiöt (vakuutusten ajantasaisuus).
- Vesi- ja jäteverkostojen vauriot ja vahingot (juomaveden saastumisriski tai jakeluverkon häiriöt).
- Laaja-alainen vaikuttaminen / häiriötilanteet (liittyen kriisitilanteisiin ja Ukrainan sotaan).

Toimielinten tulee jatkossa tehdä myös talousarvion laadinnan yhteydessä riskien arviointia omalla toimialueellaan. Näin voidaan jo etukäteen varautua riskien toteutumisen todennäköisyyksiin.

2.2.5 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamista ja hallintaa, joilla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu muun muassa sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus.

Parikkalan kunnan hallintosäännön luvussa 10 on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Kunnanvaltuusto on 10.4.2014, 15 §:ssä hyväksynyt kunnan Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja kunnanhallitus 11.12.2017, 225 §:ssä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan -ohjeen. Nämä on syytä myös päivittää vuonna 2026.

Riskienhallinnan onnistuminen vaatii päämäärätietoista johtamista, joka konkretisoi-
tuu tehokkaana toimintana asioiden eteenpäin viemiseksi ja riittävällä viestinnällä.
Riskienhallintaprosessi on osa kaikkia toimintoja ja päätöksentekoa. Riskienhallinta-
prosessin tarkoituksena on varmistaa, että toimintaympäristön muutokset huomioi-
daan ja ennakoidaan.

2.2.6 Talouden tasapainovaatimus / Alijäämän kattamisvelvollisuus

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvel-
vollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on
katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan
vuoden alusta lukien. Parikkalan kunnalla ei ole taseessa kuntalain mukaista talous-
suunnitelmassa katettavaa alijäämää. Kunnan talous on kuitenkin taseessa olevasta
ylijäämästä huolimatta rakenteellisesti alijäämäinen. Edessä on talouden sopeuttami-
nen tulorahoitustason mukaiseksi, samalla kun talouskehityksen kokonaiskuva on
heikkenemässä. Taloussuunnitelmavuosille valmistellaan talouden sopeuttamisoh-
jelma, jotta kunnan talous on ylijäämäinen viimeistään vuonna 2027.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mai-
nittuna ajanjaksona on katettava. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi
vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen, kun alijäämää on
kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena ku-
mottavissa.

Lisäksi 110 a § Alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen covid-19-epi-
demiasta johtuvien taloudellisten vaikeuksien vuoksi siten, että valtionvarainministeriö
voi hakemuksesta jatkaa neljän vuoden määräaikaa kuuden vuoden mittaiseksi. Laki
on väliaikaisesti voimassa 1.12.2020–31.12.2025. Mikäli edellä mainittu tasapainotus
ei onnistu, kuntalain § 118:ssä on erikseen maininta arviointimenettelystä, joka voi-
daan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää
110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.

§ 118 Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen
lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytys-
ten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vai-
keassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä
täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen
kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa. Arviointimenet-
tely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on
kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltä-
neessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai jos rahoituksen riittävyyttä tai vaka-
varaisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet
kaikki seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

2.3 Parikkalan kuntastrategia

2.3.1 Kuntastrategian visio, painopisteet ja tavoitteet

Parikkalan kunnanvaltuusto on kokouksessaan 16.10.2023, 27 §:ssä hyväksynyt päivitetyn kuntastrategian. Strategia ulottuu vuoteen 2030 saakka ja sitä päivitetään säännöllisesti. Hyväksytty kuntastrategia määrittää kehittämisen ja tekemisen suunta-
viivat. Strategiaan on yhteisesti määritelty kolme painopistettä; Kestävää kasvua ja elinvoimaa, Yhdessä tekemistä ja Palveluista hyvinvointia. Painopisteille on luotu myös yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet. Nyt käsiteltävänä olevassa talousarviossa konkreettiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet päätetään toimielinkohtaisesti.

Kuntastrategia 2023-2030

Visio:

Parasta yhdessä

Parikkalassa toimitaan ja kehitetään ketterästi sekä huolehditaan niin kuntalaisten hyvinvoinnista ja sujuvasta arjesta kuin toimintaympäristön elinvoimasta

- Arvot**
- ❖ **Tekevä ja oppiva Parikkala**
Tarkoitetaan sitä, että on valmius työstää, jos ei tiedä jotain. Tehdään asioita
tärkeysjärjestyksessä, jotta asiat edistyvät. Asennoidutaan uuden oppimiseen
myönteisesti. Näkyy toimeliaisuutena, aikaansaamisena, uteliaisuutena.
 - ❖ **Avoin ja helposti lähestyttävä Parikkala**
Tarkoitetaan sitä, että olemme avoimia ja kuuntelemme herkillä korvalla sekä
kuntalaisia että työyhteisöä. Näkyy asiakaspalveluhenkisyys ja toisten aut-
tamisena.
 - ❖ **Rohkea ja edistysellinen Parikkala**
Tarkoitetaan sitä, että olemme rohkeita ja keuhkojemme herkillä korvalla sekä
kuntalaisia että työyhteisöä. Näkyy asiakaspalveluhenkisyys ja toisten aut-
tamisena.
 - ❖ **Oikealla asenteella ja aktiivinen Parikkala**
Tarkoitetaan sitä, että olemme asenteella ja aktiivinen Parikkala. Näkyy
asiakaspalveluhenkisyys ja toisten auttamisena.

Painopisteet :

Kestävää kasvua ja elinvoimaa

- 1) Huolehdimme kestävästä kasvusta
- 2) Mahdollistamme monipuolisen yritystoiminnan
- 3) Edistämme aktiivisesti matkailua
- 4) Panostamme tehokkaaseen markkinointiin ja viestintään
- 5) Huolehdimme kestävästä taloudesta
- 6) Huolehdimme Hinku -päästötavoitteista

Yhdessä tekemistä

- 1) Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti
- 2) Pidämme Parikkalan vireänä
- 3) Luotamme toisiimme ja teemme asioita yhdessä
- 4) Huolehdimme henkilöstön viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista
- 5) Olemme yhdessä oppiva organisaatio/yhteisö

Palveluista hyvinvointia

- 1) Kehitämme palveluita ja luomme uusia toimintatapoja
- 2) Tuottamamme palvelut ovat laadukkaita, vastaavat kuntalaisten tarpeita ja kehittyvät mahdollistaen asukkaiden hyvinvoinnin myös kuntakeskuksen ulkopuolella
- 3) Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin
- 4) Teemme rohkeita avauksia ennakkuulottomasti

Kuntastrategiassa määritellyt arvot ohjaavat toimintaa periaatetasolla. Parikkalan kunnan arvot ovat:

- ❖ **Tekevä ja oppiva Parikkala**
Tarkoittaa sitä, että on valmis kysymään, jos ei tiedä jotain. Tehdään asioita
tärkeysjärjestyksessä, jotta asiat edistyvät. Asennoidutaan uuden oppimiseen
myönteisesti. Näkyy toimeliaisuutena, aikaansaamisena, uteliaisuutena.
- ❖ **Avoin ja helposti lähestyttävä Parikkala**
Tarkoittaa sitä, että olemme avoimia ja kuuntelemme herkillä korvalla sekä
kuntalaisia että työyhteisöä. Näkyy asiakaspalveluhenkisyys ja toisten aut-
tamisena.

- ❖ Rohkea ja edistyksellinen Parikkala
Tarkoittaa sitä, että ei pelätä uusia asioita ja epäonnistumisia, vaan kokeillaan rohkeasti. Näkyy siinä, että asiat kehittyvät ja tulee uusia toimintatapoja. Muistetaan kertoa onnistumisista toisillekin.
- ❖ Oikealla asenteella ja aktiivinen Parikkala
Tarkoittaa sitä, että toimimme arvojemme mukaisesti ja tiedostamme oman vastuamme. Näkyy siinä, että toimimme tarvittaessa myös epämukavuusalueellamme. Kriittisen tarkastelun jälkeen arvostamme toimivia toimintamalleja ja käytänteitä.

2.3.2 Kuntastrategian ohjaavuus ja jalkauttaminen

Kunnanvaltuusto on päättänyt kuntastrategiasta ja sen toteuttamisesta. Kuntastrategia on yhteisen tahtotilan ilmaisu siitä, millainen Parikkalan kunnan halutaan olevan vuonna 2030. Kuntastrategia yksinään ei kuitenkaan riitä, vaan sen toteutusta tukevat erilaiset ohjelmat ja suunnitelmat. Vuosittain tavoitteet kirjataan myös seuraavan vuoden talousarvioon valittujen painopisteiden perusteella.

Vuoden 2026 painopisteiksi on valittu:

Kestävää kasvua ja elinvoimaa

Tavoite 3: Edistämme aktiivisesti matkailua

- Toimenpide: Vahvistamme Parikkalaa matkailukuntana yhteistyössä verkoston kanssa.
- Toimenpide: Huolehdimme luonnosta ja teemme siitä meidän kaikkien yhteisen asian.

Tavoite 4: Panostamme tehokkaaseen markkinointiin ja viestintään

- Toimenpide: Viestimme aktiivisesti ja monikanavaisesti sekä kehitämme avointa päätöksentekoa ja otamme käyttöön uusia kuntalaisten osallisuuden keinoja.

Tavoite 5: Huolehdimme kestävästä taloudesta

- Toimenpide: Huolehdimme talouden tasapainosta.

Yhdessä tekemistä

Tavoite 1: Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti

- Toimenpide: Edistämme yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten aktiivisuutta vahvistamalla osallisuutta.

Palveluista hyvinvointia

Tavoite 3: Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin

- Toimenpide: Panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä koulutukseen ja edistämme perheiden juurtumista Parikkalaan.
- Toimenpide: Toimimme aktiivisesti perheiden hyvinvoinnin puolesta.

Kuntastrategia päivitetään keväällä 2026 uuden kunnanvaltuuston tahtotilan mukaiseksi. Kuntastrategiaa koskevaa viestintää ja jalkauttamista henkilöstölle tehostetaan. Tämä edellyttää jokaiselta työntekijältä myös uudenlaista asennetta yhteistä tekemistä kohtaan.

2.3.3 Parikkalan kunnan edunvalvonta

Edunvalvonnalla tarkoitetaan vaikuttamista päätöksentekoon kohteissa, jotka eivät ole suoraan kunnan omassa ratkaisuvallassa. Edunvalvonnan tavoitteena on varmistaa Parikkalan kunnan etu, elinvoima ja kuntalaisten hyvinvointi. Tämän ajan voimakkaissa toimintaympäristön muutoksissa kunnan on pidettävä huolta oman elinvoimansa ja myös houkuttelevuuden kaikista edellytyksistä. Kunnanjohtaja linjaa tarvittaessa nopeaa reagointia vaativissa tilanteissa kunnan toimintatavan ja keskustelee asiasta tarvittaessa puheenjohtajiston kanssa. Edunvalvontatyötä toteuttavat ennen kaikkea kunnan luottamushenkilöt sekä viranhaltijoista kunnanjohtaja ja johtoryhmä.

Edunvalvonnalliset kärjet 2026–2028:

1. Hyvinvointialueyhteistyö ja maakunnallinen yhteistyö

Hyvinvointialueet aloittivat 1.1.2023 ja kunnalle on jäänyt edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä. Parikkalan kunnan rooli suhteessa aiempaan Eksoteen on nyt muuttunut edunvalvonnalliseksi suhteeksi. Tärkeää on löytää yhteiset tavoitteet ja rajapinnat kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Tarkoitus on myös ylläpitää edelleen Parikkalan kunnan alueella olevia kuntalaisten palveluita.

2. Saavutettavuus

Parikkalan kunnan näkökulmasta Parikkala-Pieksämäki -ratayhteys on tärkeämpi kuin Luumäki-Imatra -kaksoisraide (vaikka se onkin tärkeä hanke Etelä-Karjalan maakunnalle). Laitaatsalmen sillan rakentaminen tulee nostaa edunvalvontaan yhdessä Savonlinnan ja Pieksämäen kaupunkien kanssa. Kyse on Suomen kokonaisturvallisuudesta ja itäisen ja Kaakkois-Suomen elinvoimasta, kilpailukyvystä sekä yritysten toimintaedellytyksistä. Sekä pitää huolta Parikkaa-Savonlinna-välin kiskobussiliikenteestä ja VT 6 ja VT 14 peruskorjaamisesta. Myös alempien tieverkkojen peruskorjaukset tulee saada tehtyä vaiheittain. Lisäksi rautatieaseman tunnelin korjaaminen on välttämätöntä.

3. Turvallisuus

Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristössä on tapahtunut perustavanlaatuinen muutos Venäjän hyökättyä Ukrainaun ja Suomen liittyttyä Natoon. Kaakkois-Suomi on kärsinyt Venäjän kaupan ja talousyhteistyön katkettua ja tilanteeseen on tärkeää etsiä ratkaisuja. Nykyisessä hallitusohjelmassa on itäiseenkin Suomeen toimenpiteitä ja tulee siis huolehtia niiden edistämisestä.

4. Uusiutuvan energian mahdollisuudet

Fingridin kantaverkon laajentaminen itäisen Suomen kunnissa vaatii päätöksiä ja tekoja. Sähkönsiirron kapasiteetin pitää mahdollistaa investoinnit. Tuulivoima kasaantuu länteen ja pohjoiseen ja tuulivoimaa emme ole saamassa tänne puolustusvoimien tutkaongelmien takia, mutta muissa vihreän energian hankkeissa meidänkin on oltava mukana. Ilman kantaverkon laajentamista tämä ei ole mahdollista ja kuntien yhdenvertaisuuden kannalta tilanne on kestävä. Kyse on kuitenkin myös huoltovarmuudesta mahdollisissa poikkeusoloissa, ei pelkästään investoinneista kunnan näkökulmasta. Rahoitusta on kohdennettava myös tänne, jotta voimme hyödyntää vedyn, biokaasun tai aurinkoenergian tuotantoa.

5. Maaseudun kehittämisen tukirahoitusta on kohdennettava enemmän Kaakkois-Suomeen.

6. Tietoliikenneyhteydet

Tietoliikenneyhteyksien osalta tilanne Parikkalassa on kestävä. Rajakunnat ovat jääneet pahasti jälkeen tietoliikenneinfran kehittämisessä. Toimivat yhteydet ovat kuntien ja yritysten elinehto. Kyse on yhdenvertaisesta saavutettavuudesta ja turvallisuudesta. Huoltovarmuus tarkoittaa myös sitä, että tietoliikenneyhteydet ja tietotekniikka toimivat poikkeusoloissakin.

2.4 Henkilöstö

2.4.1 Henkilöstön määrä

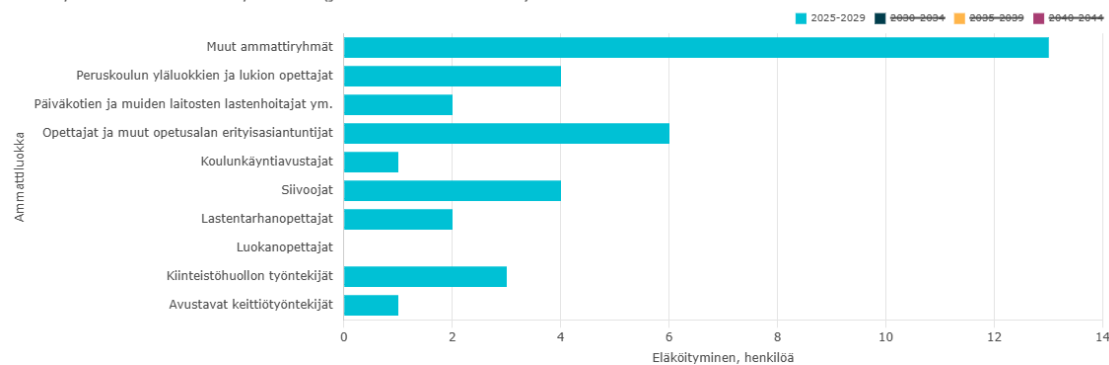
Kunnan palveluksessa oli lokakuun 2025 lopussa henkilöstöä yhteensä 188, joista vakinaisia oli 115 ja määräaikaista 73. Henkilöstö jakautuu toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Henkilöstö 31.10.2024	Henkilöstö 31.10.2025
Keskushallinto	7			7	7
Elinkeinopalvelut	2	3		2	5
Sivistyspalvelut	77	61		136	138
Tekniset palvelut	29	9		38	38
Yhteensä	115	73		183	188

Henkilötyövuodet esitetään erillisessä talousarvion henkilöstösuunnitelmaliitteessä. Henkilötyövuosilaskennassa koko vuoden kokoaikatyössä oleva henkilö on yksi henkilötyövuosi (1 htv). Osa-aikaisesti työskentelevän työpanos lasketaan tehdyn työajan suhteessa.

Alla on esitetty Kevan eläköitymisennuste ammattiluokittain vuosina 2025 – 2029. Ennuste perustuu vuoden 2024 marraskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2025 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuuseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet. Kuvaajassa näytetään vain ne ammattiluokat, joissa on vähintään 5 vakuutettua.

Eläköitymisennuste ammattiryhmittäin (jos vähintään 5 henkilöä)

2.4.2 Henkilöstökulut

Vuoden 2026 talousarviossa on korotettu henkilöstön palkkamäärärahoja 3,0 prosentilla vuoden 2025 tasosta. Suunnitelmavuosille on huomioitu 2 prosentin korotukset. Palkkojen sivukulut on varattu talousarvioon alustavien ennusteiden mukaisesti.

Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstökulut ovat yhteensä 7,5 miljoonaa euroa, jossa on vähennystä vuoden 2024 tasoon noin 250 000 euroa.

2.4.3 Henkilöstötyön tavoitteet

Parikkalan kunnan henkilöstömenojen on oltava suunnittelukaudella kestävällä perustalla. Kuntastrategiassa yhtenä painopisteiden tavoitteena on Huolehdimme henkilöstön viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista. Tämä käsittää niin kannustavan johtamisen kuin henkilöstön työhyvinvoinninkin. Lisäksi kunta haluaa panostaa osaavaan henkilöstöön. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 6.11.2023, 233 §:ssä aloittaa yhteistointaneuvottelut. Neuvotteluissa on kyse koko organisaation tehtävänkuvien läpikäymisestä, tähtäin ei ole irtisanomisissa tai lomautuksissa. Työtehtävien, työaikajärjestelmien ja työaikojen hyvällä suunnittelulla pyritään palvelujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Lisäksi kunnan tavoitteena on henkilöstön osaamisen laajentaminen ja monipuolinen käyttö siten, että oikeat henkilöt ovat oikeissa tehtävissä.

Työkykyjohtamista kehitetään proaktiiviseksi sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentämiseksi, jolloin myös työkyvyttömyyden kustannukset vähenevät. Tätä tehdään yhteistyössä työterveyshuollon kanssa esihenkilövalmennuksen avulla.

Henkilöstökysely on tehty syksyllä 2023, 2024 ja 2025. Tämän vuoden tulokset käsitellään yksiköittäin ja henkilöstön kanssa asetetaan yhdessä tulosten perusteella omat yhteiset, yksikkökohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2026.

2.5 Konserni

Konsernia johdetaan ja valvotaan kunnanvaltuuston 16.4.2018 antaman konserniohjeen mukaisesti.

Parikkalan kuntakonserni muodostuu seuraavista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt 1.1.2026 **Kunnan omistusosuus %**

Asunto Oy Kaivoniemi, Saari	100,00
Asunto Oy Kaivotienvatro, Saari	100,00
Asunto Oy Tarnalan kylätalo, Tarnala	100,00
Asunto Oy Vattrinne, Saari	92,90
Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiö	55,48

Osakkuusyhteisöt 1.1.2025 **Kunnan omistusosuus %**

Asunto Oy Maironiemen Kaivorinne, Saari	39,08
Asunto Oy Saarenkeskus, Saari	20,51

Kuntayhtymät 1.1.2025 **Kunnan osuus %**

Etelä-Karjalan liitto	4,56
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	2,46
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	1,41

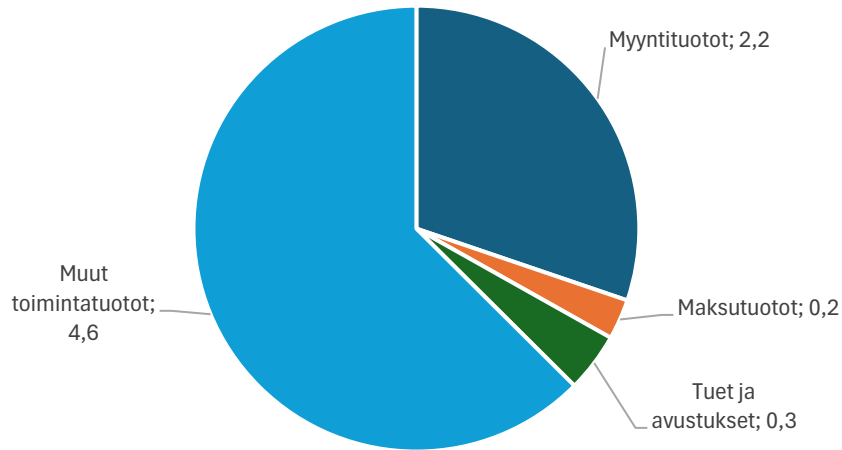
Konsernin tulostavoitteet:

Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiö: Yhtiön toiminnan muuttaminen kannattavaksi tai yhtiön lakkauttaminen ja liiketoiminnan siirto toiseen yhtiöön.

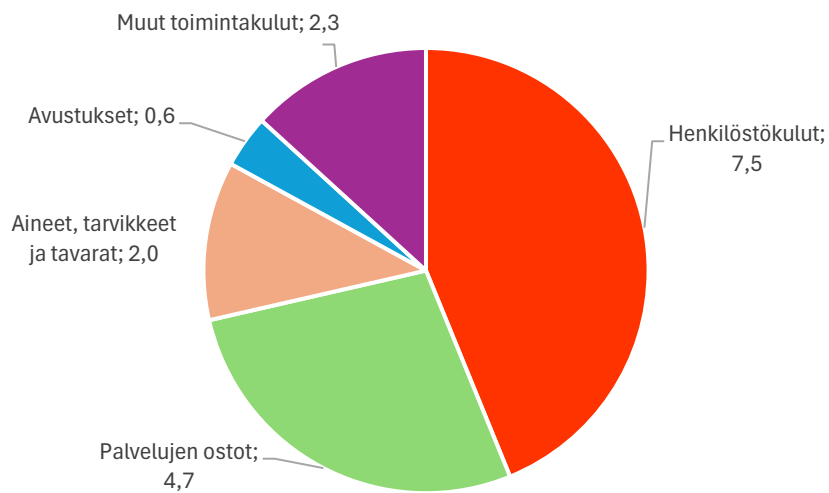
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt: Yhtiöt toimivat kannattavasti ja huolehtivat riittävästä kiinteistöjensä kunnossapidosta.

3 Käyttötalousosa

Toimintatuottojen jakautuminen TA 2026, 7,3 miljoonaa euroa

Toimintakulujen jakautuminen TA 2026, 17,1 miljoonaa euroa

Keskusvaalilautakunta**Vaalit**

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien toteuttaminen Parikkalassa.

Nykytilan kuvaus

Vaalien toteuttamisen käytännön järjestelyt hoitaa kunnanvaltuuston valitsema keskusvaalilautakunta sekä kunnanhallituksen kutakin vaalia varten erikseen valitsemat vaalilautakunnat sekä laitosäänestystä varten valittu vaalitoimikunta yhdessä keskusvaalilautakunnan nimeämien vaalitoimitsijoiden kanssa. Vaalilain edellyttämät kunnan tehtävät.

Äänestysalueet:

001 Kangaskylä-Särkisalmi

002 Saari-Uukuniemi

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

Vuonna 2026 Ei säännönmukaisia vaaleja.

Vuonna 2027 Eduskuntavaalit 18.4.2027.

Vuonna 2028 Ei säännönmukaisia vaaleja.

Vaalit –tulosalueen sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet 2026	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso
Ei vaaleja.		

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	Tp 2024	Ta 2025	Ta 2026	Ts 2027	Ts 2028
Äänioikeutettuja	3 722	3 700		3 600	
Äänestysprosentti	54,3/57,3	60/60		65	

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	27 166	5 500	0	9 000	0
Toimintakulut	-42 074	-25 486	-483	-22 813	-483
Toimintakate	-14 908	-19 986	-483	-13 813	-483

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunnan jäsenet

Palvelusuunnitelma

Nykytilan kuvaus

Kunnan hallinnon ja talouden arvioinnista ja tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko kunnan talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu myös kunnan toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan, tilintarkastuskertomuksen käsittelyn, kannanoton tilinpäätöksen hyväksyttävyyteen ja vastuuvapauden epäämiseen tai myöntämiseen.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain arviointikertomuksen, joka käsitellään valtuustossa kesäkuussa. Arviointikertomuksessa arvioidaan kunnan tilinpäätöstä sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Toiminnalliset muutokset

Ei toiminnallisia muutoksia.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Tarkastuslautakunta tutustuu tulosalueiden toimintaan oman suunnitelmansa mukaisesti kokouksissa, tutustumiskäynneillä ja työpalavereissa.

Tarkastuslautakunta –tulosalueen sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet 2026	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso
Arviointikertomus määräaikaan mennessä	Lautakunnan kokouksessa käsitelty kertomus	Riittävän ajoissa ennen valtuuston kokousta

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kokoukset	9	8	8	8	8
Tilintarkastajan tarkastuspäivät	10	8-10	8-10	8-10	8-10

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-19 847	-19 995	-19 295	-19 995	-19 995
Toimintakate	-19 847	-19 995	-19 295	-19 995	-19 995

Kunnanhallitus**Keskushallinto ja tukipalvelut**

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Toiminta-ajatus

Hallinnon tarkoituksena on taata kunnallisen demokratian ja päätöksenteon toimivuus, pitää kunnan talous vakaana, edistää henkilöstön hyvinvointia ja kehittää kunnan tiedonhallintaa.

Kunnanvaltuusto

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää sen asukkaiden yleisillä vaaleilla valitsema valtuusto.

Nykytilan kuvaus

Strategisessa johdossa valtuusto on kunnan ylin päättävä elin, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Valtuuston tehtäväalueet ovat kuntastrategia ja toiminta-ajatus, tavoitteiden asettaminen, asukkaiden tarpeiden ja järjestettävien palveluiden yhteensovittaminen, taloudellisten resurssien jakaminen sekä toiminnan arviointi ja seuranta.

Toiminnalliset muutokset

Entistä positiivisemmän kuntakuvan luominen veto- ja pitovoiman ylläpitämiseksi. Näytämme jokainen esimerkkiä omassa roolissamme, kuinka hyvä ja monipuolinen kunta meillä on.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Kunnan talous on viime vuosina ollut alijäämäinen ja heikentänyt vahvaa tasetta. Talouden sopeuttaminen on tehtävä vuoden 2025 aikana.

Kuntastrategian päivittäminen kevään 2026 aikana, jalkauttaminen ja seuranta vuosittain talousarvion ja -suunnitelman sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kestävää kasvua ja toimenpiteitä edistetään kuntastrategiaa tukevilla poikkihallinnollisilla ja laadukkaalla hanketoiminnalla.

Kunnanhallitus

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallintotehtävistä ja taloudenhoidosta sekä vastaa valtuustossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanhallituksen keskeisenä tehtävänä on vastata valtuuston päättämien strategioiden toteuttamisesta. Kunnanhallituksen alaisuudessa toimi henkilöstöjaosto 31.5.2025 saakka. Kunnan johtamisen tehtävänä on saada kunnan organisaatio ja koko yhteisö toimimaan siten, että asetetut tavoitteet toteutuvat.

Nykytilan kuvaus

Kunnanhallituksen tehtäviä ovat kunnan ja kuntakonsernin talouden hallinta, kunnan kehittäminen ja yritystoiminnan edistäminen, palvelurakenteen ja -tuotannon kehitys sekä kuntien välinen yhteistyö.

Toiminnalliset muutokset

Kunnan pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi on viestintää ja tiedon kulkua kehitettävä niin ulkoisesti kuin kunnan sisälläkin. Kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää sähköisiä palveluja on lisättävä.

Kuntatalouden tasapainottaminen ja kustannusten hallinta edellyttävät tarkennuksia kustannusrakenteeseen ja palveluverkkoon.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Vuoden 2026 aikana keskitytään henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja henkilöstösuunnitteluun, joilla pyritään ennakoimaan ja varmistamaan kunnan kyky vastata palvelutarpeen kysynnän muutoksiin.

Talouden sopeuttaminen vastamaan väestörakennetta.

Elinvoimatyön strateginen ja toiminnallinen kehittäminen.

Parikkalan kunta vaikuttaa aktiivisella maakäyttö-, kaavoitus- ja elinkeinotoiminnalla yritysten ja työpaikkojen määrän kehittymiseen sekä tekee aktiivista markkinointi- ja viestintätöitä.

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittyminen.

Keskushallinto

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Keskushallinnon tarkoituksena on hoitaa keskitetysti kunnan tukipalvelut mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti hyödyntäen täysimääräisesti käytettävissä olevaa teknologiaa ja henkilöstön ammattitaitoa.

Nykytilan kuvaus

Keskushallintoon kuuluvat henkilöstöhallinto, osa taloushallinnon tehtävistä, keskusarkisto, vakuutukset ja puhelinvaihe sekä hallinnollinen neuvonta. Keskushallinto vastaa maa- ja metsätilojen hallinnoinnista sekä palkanlaskenta-, talous- ja ICT-palveluiden hankinnasta Meidän IT ja talous Oy:ltä (Meita Oy).

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Hallinnossa pyritään varmistamaan ajantasaiset ja laadukkaat digitaaliset palvelut sekä vastaamaan jatkuvasti muuttuviin lainsäädännön vaatimuksiin. Hallinnossa kehitetään sopimushallinnan käytäntöjä ja keskitytään työ- ja toimintatapojen tehostamiseen digitalisaation ja mahdollisesti tekoälyn keinoin sekä kustannustehokkuuden löytämiseen. Ajantasaista talousraportointia ja taloustiedon tuottamista kunnan strategisen johtamisen ja päätöksenteon tueksi sekä toimialojen käyttöön kehitetään edelleen. Meita Oy:n palvelutuotannon (kirjanpito, palkanlaskenta ja ict) laatua, kustannuksia ja palvelutarpeeseen vastaamista arvioidaan säännöllisten yhteistyöpalaverien avulla.

Keskushallinto ja tukipalvelut -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK:T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Panostamme tehokkaaseen markkinointiin ja viestintään	Julkaisemme ajankohtaisia tiedotteita kunnan kotisivuilla ja somessa säännöllisesti.	2026	Vähintään 1 julkaisu viikossa kunnan kotisivuilla ja Facebookissa sekä palautteisiin vastaaminen vähintään kolmen arki-vuorokauden sisällä
	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Seuraamme talousarviota kuukausittain ja teemme tarvittaessa korjaustoimenpiteitä, jotta talousarvio ei ylity. Esihenkilöt vastuutetaan seuraamaan oman tulosalueensa taloutta entistä tiiviimmiin.	2026	Talousarviomäärärahat eivät ylitä ja sitovat tavoitteet toteutetaan.
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen	2026	Hyvinvointikertomuksen mittarit

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	Tp 2024 (as. 4300)	Ta 2025 (as. 4204)	Ta 2026 (as. 4122)	Ts 2027 (as. 4044)	Ts 2028 (as. 3967)
Menot €/asukas	267	271	249	258	265

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	219 030	198 900	212 000	172 000	172 000
Toimintakulut	-1 146 106	-1 139 194	-1 017 817	-1 026 487	-1 049 530
Toimintakate	-927 076	-940 294	-805 817	-854 487	-877 530

ELINVOIMAPALVELUT

Kunnanhallitus

Työllistämispalvelut

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Työllistämispalveluiden tulosalue kokoaa kunnassa työvoimapalvelun (TE2025) ja koutumispalvelujen uudistamiseen (KOTO2025) liittyvät toimenpiteet ja kustannukset. Parikkalan kunta osallistuu aktiivisesti maakunnallisen Etelä-Karjalan työllisyysalueen palvelujen toimintaan ja kehittämiseen. Lisäksi kunta tuottaa paikallisesti työnhakijoiden aktivointitoimia, kuten yksilöllistä ohjausta sekä järjestää työkokeilumahdollisuuksia. Tarkoituksena on pitää työttömyysluvut matalina sekä asiakkaiden työllistymismahdollisuuksia mahdollisimman hyvinä.

Nykytilan kuvaus

Työpaikkoja on paikkakunnan työmarkkinoilla avoinna niukanlaisesti. Naapurikuntien työmarkkinat ovat heikkenemässä. Teollisuustyöpaikkojen kehitysnäkymät ovat haasteelliset. Työttömyysjaksot pitkittyvät ja pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa. Sama kehityskulku on meneillään myös valtakunnallisesti.

Kelan Parikkalan kunnalle lähettämät sakkomaksut työttömille maksetuista etuuksista ovat kasvaneet vuoden 2025 aikana ennakoitua suuremmiksi. Etuusmaksujen kasvu jatkuu myös vuoden 2026 aikana. Kasvu ei enää kuitenkaan ole yhtä voimakasta kuin edeltävänä vuonna.

Toinen suuri toimintakulu on kunnan osuus Etelä-Karjalan työllisyysalueen rahoittamiseen. Kuluvaraus on sopimuksen mukaisella tasolla.

Toiminnalliset muutokset

Kunnan omat toimet työllisyyden hoitamiseksi tavoittelevat sakkomaksujen hillintää. Kunnan työllisyysohjaajan asiakkaat saavat palvelua paikallisesti, jolloin etuna on paikallistuntemus, sekä kontaktien hyödyntäminen työnantajiin, yhdistyksiin ja erilaisiin hankkeisiin.

Kunnan omien työllisyyspalvelujen lisäksi tehdään hankeyhteistyötä muun muassa Rautjärven ja Ruokolahden kesken.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Kunnan työllisyyspalveluiden painopisteinä ovat:

- Mahdollistetaan työnhakijoiden yksilöllinen ohjaus ja tuki järjestämällä työllisyysohjaajan palvelut.
- Työllisyyden hoitoa kehitetään yhteisillä hankkeilla alueen kuntien kanssa. Hyödynnetään muun muassa seuraavia hankkeita:
 - Plan B – kohti uusia mahdollisuuksia, Osaajaverstaat
 - Ketterästi Yhdessä -hanke, joka tarjoaa työhön valmennusta
 - Työtappi-hanke, nuorten aikuisten (18-35v) kohtaamispaikkatoimintaa
- Selvitetään paikkakunnan työnantajien työvoiman tarpeita.

- Tarjotaan ja järjestetään työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja kunnan toimialoilta. Tavoitteena on asiakkaan osallisuuden lisääminen, syrjäytymisen ehkäisy, sekä siirtyminen kohti avoimia työmarkkinoita.
- Kannustetaan työnantajia Etelä-Karjalan rekrytuen hyödyntämiseen, pitkään työtömänä olleiden henkilöiden palkkaamiseksi.

Elinkeinojen kehittäminen

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Toiminta-ajatus

Elinkeinojen kehittämisen tarkoituksena on edistää alueen elinvoimaa ja eri yritystoimialojen kehitystä sekä edesauttaa monipuolisen, kannattavan yritystoiminnan ja yritysverkostojen syntymistä ja kehittämistä. Elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiseen liittyviä palveluita tarjotaan paikallisesti ja yhteistyössä muiden kehittäjäorganisaatioiden kanssa.

Monipuolisen yritystoiminnan mahdollistamista vahvistetaan hankkimalla palveluita Imatran seudun kehitysyhtiöstä. Maakunnallista yhteistyötä vahvistetaan ja jatketaan tiiviimpää yhteistyötä lähialueiden oppilaitosten kanssa (esim. BusinessMill). Läpileikkaavana painopistealueena kaikissa toiminnoissa on kestävästä taloudesta huolehtiminen. Pidämme Parikkalan vireänä -painopisteen toimiin lukeutuvat mm. kyläavustukset, etäpisteen toiminta ja mökkiläistoimikunnan toiminta.

Maatalouden viranomaistehtävät

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Maaseutuhallinnoinnin toteuttaa Etelä-Karjalassa kuntien yhteinen Etelä-Karjalan maaseututoimi, josta vastaa Lappeenrannan kaupunki. Maaseututoimen vastuualueella huolehditaan peltopinta-alaan ja eläinmäärään perustuvien EU-rahoitteisten ja kansallisten tulotukien hallinnoinnista. Maatilatalouden viranomaistehtävien hoito Parikkalan toimipisteessä mahdollistaa maatilatalouden kehityksen kunnassa.

Nykytilan kuvaus

Parikkalassa on voimallista maataloutta. Kolme suurinta maatalouden tuotantosuuntaa ovat lypsykarjatalous, lihanautojen kasvatusta ja viljanviljely. Jonkin verran harjoitetaan myös majoitus- ja ravitsemustoimintaa matkailuelinkeinona sekä elintarvikkeiden jatkojalostusta.

Parikkalan peltoala on Etelä-Karjalassa Lappeenrannan jälkeen toiseksi suurin. Vuonna 2024 viljelyala oli 10 523 hehtaaria. Kunnassa on 170 viljelijätukia saanutta maatilaa. Vuonna 2024 viljelijätukia maksettiin näille tiloille 8,09 M€.

Toiminnalliset muutokset

Vuoden 2025 aikana Etelä-Karjalan maaseutupalveluiden Saaren Akonpohjassa sijaitseva toimisto on vahvistunut kahden asiantuntijan toimistoksi.

Vuonna 2026 ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia.

Toiminnan painopistealueet 2026 – 2028

- huolehditaan parikkalalaisten maatalousyrittäjien edunvalvonnasta
- kehitetään palveluita yhdessä maaseutupalveluiden kanssa

Elinkeinojen kehittäminen

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Toiminnan tarkoituksena on kunnan elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman parantaminen. Tavoitteena on edistää kokonaisvaltaisesti eri yritystoimialojen kehitystä ja edesauttaa monipuolisen ja kannattavan yritystoiminnan sekä yritysten verkostojen syntymistä ja kehittämistä. Elinvoimapalveluiden palveluita tarjotaan paikallisesti ja yhteistyössä muiden kehittäjäorganisaatioiden kanssa.

Toimialan tehtävinä ja tavoitteina on:

- olemassa olevien työpaikkojen turvaaminen sekä uusien elinkeinoalojen, yritysten ja työpaikkojen luominen
- olemassa olevien ja uusien palvelujen, tuotteiden ja verkostojen kehittäminen
- osaamisen, laadun ja kilpailukyvyn parantaminen kaikilla sektoreilla
- kylätoiminnan kehittäminen, verkostojen luominen eri toimijoiden välille, yhteistyön tiivistäminen
- matkailun edistäminen
- maaseutuelinkeinojen kehittäminen
- kehittämisprojektit

Nykytilan kuvaus

Elinkeinojen kehittämistä toteutetaan elinvoimapäällikön, kehittämishanketyön sekä Imatran seudun Kehittämisyhtiön kanssa tehdyn yritysneuvontasopimuksen voimavaroin.

Parikkalan kunta on Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttä osakeyhtiön enemmistöosakas. Yhtiö harjoittaa toimintaansa organisoimalla erilaisia raviradalla toteutettavia tapahtumia.

Toiminnalliset muutokset

Vuoden 2025 aikana lakkautettiin elinvoimalautakunta. Tehtävää on jatkanut syksystä 2025 alkaen elinvoimatyöryhmä, johon kuuluu Parikkalan ja Saaren yrittäjäyhdistysten puheenjohtajat, MTK:n puheenjohtaja ja Kehyn sekä Samiedun edustus. Lisäksi työryhmään kuuluvat kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajat sekä kunnanjohtaja, tekninen johtaja ja elinvoimapäällikkö. Työryhmän keskeinen tehtävä on parantaa kunnan elinvoimaa.

Toiminnan painopistealueet 2026 – 2028

- Toteutetaan elinvoimaohjelmaa
- Toteutetaan yrityskontaktointia, yrityskäyntejä ja mahdollistetaan asiantuntija-apu yritysten kehittämiseksi
- Toteutetaan kuntamarkkinointia
- Edistetään matkailualaa
- Uudistetaan mökkiläistoimikunnan toimintaa

Kehittämisprojektit

Tilivelvollinen: Elinvoimapäälikkö

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Kehittämistoiminnan lähtökohtana ovat alueen luontaiset vahvuudet ja vetovoimatekijät sekä yritysten ja kuntalaisten tarpeet. Kehittämistoimintaa toteutetaan kunnan, seutukunnan tai -kuntien alueella toimialakohtaisilla tai kansainvälisillä verkostohankkeilla.

Nykytilan kuvaus

Vuonna 2025 kunnan hallinnoimia kehittämishankkeita ovat olleet Simpelejärven kunnostushanke sekä Uusiutuvalle energialla uuteen nousuun! -hanke. Molemmat hankkeet ovat päättyneet vuoden 2025 loppuun mennessä. Tulokset ja niiden jatkuvuus sekä hankkeiden jatkumahdollisuudet arvioidaan hankkeiden loppuraportoinnin yhteydessä.

Toiminnalliset muutokset

Uusia kehittämishankkeita valmistellaan rahoitushakuihin muun muassa matkailuelinkeinon kehittämiseksi sekä tulomuuttopalveluihin liittyen. Kehittämishankkeiden toteuttamisessa tehdään myös seudullista yhteistyötä muun muassa naapurikuntien kesken.

Toiminnan painopistealueet 2026 - 2028

Uusia kehittämishankkeita käynnistetään sitä mukaa kuin tarpeellisia kehittämiskohteita saadaan määriteltä ja rahoitusmahdollisuuksia tulee tarjolle.

Elinvoimapalvelut -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK:T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Edistämme aktiivisesti matkailua	Osallistumme matkamessuille.	16.-18.1. 2026	Kontaktien määrä messupisteellä vähintään 100.
	Panostamme tehokkaaseen markkinointiin ja viestintään	Julkaisemme ajankohtaisia tiedotteita kunnan kotisivuilla ja somessa sekä muissa tiedotuskanavissa säännöllisesti.	2026	Vähintään 1 julkaisu viikossa kunnan kotisivuilla, Facebookissa tai muissa tiedotuskanavissa.
	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Seuraamme talousarviota kuukausittain ja teemme tarvittaessa korjaustoimenpiteitä jotta talousarvio ei ylitä.	2026	Talousarviomäärärahat eivät ylitä ja sitovat tavoitteet toteutetaan.

Hankkeet 2026 - 2028

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aika- taulu	Kokonais-budjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %
Uudet hankkeet	Varaus uusiin hankkeisiin; esimerkiksi matkailun kehittäminen, tulomuuttopalveluiden luominen.	2026-2028	250 000 €	20 %
LEADER 2023-2027, Hyvää yrittämisen ja elämisen ilmastoa 2023–2027	<u>Julkinen rahoitus</u> : 65 % EU+valtio+kunnat, lisäksi yksityinen rahoitus ja talkootyö <u>Hallinnointi</u> : Leader Kärki ry <u>Tavoitteet</u> : ihmiset, ympäristö, yhteisöt, yritykset, aluekehittäminen	2023–2027	julkinen rahoitus yht. 3 514 667 €, josta kuntien osuus 20 % eli 702 933 € (ohjelmakausi 2023–2027)	19 997 €/vuosi (4,50 euroa / asukas / vuosi)
Reitistöjen ja retkeilyrakenteiden kehittäminen, investointihanke	Investointihanke Parikkalan alueen reitistöjen sekä lintu- ja luontomatkailua tukevien rakenteiden kehittämiseksi. Hallinnoijana Parikkalan kunta.	2026-2028		
Matkailun kehittäminen	Kokonaisvaltainen matkailun kehittämishanke. Kartat ja markkinointimateriaalit kuntoon. Luontomatkailuyrittäjäverkoston luominen. Hallinnoija: Parikkalan kunta.	2026-2027		
Business Mill -hautomon rahoitus, LAB-ammattikorkeakoulu Oy	Yrityshautomo, joka tarjoaa kasvuhaluusille yrityksille asiantuntijapalveluita, tukea ja neuvoja.	2024-2026		3571 € /2026
Parikkalan etäpisteen kehittäminen	Etäpisteen hiljaisten työskentelyolosuhteiden parantaminen. Hallinnointi: Parikkalan kunta	2026	Kaakkois-Suomen ELY-keskus 65 % / 20.500 €	Kunnan osuus 35 % /11.048 €.
Uukuniemen saaristosataman parantamishanke	Avustuksen käyttötarkoitus on: 1. Veneenlaskupaikan ja laiturienn kunnostus 2. Esteettömyyden ja käytettävyyden parantaminen 3. Vesipisteen kunnostaminen 4. Jätehuolto, puuceen uusiminen ja yleisen siisteyden parantaminen 5. Opasteiden ja viestinnän parantaminen	2026	Kaakkois-Suomen ELY-keskus 50 % / 16.363,32 euroa. Kokonaiskustannus enintään 32.726,64 €.	Kunnan osuus 50 % / 16.363,32 €.

Talous**Elinvoimapaalvelut yhteensä**

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	216 204	280 200	168 000	268 250	268 500
Toimintakulut	-1 024 585	-1 158 857	-1 606 809	-1 640 191	-1 646 381
Toimintakate	-808 381	-878 657	-1 438 809	-1 371 941	-1 377 881

Kunnanhallitus yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	435 234	479 100	380 000	440 250	440 500
Toimintakulut	-2 170 691	-2 298 051	-2 624 626	-2 666 678	-2 695 911
Toimintakate	-1 735 457	-1 818 951	-2 244 626	-2 226 428	-2 255 411

HYVINVOINTI- JA SIVISTYSPALVELUT**Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta****Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto**

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Sivistyspalveluihin kuuluu kunnan sivistystoimesta aiheutuvista hallinnollisista toiminnoista ja kustannuksista huolehtiminen: osa sivistysjohtajan palkasta (40 %) sekä lautakunnasta aiheutuvat kustannukset.

Nykytilan kuvaus

Kunnassa on sivistysjohtaja ja sivistyslautakunta. Sivistysjohtaja vastaa sivistystoimesta: perusopetus ja lukio, varhaiskasvatus, vapaa sivistys ja vapaa-aikapalvelut. Syksystä 2025 lähtien sivistyspalveluihin on sisällytetty asiointiliikenne, joka sisältyy koululaiskuljetuksiin. Sivistyslautakunta kokoontuu keskimäärin 8–10 kertaa vuodessa.

Toiminnalliset muutokset

Vuoden 2026 aikana hyvinvoinnin osalta kunnan hyvinvointisuunnitelma kytketään entistä tiiviimmin alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan. Kunnan HYTE-työryhmän toiminta käynnistetään.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Koululaiskuljetukset kilpailutetaan syksyksi 2026. Kevään aikana kuljetusten organisointi ja reititys atk-sovelluksen avulla.
- Kirjaston hallinnon uudelleenorganisointi syksystä 2026 alkaen
- Tarjoamme mahdollisuuksien mukaan kuntouttavaa työtoiminnan töitä ja työko-keilupaikkoja

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Yhdessä tekemistä	Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti	Säännölliset palaverit	kl 2026 sl 2026	Toteutuneet kerrat
		- koko toimialan		
		- yksiköittäin		
		- vierailut yksiköissä		
		Kansalaisopiston kurssit		Kurssilaisten määrä
		Kirjaston asiakastytyväisyyskysely		Vastanneiden määrä ja tulokset
		Yhdistysillat		Yhdistysiltojen määrä Kutsu kunta kylään/määrä
		NUVA-toiminta		Kokousten määrä
		Asiointiliikenne		Asiakkaiden määrä

Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin	Kunnan sivuille infoa lasten harrastusmahdollisuuksista Kirjavinkkaukset kaikille luokka-asteille Vanhemmille tuke ja neuvontaa Palautekyselyt vanhemmille pk ja Esiopetus	kl 2026 sl 2026	Harrastuskalenteri kunnan sivuille Kirjavinkkausten määrä ja niihin osallistuneiden määrä Infojen määrä Vastanneiden määrä ja tulokset
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Panostamme tehokkaaseen markkinointiin ja viestintään	Viestimme aktiivisesti ja monikanavaisesti. Julkaisemme ajankohtaisia tiedotteita kunnan kotisivuilla ja somessa (FB ja Instagram) säännöllisesti NUVA sähköinen viestintä	2026	Info-näyttöjen käyttöönotto Sisäiset viestintäkokoukset esim. ma tai ti aamuisin /määrä sähköiset pöytäkirjat

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-39 431	-55 645	-63 133	-71 333	-71 433
Toimintakate	-39 431	-55 645	-63 133	-71 333	-71 433

Perusopetus ja lukio

Tilivelvollinen: Rehtori

Toiminta-ajatus

Toteutetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti. Kehitetään edelleen oppimisympäristöjä ja työtapoja niin, että ne tukevat yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Tehdään aktiivista yhteistyötä koulun ulkopuolisten yhteisöjen ja asiantuntijoiden kanssa. Kiinnitetään huomiota fyysisen ja psyykkisen oppimisympäristön turvallisuuteen kaikenikäisillä oppijoilla.

Perusopetus

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Toteuttaa perusopetuslain mukaan opetussuunnitelman asettamia tavoitteita ja sisältöjä. Toteutetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti ottaen huomioon oppilaiden fyysiset, psyykkiset ja kielelliset erityistarpeet oppimisen tuen osalta. Kiinnitetään huomiota fyysisen ja psyykkisen oppimisympäristön turvallisuuteen kaikenikäisillä oppijoilla.

Nykytilan kuvaus

Perusopetusta annetaan Kirjolan koulussa 1–9-luokilla ja Saaren koulussa 1–6 luokilla. Lukuvuonna 2025–2026 oppilaita on Kirjolassa 254 ja Saarella 1–6 luokilla 56.

Kirjolan alakoulun tuen tarpeeseen vastataan 2025–2026 osa-aikaisen erityisopetuksen ja pienryhmän avulla. Kirjolan yläkoulun tuen tarpeeseen vastataan osa-aikaisen erityisopetuksen ja pienryhmätoiminnan avulla. Saaren koulussa erityisopetus toteutuu osa-aikaisella erityisopetuksella.

Pienluokkien oppilaat integroituvat yleisopetukseen omien edellytystensä mukaisesti.

Etelä-Karjalan poissaolomalli on osana koulun käytänteitä.

Oppilaat tutustuvat yrityselämään mm. 8. ja 9. luokkien TET-harjoittelujaksoilla. 6. luokkalaiset vierailevat Lappeenrannan Yrityskylässä.

Tuemme nuorten kerhotoimintaa ja harrastusta ja seuraamme kerhojen osallistujien määrää. Suomen harrastamisen mallin rahoitus ja OPH:n kerhotoiminnan avustusten hyödyntäminen

Toiminnan ja henkilöstön määrän huolellinen ja tarkoituksenmukainen suunnittelu. Tulevien hankkeiden hyötykäyttö oppimisen välineiden hankkimiseen tai opetushenkilöstön palkkaamiseen.

Toiminnalliset muutokset

Kehitetään edelleen koulua oppivana yhteisönä. Koulun inklusiivista ajattelumallia kehitetään Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahan avulla (varhaiskasvatuksen ja opetuksen tasa-arvosuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamishanke). Hankerahalla on koululle palkattu yksi erityisopettaja ja yläkoulussa on pienryhmä, jossa osa-aikaisesti opiskelee erityisen tuen oppilaita, jotka integroituvat joillakin oppiaineen tunneilla yleisopetukseen.

Syksystä 2026 alkaen tulee Kirjolan kouluun henkilöstövähennystä määräaikaisen erityisluokanopettajan osalta. Määräaikainen koulunkäynninohjaajan jatko liittyy mahdollisiin hankkeisiin ja niiden jatkumiseen.

Saaren koulun osalta 2026 syksystä alkaen henkilöstössä jatkaa 2 vakituista ja yksi määräaikainen koulunkäynninohjaaja.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen. Toiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Jos kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa valtio myöntää kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiskustannuksiin valtionosuutta. Toimintaa tulee tarjota joko 570 tuntia tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella. Toimintaa järjestetään arkipäivisin kello 7–17 välillä. Siihen osallistuville on tarjottava välipala.

Nykytilan kuvaus

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 1.–2. -luokan oppilaille Kirjolan ja Saaren kouluilla.

Toiminnalliset muutokset

Kehitetään edelleen aamu- ja iltapäivätoimintaa yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Parikkalan lukio

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Toisen asteen tutkinnon ja/tai ylioppilastutkinnon suorittaminen
Hyvä jatko-opintokelpoisuus

Nykytilan kuvaus

Eläinlääketieteellisen linjan käynnistyminen on lisännyt opiskelijoiden kiinnostusta Parikkalan lukiota kohtaan ja oppilasmäärä on kasvanut. Parikkalan lukiossa on lukuvuonna 2025–2026 yhteensä 66 opiskelijaa. Lukiossa tarjotaan kaikki lukion pakolliset kurssit vuosittain. Valtakunnallisia syventäviä kursseja vuosittain ja koulukohtaisia syventäviä kursseja mahdollisuuksien mukaan.

Osa valinnaisista opinnoista on mahdollista suorittaa itsenäisinä- tai etäopintoina.

Toiminnalliset muutokset

Kehitetään oppimisen tukea lukiossa. Lukiokoulutus on saanut opetushallituksen rahaa lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen, jonka avulla kehitetään henkilöstön osaamista sekä järjestetään lisätukea opiskelijoille.

Kehitetään eläinlääketieteellistä linjaa ja tarkastellaan samalla siihen liittyen muualta tulleiden opiskelijoiden asumisjärjestelyitä.

Osallistutaan Etelä-Karjalan lukioiden LUKE-verkoston koulutukseen, jossa pureudutaan seuraaviin teemoihin:

- LOPS 2019 kirkastaminen
- Laaja-alainen osaaminen
- Digitaalisuus ja tekoäly

Olemme mukana maaseutulukioverkoston hankkeessa, jossa kehitetään lukio oppilaiden hyvinvointia sekä yhteistyötä eri lukioiden välillä.

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Saari 1–6 lk	57	53	52	52	50
Kirjola, perusopetus 7–9 lk	96	95	121	119	108
Kirjola, perusopetus 1–6 lk	158	154	145	135	124
oppilaita yhteensä	311	302	318	306	282
Menot €/oppilas	12914	14435	13852	13000	13000
Parikkala lukion oppilasmäärä	52	59	66	70	70
Menot, €/oppilas	15 812	14 645	16 133	15 072	15 072

Oppilaskohtaiset kertoimet:

Oppikirjat €/opp

aa 120 €
ya 140 €

lukio 15 op 25 kirjaa x 35 €

Sähköinen materiaali: po 1 000 €, lukio 1 500 €

Koulutarvikkeet

aa 50 €
ya 55 €
lu 40 €

Hankkeet 2026–2028

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aikataulu	Kokonaisbudjetti €/lukuvuosi	Kunnan osuus € / %
Liikkuva koulu ja Move- kehittämisavustus	AVI	1.8.2025 – 31.7.2026	8333 €	40 % 3333 €
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet	OKM	1.4.2024 - 21.12.2027	(1. erä) 46 303 €	20 % 9260 €
Koulun kerhotoiminnan kehittäminen	AVI	1.6.2024 - 29.5.2026	9230 €	35 % 3230 €

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	191 107	90 292	321 652	341 452	331 652
Toimintakulut	-5 557 004	-5 344 914	-6 025 186	-5 989 328	-5 892 550
Toimintakate	-5 365 896	-5 254 622	-5 703 534	-5 647 876	-5 560 898

Vapaa sivistystyö

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Vapaan sivistystyön tulosalueen tehtävänä on ennaltaehkäisevä hyvinvointityö, jolla ylläpidetään ja edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Tulosalueen palvelut tukevat yhteisöllisyyden muodostumista ja luovat edellytyksiä monipuoliselle kansalaistoiminnalle, sekä antavat mahdollisuuksia omaehtoiseen ja elinikäiseen oppimiseen, tiedon saantiin ja osaamisen kehittämiseen.

Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Kansalaisopisto on merkittävä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä, joka tarjoaa kunnan alueella mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja harrastamiselle. Opiskelu kansalaisopistossa on tutkintoon johtamatonta ja tähtää opiskelijan monipuoliseen kehittymiseen, elinikäiseen oppimiseen, hyvinvointiin ja kansalaisaktiivisuuteen.

Simpelejärven opisto tarjoaa yli kuntarajojen ammatillista täydennyskoulutusta, erikäisille harrastusmahdollisuuksia, hyvinvointia lisääviä tekijöitä, lyhyt-, erikoiskursseja sekä pitkäkestoista kurssitoimintaa sekä on osaltaan mukana molempien kuntien kulttuurielämässä.

Nykytilan kuvaus

Kurssitarjonta koostuu noin sadasta lyhyt- ja pitkäkestoisesta kurssista, valtion 53-prosenttinen tuki on sidottu noin 4300 oppituntiin. Plan B – kohti uusia mahdollisuuksia -koulutushanke on toiminnassa kesään 2026 yhdessä LAB- ja LUT-korkeakoulujen sekä Sampo-ammattiopiston kanssa. Simpelejärven opisto on hankkeessa osahakijana Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden edustajana.

Parikkalan ja Rautjärven kuntien yhteistä Simpelejärven opiston toimintaa hallinnoi Parikkalan kunta. Henkilöstön muodostavat täyspäiväinen ja vakituisessa työssä työskentelevät opistos sihteeri ja koulutussuunnittelija sekä osa-aikaisesti opiston puolella toimiva rehtori. Kurssikohtaiset opiskelijamäärät ovat olleet hienoisessa kasvussa.

Toiminnalliset muutokset

Nykyisellään jatkaminen tarkoittaa etenkin pitkäkestoisten ja useampivuotisten harrastekurssien läpikäyntiä ja kurssitarjonnan uudistamista asiakaspalautteen ja osallistumismäärien perusteella. Lyhytkurssien määrää lisätään ja pitkäkestoisten kurssien määrää pudotetaan. Kurssien määrä rajataan 100 kurssiin ja tuntimäärä on 3600. Simpelejärven opisto jatkaa määrätietoisesti työtään yhtenä kuntalaisten pito- ja veto-voimatekijänä tarjoamalla kiinnostavia ja ajankohtaisia kurssiavauksia ja olemalla eri yhteisöissä mukana.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Ajankohtaista kurssitarjontaa ja lyhytkursseja
- Paikallisopaskoulutus, mikä jatkuu koko lukuvuoden ja pyrkii edistämään seudun matkailua.
- PlanB -hankkeen päättymisen kesäkuuhun ja Osaajaverstaiden jatko
- Yhteistyön tarkastelu Ruokolahden kansalaisopiston kanssa jatkuu

Kirjastopalvelut

Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Kirjastopalvelut tukevat kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja muiden kirjastonkäyttäjien tiedonsaantia, osaamista, hyvinvointia ja viihtymistä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.

Nykytilan kuvaus

Parikkalassa toimii pääkirjasto, ja Saarella ja Uukuniemellä toimivat lähikirjastot. Yhdessä Etelä-Karjalan kirjastojen muodostaman Heili-kimpan kanssa varausjärjestelmään ja kuljetuksineen kirjastot mahdollistavat laajan ja monipuolisen aineistotarjonnan asiakkaille.

Toiminnalliset muutokset

Kirjastonjohtaja eläköityy 1.9.2026, mikä aiheuttaa henkilöstömuutoksia. Suunnitelmana on liittää kirjaston hallinto sivistystoimen hallintoon ja kirjaston henkilöstö-
kenne muuttuu.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Lasten ja nuorten luku- ja harrastuksen ylläpitäminen ja edistäminen satutuokioiden, kirjavinkkauksen ja kirjastonkäytön esittelyn kautta.

Vapaa-aikapalvelut

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää liikunta- ja hyvinvointipalveluita ja nuoris- ja kulttuuripalveluja kuntalaisille.

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut**Nykytilan kuvaus**

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut järjestävät ja koordinoi ohjattuja sekä omatoimisia liikuntaryhmiä koko Parikkalan alueella. Lisäksi toiminta kattaa vakiovuorohakemusten käsittelyn ja vuorojen jakamisen hakemusten ja vallitsevan toimintaperiaatteen mukaisesti. Liikuntapalvelut tarjoavat hankerahoituksella maksutonta liikuntaneuvontaa kuntalaisille ja on mukana kulttuuripalveluiden, nuorisopalveluiden sekä paikallisten ja maakunnallisten yhdistysten tapahtumatuotannon suunnittelussa ja toteutuksessa. Toimialan keskeiseen sisältöön kuuluu vuosittaisen hyvinvointiraportin sekä laajan hyvinvointisuunnitelmaan koostaminen yhteistyössä sivistysjohtajan, HYTE-ryhmän sekä hyvinvointialueen eri yhteistyötahojen kanssa.

Toiminnalliset muutokset

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut kattavat liikunnan järjestämisen, ohjaamisen sekä liikuntaneuvonnan lisäksi myös kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä lakisääteisiä tehtäviä. Siksi toimintaa tulisi jatkossa kehittää siten, että sekä liikunnanohjaukseen että liikuntaneuvontaan resursoidaan entistä enemmän, jotta terveytensä kannalta liian vähän liikkuviin voidaan panostaa paremmin ja lisätä siten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Näin voitaisiin laajentaa myös hyvinvoinnin suunnitteluun, yhteistyöhön ja kuntalaisten yleiseen hyvinvointiin liittyviä tekijöitä ja esimerkiksi hankkeisiin, liikkumisen mahdollisuuksiin (retkeilyreitit, ladut, kartat, viestintä) liittyviä tehtäviä. Liikunta- ja kulttuuritoimen avustuksia pienennetään kahdelle vuodelle.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Tilavuokrausjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen edelleen
- Viestinnän kehittäminen ja mahdolliset sähköiset infotaulut
- Yhteistyö ulkoilureittien kunnossapidossa teknisen toimen kanssa

Nuorisopalvelut**Nykytilan kuvaus**

Nuorisotoimi järjestää monipuolista vapaa-ajan toimintaa, mm. nuokkari -iltoja koko kunnan alueella (Kirnussa, Myllyssä ja Nuotassa), retkiä, harrastekokeiluja, leirejä, kerhoja ja nuorisotapahtumia. Nuorisotyö näkyy myös osana koulun arkea. Teemme yhteistyötä mm. retkien ja tapahtumien järjestelyissä ja toteutuksessa, pidämme erilaisia ryhmäytyksiä luokille, sekä järjestämme mm. välituntitoimintaa ja välkkäkahveja, tukioppilaskoulutuksia ja tutortoimintaa.

Kunnassa toimii nuorisotyöntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä sekä määräaikaisena hankerahoitteinen koulunuorisotyöntekijä lukuvuonna 2025–2026. Yhteistyötä tehdään muiden lähialueen nuorisotoimintaa järjestävien tahojen kanssa esim. Parikkalan

seurakunnan nuoriso-, lapsi- ja perhetyön, Rautjärven nuorisotoimen, Parikkalan MLL:n ja Leader Kärki ry:n kanssa.

Nuorisotoimi koordinoi nuorten kesätyöllistämistä ja tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille. Lisäksi nuorisotoimi koordinoi ja järjestää perhekahvilatoimintaa yhdistysten ja seurakunnan kanssa, sekä tarjoaa nuorisotiloja eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointia tukevaan toimintaan, kuten Arjen Olohuoneeseen ja Lapsiparkille. Nuorisotoimi osallistuu myös HSM- kerhotoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun hankerahoituksen avulla järjestetään kulttuurikemuksia lapsille ja nuorille.

Nuorisotoimen alaisena toimii Parikkalan nuorten toimikunta, jonka tehtävänä on vaikuttaa lasten ja nuorten asioihin koko kunnan alueella.

Toiminnalliset muutokset

Pohjoispään nuorisotoiminta järjestetään Saaren palvelutalon tiloissa ja keskustan Kirnun osalta tilojen järjestelyt jatkuvat vuoden 2026 aikana. Koulunuorisotyöntekijä jatkaa hankerahalla ainakin kevätlukukauden 2026 ajan.

Parikkalan nuorten toimikunta valmistelee uuden nuorisovaltuuston aloittamista vuoden 2026 aikana.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

- Nuorten tukena toimiminen sekä koulussa että vapaa-ajalla
- NUVA-toiminnan kehittäminen
- Yhteistyö yhdistysten- ja seurojen ja Rautjärven kunnan nuorisotoimen kanssa

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
kulttuuritilaisuudet	13	25	25	25	26
nuorisotilaisuudet	300	170	180	180	180
liikuntatilaisuudet	400	400	300	350	350
kansalaisopiston opetustunnit	4972	4000	3600	3600	3600
kansalaisopiston opiskelijamäärä	948	900	1000	1000	1000
netto €/ opetustunnit	56,14	64,90	62,66	64,98	60,41
netto €/ opiskelija	294,43	288,44	225,57	233,94	217,48
kirjaston lainausmäärä/as.	11,25	11,0	11,0	11,0	11,0

Hankkeet 2026–2028

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aikataulu	Kokonaisbudjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %
Koulunuorisotyön kehittäminen	Aluehallintovirasto	4.8.2025 3.8.2027	44 444 €	4444 € 10 %
Parikkalan Suomen harrastamisen malli	Aluehallintovirasto	1.5.2024 29.5.2026	17 142 €	5142 € 70 %
Liikuntaneuvonnan kehittäminen Parikkalassa	Aluehallintovirasto	1.2.2024 29.5.2026	27 500 €	13 750 €/50 %

PlanB -hanke	EU-rahoitus	1.10.2023-30.6.2026	150 766 €	37 691 € /80 %
--------------	-------------	---------------------	-----------	-------------------

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	355 138	221 180	246 160	293 160	246 160
Toimintakulut	-1 390 480	-1 168 145	-1 086 100	-1 099 799	-1 086 239
Toimintakate	-1 035 342	-946 965	-839 940	-806 639	-840 079

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Varhaiskasvatus pohjautuu Varhaiskasvatuslakiin, valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (OPH2022), Parikkalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan ja kunkin lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta Satakielen ja Kuperkeikan päiväkodeissa. Esiopetusta järjestetään Satakielen sekä Kuperkeikan päiväkodissa, jossa myös 5-vuotiaat. Vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan päiväkotitakielessä.

Tulosalueeseen kuuluvat lakisääteinen lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki. Vuoden 2026 talousarviolukuihin ei sisälly lasten kotihoidontuen kuntalisää.

Päiväkodit

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Nykytilan kuvaus

Satakielen päiväkodissa on 1–2 -vuotiaat Vanamot, 3–4 -vuotiaat Ulpukat, 2-3 -vuotiaat Kuukuset, 5-vuotiaat viskarit sekä eskarit. Satakielen eskareiden toimipaikka on Parikkala hallilla. Kuperkeikan päiväkodissa Saarella on 1–4-vuotiaita lapsia sekä viskari- ja eskariryhmä. Viskari-eskariryhmän toimipaikka on entisissä palvelutalon tiloissa. Ryhmien toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja ryhmäavustajien kanssa.

Satakielessä Kuukuset-ryhmässä järjestetään vuorohoitoa sitä tarvitseville varhaiskasvatusikäisille lapsille. Vuorohoidon säännöllinen tarve on jatkuvaa. Vuorohoitoa järjestetään vain huoltajien töiden tai opiskelujen vuoksi. Tehtaat ja hoitotyö työllistävät useampia vuorohoitoa tarvitsevia huoltajia.

Sivistyslautakunta on vahvistanut 13.6.2023 ryhmien paikkaluvut. Vanamot 12, Kuukuset 16, Ulpukat 21, viskari 21, eskari 21, Kuperkeikka 18, Saaren viskari-eskari 21.

Parikkalan kunnan kaikki vuonna 2019 syntyneet lapset osallistuvat esiopetukseen ja lähes kaikki 2020 syntyneet lapset viskaritoimintaan. Viskarin toiminta-aika on huoltajille maksutonta (päättös 17.5.2023 sivistyslautakunta).

1.8.2022 varhaiskasvatustaloussuunnitelman myötä varhaiskasvatuksessa noudatetaan lapsen tuen tasoja (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Varhaiskasvatustaloussuunnitelman edellyttämät varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut tuotetaan kunnan omana palveluna. Palvelun tarkoituksena on yhteistyössä henkilöstön ja huoltajien kanssa havaita, ennaltaehkäistä ja hoitaa lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyviä haasteita. Toiminnasta ja varhaisesta tuesta on kerrottu tarkemmin Parikkalan paikallisessa varhaiskasvatustaloussuunnitelmassa.

Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä mm. neuvolan, eri alojen terapeuttien, kirjaston ja yhdistysten kanssa.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee 25.9.2025 31 työntekijää. Heistä 21. on toistaiseksi voimassa oleva työsuhde (67.74 %). Varhaiskasvatuksessa on kuusi erityisen tuen lasta, jotka kaikki tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan. Tämä lisää siis jonkin verran työntekijöiden tarvetta. Kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatustaloussuunnitelman (540/2018) mukaan eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä kannustetaan kouluttautumaan ja kehittämään osaamistaan ja ammattitaitoaan. Varhaiskasvatuksen opettajilla on kerran kuukaudessa oma palaveri.

Syksystä alkaen varhaiskasvatuksen henkilöstöstä vähenee 1 määräaikainen lastenhoitaja ja 3 määräaikaista ryhmäavustajaa.

Varhaiskasvatuksessa sekä henkilöstön työvälineenä että vanhempien välisenä viestintävälineenä toimii sähköinen Daisy-käyttöjärjestelmä. DaisyFamiliyn kautta huoltajat varaavat lapsen hoitoajat sekä pystyvät seuraamaan sekä varattuja hoitoaikoja sekä toteutuneita tuntimääriä. DaisyFamiliystä huoltajat näkevät myös varhaiskasvatuksen viestit ja tiedotteet. eDaisyn kautta huoltajat täyttävät varhaiskasvatustaloussuunnitelman, esiopetusilmoituksen, tuloksetilauksen, irtisanomisilmoituksen ja muutositilaukset. DaisyManageria käyttävät työntekijät. Sen kautta myös esihenkilöt suunnittelevat työntekijöiden työvuorot lasten varattujen hoitoaikojen mukaan. Huoltajat varaavat lapselle hoitoa kolmen viikon jaksoissa, joissa myös työvuorot suunnitellaan.

Toiminnalliset muutokset

Varhaiskasvatuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2025. Tasa-arvolain mukaan suunnitelma sisältää selvityksen toimipaikan tasa-arvotilanteesta, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi sekä arvion aikaisempien toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista. Toimipaikkakohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat otetaan käyttöön tammikuussa 2026.

Uuden varhaiskasvatustaloussuunnitelman myötä henkilöstörakenne muuttuu päiväkotien ryhmissä. Henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Tämä tulee huomioida varhaiskasvatuksen lastenhoitajien eläköitymisessä – tilalle jatkossa tarvitaan varhaiskasvatuksen sosionomeja. 1.8.2025 Parikkalan varhaiskasvatukseen on palkattu ensimmäinen varhaiskasvatuksen sosionomi. LAB käynnistää tammikuussa

2026 Etelä-Karjalan varhaiskasvatuksen lastenhoitajille koulutuksen pätevöityä sosio-
nomeiksi koulutuksen kautta. Parikkalasta kaksi lastenhoitajaa on lähdössä mukaan
koulutukseen.

Parikkalan varhaiskasvatus on ottanut käyttöön v. 2025 Valssi, kansallinen laadunar-
viointijärjestelmän, jonka tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja pal-
veluntuottajia arviointitehtävässä. Valssin avulla tiedonkeruu toiminnan toteutumisen
tasosta voidaan toteuttaa sujuvasti koko organisaatiossa. Tiedonkeruun päätyttyä
Valssista on mahdollista saada toimijakohtainen arviointiraportti, eli määrällinen yh-
teenvedo vastaajien itsearvioinneista. Raporttia tarkastellaan ja siitä keskustellaan yh-
dessä niin organisaation johdossa kuin päiväkodeissa. Arviointia toteutetaan eri aihe-
alueista kerran vuodessa. Ensimmäinen arviointi on tehty v. 2025 henkilöstön välisestä
vuorovaikutuksesta. Parikkalan varhaiskasvatuksen ensimmäiseksi kehittämiskoh-
teeksi v. 2025 kirjattiin arvioinnin pohjalta rauhallisuus ja kiireettömyys arjessa. Kehit-
tämiskohteen myötä tavoitteena on taata lapselle rauha oppimiseen, pedagogiikan laa-
dun paraneminen ja työhyvinvoinnin lisääntyminen. Seuraava arviointi on talvella 2026
valitusta aihealueesta.

Kotihoidon kuntalisä poistetaan 1.3.2026 alkaen.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Parikkalassa varhaiskasvatuksen painopistealueina ovat edelleen liikunta, leikki ja po-
siitiivinen pedagogiikka.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten liikuntavalmiuksia ja moto-
risten taitojen kehittymistä. Tavoitteiden havainnointia ja arviointia tapahtuu arjen tilan-
teissa ja niitä käydään läpi myös huoltajien kanssa (esim. vasukeskustelun yhtey-
dessä). Varhaiskasvatukseen on laadittu oma liikunnan vuosikello. Parikkalan varhais-
kasvatuksessa on oma liikuntatiimi, jonka tehtävänä on ajankohtaisten asioiden päivit-
täminen ja liikuntatapahtumien suunnittelu.

Parikkalan varhaiskasvatuksen henkilöstö kouluttautui leikkipedagogiikkaan ja leik-
kiympäristöihin 2024 sekä 2025. "Leikki astuu ulos laatikosta" on kuvaileva ja kertova
nimitys tavalle luoda varhaiskasvatukseen pedagogisesti jäsennelty, lapsilähtöinen ja
inspiroiva leikkiympäristö. Rakentaminen, ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen kuuluu
keskeisiin pedagogisiin tehtäviin päiväkodissa eli leikkiympäristön kehittäminen on osa
varhaispedagogiikkaa.

Varhaiskasvatuksessa aikuisten tärkeä tehtävä on huomioida lapsen henkilökohtaisia
vahvuuksia, saada lapsi itsekin näkemään ne sekä uskomaan omiin hyviin puoliinsa.
Kasvattajan toimiminen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa on äärimmäisen tärkeää.
Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen
puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kas-
vatusyhteisön voimana.

Esiopetus

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunnalla on lakiin perustuva
velvollisuus järjestää esiopetusta. Esiopetus on maksutonta. Esiopetus ei velvoita,
mutta lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai

muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Laissa säädetään ryhmäkoosta sekä henkilöstömitoituksesta.

Esiopetusta toteutetaan sekä valtakunnallisen että paikallisen esiopetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetusta järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lasten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Nykytilan kuvaus

Molemmat esiopetustilat muuttivat uusiin tiloihin elokuussa 2025. Satakielen esiopetusryhmän tilat sijaitsevat Parikkala hallin yläkerrassa, Kirjolankatu 5. Saaren esiopetusryhmä toimii entisissä palvelutalon tiloissa Saarella. Samassa ryhmässä on myös 5-vuotiaita lapsia. Täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään molemmissa ryhmissä.

Toiminnalliset muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleman perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki on uudistunut esi- ja perusopetuksessa. Uudistus perustuu pääministeri Orpon hallitusohjelmaan. Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) hyväksyttiin 30.12.2024 ja lainsäädännön muutos tuli pääosin voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuen uudistus ei muuta varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea. Parikkalan kunnan esiopetussuunnitelma on päivitetty 8/2025 vastaamaan uutta oppimisen tukea.

Oppimisen tuen uudistus vahvistaa lapsen oikeutta saada varhaista, omassa ryhmässä toteutettavaa tukea, kuten yleistä tukiopetusta, erityisopettajan antamaa opetusta tai opetuskielen tukiopetusta. Tällöin puhutaan ryhmäkohtaisesta tuesta. Jos ryhmässä toteutettava tuki ei riitä, tuen tarpeessa olevat lapset oppilaat voivat saada myös henkilökohtaista tukea, kuten säännöllistä erityisopettajan antamaa opetusta pienryhmässä tai erityisluokanopettajan antamaa opetusta erityisluokassa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii säännöllisesti esiopetusryhmissä ja vastaa lasten tuentarpeen kartoituksesta ja pedagogisista yhteistyössä esiopettajien kanssa.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

Parikkalassa esiopetuksen painopistealueina ovat samat painopistealueet kuin varhaiskasvatuksessa; liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten liikuntavalmiuksia ja motoristen taitojen kehittymistä. Tavoitteiden havainnointia ja arviointia tapahtuu arjen tilanteissa ja niitä käydään läpi myös huoltajien kanssa (esim. vasukeskustelun yhteydessä). Varhaiskasvatukseen on laadittu oma liikunnan vuosikello. Parikkalan varhaiskasvatuksessa on oma liikuntatiimi, jonka tehtävänä on ajankohtaisten asioiden päivittäminen ja liikuntatapahtumien suunnittelu.

Parikkalan varhaiskasvatuksen henkilöstö kouluttautui leikkipedagogiikkaan ja leikkiympäristöihin 2024 sekä 2025. "Leikki astuu ulos laatikosta" on kuvaileva ja kertova nimitys tavalle luoda varhaiskasvatukseen pedagogisesti jäsennelty, lapsilähtöinen ja inspiroiva leikkiympäristö. Rakentaminen, ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen kuuluu keskeisiin pedagogisiin tehtäviin päiväkodissa eli leikkiympäristön kehittäminen on osa varhaispedagogiikkaa.

Varhaiskasvatuksessa aikuisten tärkeä tehtävä on huomioida lapsen henkilökohtaisia vahvuuksia, saada lapsi itsekin näkemään ne sekä uskomaan omiin hyviin puoliinsa. Kasvattajan toimiminen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa on äärimmäisen tärkeää.

Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kasvatusyhteisön voimana.

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hoitopaikat kpl	124	130	124	125	125
Läsnäolopäivät kpl	18 765	18 000	18 765	18 000	18 000
Lapsia hoidossa 31.12.	107	110	107	107	107
- joista erityistä hoitoa ja kasvatususta tarvitsevia % *)	5,61	9	9	8	8
Menot €/ läsnäolopäivä **)	86,58	110	110	110	110
Käyttöaste päiväkodit, %	75	62,95	75	70	70
Lasten kotihoidontuki, lapsia	20	20	20	18	18

Hankkeet 2026–2028

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aikataulu	Kokonaisbudjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	OKM	2024–2027	46 302 €/	9 260 €/80 %
Satakieleen leikkiin, seikkailemaan ja liik-kumaan kutsuva piha-alue	AVI	2024 – 31.12.2026	9 500 €	

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	145 749	137 500	134 500	127 500	127 500
Toimintakulut	-2 097 266	-2 297 735	-1 831 479	-1 768 447	-1 700 159
Toimintakate	-1 951 517	-2 160 235	-1 696 979	-1 640 947	-1 572 659

Asiointiliikenne

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Asiointiliikenne on kunnan kyytipalvelua eri puolella kuntaa asuville kuntalaisille kunnan keskustaan eri palvelujen piiriin.

Nykytilan kuvaus

Asiointiliikenne toteutetaan koululaiskuljetusten aamu- ja iltapäiväkuljetusten välissä. Kyytejä järjestetään aiempien reittien ja asiakkaiden mukaisesti Saarella ja keskustassa kaikkiaan viiteen eri suuntaan. Kuljetus tilataan edellisenä päivänä ja on tällä hetkellä maksuton.

Toiminnalliset muutokset

Saatujen tietojen ja datan pohjalta suunnittelu jatkuu vuonna 2026 mahdollisten uusien asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-44 147	-35 000	-32 000	-35 250	-35 000
Toimintakate	-44 147	-35 000	-32 000	-35 250	-35 000

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	691 995	448 972	702 312	762 112	705 312
Toimintakulut	-9 128 328	-8 901 439	-9 037 898	-8 964 156	-8 785 380
Toimintakate	-8 436 333	-8 452 467	-8 335 586	-8 202 044	-8 080 068

TEKNISET PALVELUT

Tekninen lautakunta

Teknisten palvelujen hallinto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Teknisen toimen tehtävänä on turvata kuntalaisten arjen toimivuus ja luoda turvallinen, viihtyisä elinympäristö. Vastuualueisiin kuuluvat maankäytön suunnittelu ja kaavoitus, rakentaminen ja rakennuttaminen, kiinteistöjen ylläpito ja kehittäminen, vesihuolto, ympäristöpalvelut, rakennusvalvonta sekä ruoka- ja puhtauspalvelut. Lisäksi tekninen toimi huolehtii yleisistä alueista, liikunta- ja leikkipaikoista tukien kunnan strategisia tavoitteita ja elinvoimapalveluja.

Tavoitteena on järjestää palvelut kustannustehokkaasti ja laadukkaasti sekä edistää kestävä kehitystä huomioimalla ympäristönäkökulmat ja energiaomavaraisuus. Tekninen toimi vahvistaa kunnan elinvoimaa tarjoamalla monipuolisen tonttitarjonnan, toimivat ja terveelliset toimitilat sekä turvallisen infrastruktuurin. Yhteistyö kuntalaisten, yritysten, yhdistysten ja seudullisten toimijoiden kanssa lisää Parikkalan vetovoimaa asumisen, yrittämisen ja matkailun paikkakuntana.

Tulosalue sisältää teknisten palvelujen yleisen hallinnon sekä lautakunnan kustannukset.

Nykytilan kuvaus

Teknisten palvelujen hallinto vastaa koko toimialan johtamisesta ja toiminnan koordinoinnista. Lautakunta kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee laajasti maankäyttöön, rakentamiseen, kiinteistöihin, ympäristöön, vesihuoltoon ja rakennusvalvontaan liittyviä asioita.

Viime vuosien organisaatiomuutokset ja viranhaltijavaihdokset eivät ole vielä täysin vakiintuneet, mutta vakauttamiseen pyritään aktiivisesti. Tavoitteena on vahvistaa johtamis- ja asiantuntijatehtäviä sekä varmistaa osaaminen teknisen toimen keskeisillä vastuualueilla.

Palvelut tuotetaan pääosin kunnan omana toimintana. Asiantuntijapalveluja hyödynnetään erityisesti suurissa investointihankkeissa, kaavoituksessa sekä vaativissa juridisissa ja teknisissä kysymyksissä.

Hallinnon tehtävänä on tukea ja ohjata tulosalueita kuntastrategian toteuttamisessa. Painopisteinä ovat olleet palveluprosessien sujuvoittaminen, sähköisten palvelujen kehittäminen sekä yhteistyön lisääminen kunnan eri toimijoiden, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Toiminnalliset muutokset

1.6.2025 voimaan tullut hallintosäätö muutti teknisen lautakunnan tehtäviä ja sen toimialarakennetta. Aiemmin itsenäisesti toiminut rakennuslautakunta lakkautettiin, ja sen tehtävät siirrettiin teknisen lautakunnan alaisuuteen perustetulle lupajaostolle. Lupajaosto koostuu kolmesta teknisen lautakunnan jäsenestä, ja sen esittelijänä toimii rakennustarkastaja.

Muutoksen tavoitteena on selkeyttää päätöksentekoa, vähentää päällekkäisiä toimielimiä ja vahvistaa teknisen lautakunnan roolia koko toimialan ohjaavana elimenä. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien käsittely keskitetään jatkossa lupajaoston kautta, mikä tiivistää yhteyttä teknisen lautakunnan kokonaisohjaukseen ja mahdollistaa tehokkaamman resurssien käytön.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Hallinnon ja johtamisen vakiinnuttaminen
 - Hallintosäännön uudistuksen jälkeen keskitytään toiminnan selkeyttämiseen ja uusien rakenteiden juurruttamiseen. Painopisteenä on johtamis- ja päätöksentekoprosessien yhtenäistäminen sekä henkilöstön tukeminen muutoksessa.
2. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen vahvistaminen
 - Kehitetään yhteistyötä tulosalueiden välillä sekä parannetaan sisäistä tiedonkulkua ja kuntalaisten suuntaan tapahtuvaa viestintää. Edistetään yhteisöllistä toimintakulttuuria ja yhdessä tekemisen periaatteita.
3. Talousohjauksen ja seurannan kehittäminen
 - Vahvistetaan talousarvion ja investointien seuranta sekä kustannustehokkuuden arviointia. Otetaan käyttöön digitaalisia työkaluja talousraportointiin ja toiminnan mittaamiseen.
4. Henkilöstöresurssien varmistaminen ja osaamisen kehittäminen
 - Tavoitteena on turvata riittävät henkilöstöresurssit ja osaaminen kaikilla tulosalueilla. Panostetaan perehdytykseen, koulutukseen ja työhyvinvointiin erityisesti tilanteissa, joissa tehtävissä on tapahtunut muutoksia.
5. Kestävän ja vastuullisen toiminnan tukeminen
 - Hallinto tukee koko teknisen toimen kestävän kehityksen tavoitteita varmistamalla, että päätöksenteossa huomioidaan ympäristövaikutukset, energiatehokkuus ja pitkäjänteinen talouden hallinta.

Teknisten palvelujen hallinto -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Yhdessä tekemistä	Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti	Otetaan käyttöön teknisen toimen yhteinen vuosikello, joka yhdistää taloussuunnittelun, raportoinnin ja hankkeiden seurannan.	2026–2028	Vuosikello käytössä kaikilla tulosalueilla ja päivitetään vähintään kaksi kertaa vuodessa.
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Tehostetaan kunnan kiinteistöjen käyttöä ja luovutaan vajaakäytössä olevista tiloista.	2026–2028	Kiinteistöjen käyttöaste ja luovutettujen kiinteistöjen määrä
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Toteutetaan energiatehokkuus- ja sisäilmaparannuksia kunnan palvelukiinteistöissä	2026–2028	Energiankulutuksen seuranta sekä sisäilma-raportit

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-101 305	-81 375	-74 669	-85 295	-88 921
Toimintakate	-101 305	-81 375	-74 669	-85 295	-88 921

Rakennuttaminen ja kaavoitus

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Rakennuttamisen ja kaavoituksen tarkoituksena on turvata kuntalaisille terveellinen, toimiva ja viihtyisä elinympäristö suunnittelemalla, rakennuttamalla ja ylläpitämällä laadukkaita kiinteistöjä ja yhdyskuntapalveluja.

Kaavoituksella varmistetaan monipuolinen tonttitarjonta sekä yritystoiminnan että asumisen tarpeisiin. Maankäytön suunnittelussa huomioidaan palvelujen saavutettavuus, elinkeinoelämän edellytykset sekä kestävän kehityksen periaatteet. Tavoitteena on myös säilyttää maaseutukyliä elinvoimaisuus ja tukea vapaa-ajan asukkaiden mahdollisuuksia asua ja työskennellä kunnassa.

Rakennuttamisen keskeinen tehtävä on varmistaa, että kunnan käytössä olevat rakennukset ja infrastruktuuri ovat turvallisia, terveellisiä ja toimivia. Hankkeissa huomioidaan taloudellisuus, energiatehokkuus ja tilojen käyttäjien tarpeet.

Kaavoitus

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Kaavoituksen tarkoituksena on ohjata kunnan maankäyttöä niin, että syntyy terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja toimiva elinympäristö. Suunnittelussa huomioidaan kunta-alaisten ja yritysten tarpeet sekä kestävän kehityksen periaatteet.

Kaavoituksella varmistetaan monipuolinen tonttitarjonta asumiseen, yritystoimintaan ja vapaa-ajan rakentamiseen. Samalla tuetaan maaseutukyliä elinvoimaisuutta ja hyödynnetään kunnan vetovoimatekijöitä, kuten järvien ja luonnonympäristön läheisyyttä.

Kaavoitus luo edellytyksiä kunnan kasvulle ja elinvoimalle sekä tukee matkailua ja elinkeinoelämää. Prosessissa painotetaan vuorovaikutteisuutta, avointa viestintää ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.

Nykytilan kuvaus

Kaavoituksen valmistelusta ja koordinoinnista vastaa tekninen johtaja yhteistyössä kunnanjohtajan, elinvoimapäällikön ja teknisen lautakunnan kanssa. Varsinaiset kaavoitustyöt toteutetaan pääosin ostopalveluina ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Käytännön työssä tehdään tiivistä yhteistyötä viranomaisten, sidosryhmien ja luottamushenkilöiden kanssa.

Kaavoituksen ajankohtainen painopiste on Koirniemen alueen asemakaava, joka mahdollistaa tilaa vievän kaupan ja teollisuustoiminnan sijoittumisen.

Kunnan yleisen osoitejärjestelmän ylläpito kuuluu myös kaavoituksen vastuulle. Osoitteistoa on laajennettu saarialueille, ja päivitystarpeet ovat edelleen ajankohtaisia. Työ osoitejärjestelmän täydentämiseksi on hyvä jatkaa.

Kaavoituksen toteutuksessa korostuvat osallistaminen ja vuorovaikutus. Kuntalaisille ja maanomistajille tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa prosessin eri vaiheissa, ja päätteet huomioidaan suunnitteluratkaisuissa.

Toiminnalliset muutokset

Rakennuslain ja hallintosäännön uudistukset ovat muuttaneet kaavoituksen toimintaympäristöä sekä lisänneet vaatimuksia prosessien avoimuudelle ja vuorovaikutukselle. Uudistukset edellyttävät käytäntöjen päivittämistä ja henkilöstön perehdyttämistä uuteen lainsäädäntöön.

Kaavoituksessa painopiste on digitaalisen kaavoituksen kehittämisessä ja tietomallien yhteensopivuuden parantamisessa valtakunnallisiin järjestelmiin. Tavoitteena on ajantasainen, osallistava ja kestävä kaavoitus, joka tukee kunnan elinvoimaa ja hallitua kasvua.

Koska kunnan oma henkilöstöresurssi kaavoituksessa on rajallinen, käytetään edelleen ostopalveluita, mutta suunnitteluprosessien hallintaa ja koordinointia vahvistetaan teknisen toimen sisällä. Samalla tiivistetään yhteistyötä elinvoimapalveluiden ja ELY-keskuksen kanssa erityisesti alueellisten kehittämishankkeiden osalta.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Koirniemen alueen kehittäminen ja yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen
 - Edistetään Koirniemen alueen asemakaavan toteutumista ja alueen käyttöönotto vaiheita ilman rajanylityspaikan kansainvälistämistä.
 - Tavoitteena on mahdollistaa tilaa vievän kaupan, teollisuuden ja logistiikan sijoittumismahdollisuudet Parikkalaan.
2. Rakennusjärjestyksen uudistaminen uuden rakentamislain mukaiseksi
 - Saatetaan voimaan ajantasainen rakennusjärjestys vuoden 2026 aikana ja varmistetaan sen yhteensopivuus valtakunnallisen lainsäädännön ja maakunta-kaavan tavoitteiden kanssa.
3. Kestävän ja energiaomavaraisen yhdyskuntarakenteen tukeminen
 - Kaavoituksessa huomioidaan uusiutuvien energiamuotojen tuotanto, energiatehokkuus ja ilmastovaikutukset. Tuetaan rakentamista, joka hyödyntää paikallisia energia- ja materiaalivirtoja sekä edistää Parikkalan omavaraisuutta.
4. Kaavojen ajantasaisuuden arviointi ja maankäytön optimointi
 - Tarkastellaan aiemmin laadittujen kaavojen toteutuneisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, jotta kaavavarannot tukevat asumisen ja elinkeinoelämän nykyisiä tarpeita.
5. Aktiivinen tonttimarkkinointi ja yhteistyö maakuntakaavatyössä
 - Jatketaan aktiivista tonttimarkkinointia uusille asukkaille ja yrityksille sekä vaikutetaan maakuntakaavan valmisteluun, jotta Parikkalan strategiset kehittämisalueet ja liikenneverkot huomioidaan suunnittelussa.

Kaavoitusohjelma 2026–2028

Alueen nimi	Sisältö / perustelu	Toimenpiteet	Kaava valmis	Nykyvaihe
Koirniemen alue	Tilaa vievän kaupan ja teollisuustoimintojen alueiden kehittäminen	Asemakaavan laatiminen vaiheittain	2026	Yleiskaava 2016
Pienten vesistöjen rantayleiskaava	Yhdistetään vesistöjen yleis- ja ranta-asemakaavoja mahdollisuuksien mukaan yhdeksi kokonaisuudeksi. Kaavoitus mahdollistaa vakituisen asumisen ranta-alueilla.	Yleiskaavan päivittäminen vaiheittain	2028	Yleiskaava 2016

Ympäristöpalvelut

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Ympäristöpalvelujen tarkoituksena on turvata kuntalaisille terveellinen ja turvallinen elinympäristö järjestämällä ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Toiminnan tavoitteena on ehkäistä ympäristöhaittoja, suojella luonnonvaroja ja edistää kestävä kehitystä.

Nykytilan kuvaus

Ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto toteutetaan seudullisena yhteistyönä Imatran seudun ympäristötoimen kanssa isäntäkuntamallilla. Ympäristötoimi laatii valvonta- ja toimintasuunnitelmat, joiden mukaisesti palvelut järjestetään Parikkalassa. Imatran seudun ympäristölautakunta vastaa alueellisesta päätöksenteosta.

Tulosalueeseen sisältyy myös kaatopaikan velvoitetarkkailu, joka hoidetaan lakisääteisten vaatimusten mukaisesti. Eläinlääkintäpalvelut järjestetään yhteistyössä seutukunnan muiden kuntien kanssa.

Toiminta perustuu viranomaisyhteistyöhön ja tiiviiseen yhteydenpitoon kuntalaisten kanssa. Painopisteinä ovat ympäristön kuormituksen vähentäminen, eläinten hyvinvoinnin turvaaminen sekä kuntalaisten terveyden edistäminen ympäristötekijöiden hallinnan kautta.

Toiminnalliset muutokset

Vuonna 2025 voimaan tullut hallintosääntö selkeytti ympäristöpalvelujen asemaa osana teknistä toimialaa. Ympäristöpalvelujen tehtävät on määritelty entistä tarkemmin Imatran seudun ympäristötoimen vastuulle, ja niiden hallinnollinen ohjaus kuuluu tekniselle lautakunnalle. Muutoksella on selkeytetty vastuunjakoa ja vahvistettu seudullista yhteistyötä ympäristönsuojelun, terveydensuojelun, eläinlääkintähuollon ja elintarvikevalvonnan järjestämisessä.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Seudullisen yhteistyön vahvistaminen
 - Kehitetään yhteistyötä Imatran seudun ympäristötoimen kanssa niin, että valvonta- ja toimintasuunnitelmat vastaavat tehokkaasti Parikkalan tarpeita.
 - Varmistetaan sujuva tiedonkulku kuntalaisten suuntaan.
2. Saarenkylän vanhan kaatopaikan velvoitetarkkailu ja ympäristönsuojelu
 - Jatketaan velvoitetarkkailua suunnitelmien mukaisesti.
 - Huomioidaan ilmastotavoitteet, kiertotalous ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen osana ympäristötoimintaa.
3. Kuntalaisten osallistaminen ja viestintä
 - Lisätään avointa viestintää ympäristöasioista sekä kehitetään kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia esimerkiksi sähköisten kanavien ja verkkopalautteen kautta.
4. Pohjavesialueiden tutkimukset ja suojelu
 - Pohjavesialueiden tutkimuksia jatketaan yhteistyössä viranomaisten kanssa vedenhankinnan turvaamiseksi ja suojelutoimenpiteiden suunnittelun tueksi.

Rakennuttaminen ja kaavoitus -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Mahdollistamme monipuolisen yritystoiminnan	Koirniemen alueen asemakaavan laatiminen vaiheittain tilaa vievän kaupan ja teollisuustoiminnan tarpeisiin.	2026	Asemakaavan valmistumisen eteneminen ja kaavan hyväksyminen
Yhdessä tekemistä	Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti	Parannetaan rakennushankkeiden viestintää — julkaistaan ajankohtaiskatsauksia kunnan verkkosivuilla ja some-kanavissa	2026–2028	Julkaisujen määrä kunnan verkkosivuilla tai sosiaalisen median kanavissa
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Rakennusjärjestys uudistetaan uuden rakentamislain mukaiseksi.		Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	9 668	0	0	0	0
Toimintakulut	-579 947	-680 475	-622 173	-627 223	-625 723
Toimintakate	-570 280	-680 475	-622 173	-627 223	-625 723

Kiinteistöt

Tilivelvollinen: Kunnan rakennusmestari

Toiminta-ajatus

Kiinteistöpalveluiden tehtävänä on varmistaa kunnan palvelutuotannon ja kuntalaisten hyvinvoinnin edellytykset tarjoamalla terveelliset, turvalliset ja toimivat tilat sekä viihtyisät elinympäristöt.

Toiminnassa korostetaan kustannus- ja energiatehokkuutta, ennakoivaa kunnossapitoa ja elinkaariajattelua.

Tavoitteena on hyödyntää olemassa olevat tilat tehokkaasti ja tukea kunnan palveluverkkoa sekä strategisia tavoitteita kestävästä kehityksestä, viihtyisyydestä ja elinvoiman edistämiseksi.

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Vastuualue huolehtii kunnan rakennusten ja tilojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja kehittämisestä elinkaaren eri vaiheissa.

Toiminnan painopiste on palvelutuotannon edellytysten turvaamisessa ja tilojen käytettävyyden varmistamisessa.

Ylläpitää ja kehittää puistoja ja yleisiä alueita, joiden kunto on keskeinen osa kunnan yleisilmettä ja viihtyisyyttä. Puistojen ja viheralueiden hoidon tavoitteena on turvallis-
ten ja miellyttävien ympäristöjen luominen kaikille kuntalaisille.

Liikunta- ja leikkipaikkojen hoidolla, kunnossapidolla ja kehittämisellä luodaan turvalliset ja asianmukaiset edellytykset liikunta- ja vapaa-ajan toiminnoille koko kunnan alueella. Lisäksi retkeily- ja virkistysreitit hoidetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa, mikä vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia ja tukee kunnan houkuttelevuutta.

Toiminnassa painotetaan elinkaariajattelua, energiatehokkuutta ja kestävästä kehityksestä periaatteita. Toiminnassa painotetaan energiatehokkuutta, kestävästä kehityksestä periaatteita ja pitkäjänteistä varautumista tuleviin investointeihin.

Nykytilan kuvaus

Kiinteistöjen hoito- ja pienkorjauspalvelut tuotetaan pääosin omana työnä, kun taas suuremmat saneeraus- ja rakennustyöt teetetään ostopalveluina vuosisopimuksiin tai hankekohtaisiin urakkakilpailutuksiin perustuen. Vuoden 2025 aikana kiinteistöautomaatiota ja valvontajärjestelmiä on kehitetty, mikä tukee ennakoivaa kunnossapitoa ja energiatehokkuutta.

Vuokra-asuntojen käyttöastetta pyritään tehostamaan aktiivisesti, ja vajaakäytössä olevista kiinteistöistä on tehty selvityksiä jatkotoimenpiteitä varten. Tavoitteena on turvata vuokralaisten viihtyisät ja turvalliset asuinolosuhteet sekä varmistaa kiinteistökannan tarkoituksenmukainen käyttö.

Energiankulutuksen vähentäminen ja terveellisen sisäilmaston varmistaminen ovat olleet vuoden 2025 keskeisiä tavoitteita. Kiinteistöissä on tehty lämmitysjärjestelmien optimointeja ja valaistuksen uusimisia.

Henkilöstön osaamista kehitetään koulutuksen avulla, ja ulkopuolisia palveluja hyödynnetään erityisesti vaativissa saneerauksissa. Liikunta- ja lähivirkistysalueiden kunnossapito jatkuu: kunnan keskeisimmät liikuntapaikat hoidetaan omana työnä, kyllien

hiihtolatuverkostoja tuetaan kulukorvauksin ja ostosopimuksin. Retkeilyreittien hoitovastuuta on tarkistettu, ja uusia sopimuksia tehdään resurssien ja tarpeiden mukaisesti.

Toiminnalliset muutokset

Vuonna 2026 kiinteistöpalveluissa keskitytään hallinnon ja henkilöstöresurssien vaikkauttamiseen sekä tilaverkon ja energiankäytön tehostamiseen. Henkilöstömuutokset ovat lisänneet tarvetta tehtävien uudelleenjärjestelyyn ja toimintamallien selkeyttämiseen.

Kiinteistöautomaatiota ja valvontajärjestelmiä laajennetaan, mikä mahdollistaa ennakoivamman kunnossapidon ja energianhallinnan. Vuoden 2025 aikana tehtyjen selvitysten perusteella tarkastellaan vajaakäytössä olevien rakennusten tulevaisuutta, ja tavoitteena on luopua tarpeettomista kiinteistöistä tai löytää niille uusia käyttötarkoituksia.

Sotekiinteistöjen osalta Etelä-Karjalan hyvinvointialueelta on tullut painetta vuokrien tarkistamiseen, mikä edellyttää kiinteistöjen kustannusrakenteen uudelleenarviointia ja tuottojen sopeuttamista.

Energiatehokkuusinvestointeja jatketaan, ja tavoitteena on saavuttaa pysyviä säästöjä lämmityksen, valaistuksen ja sisäilman hallinnan kautta.

Vuonna 2026 panostetaan lisäksi kiinteistöjen turvallisuuteen ja käytettävyyteen. Kameravalvontaa, lukitusjärjestelmiä ja tilanvarausjärjestelmiä uudistetaan, mikä parantaa sekä henkilöstön että tilojen käyttäjien turvallisuutta ja sujuvoittaa arjen toimintaa.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Käyttöasteen parantaminen ja palveluverkon sopeuttaminen
 - Luovutaan vajaakäytössä olevista kiinteistöistä ja etsitään vaihtoehtoisia käyttötarkoituksia säilytettävälle tiloille.
2. Energia- ja ympäristötehokkuuden vahvistaminen
 - Investoidaan energiatehokkuuteen ja uusiutuviin energiaratkaisuihin sekä huomioidaan elinkaariajattelu kaikissa hankkeissa.
3. Uusien investointien hallittu ylläpito
 - Varaudutaan koulukiinteistöjen ja muiden suurten investointien kasvattamaan kunnossapidon resurssitarpeeseen.
4. Digitalisaation ja kiinteistöautomaation kehittäminen
 - Laajennetaan automaatio- ja valvontajärjestelmiä, jotta kunnossapito olisi ennakoivaa ja energiankulutus paremmin hallittua.
5. Liikunta- ja virkistysalueiden ylläpito
 - Turvataan keskeisten liikuntapaikkojen hoito ja jatketaan kylien latuverkostojen sekä retkeilyreittien tukemista yhteistyössä yhdistysten kanssa.
6. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen
 - Panostetaan koulutukseen erityisesti energiatehokkuuden, sisäilman hallinnan ja uusien teknisten järjestelmien käytössä.

Kiinteistöt -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aika- taulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Luovutaan vajaakäytössä olevista kiinteistöistä ja parannetaan olemassa olevien tilojen käyttöastetta.		Käyttöasteen kehittyminen ja luovutettujen kiinteistöjen määrä.
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Varmistamme terveelliset ja turvalliset palvelutilat Toteutetaan sisäilma- ja energiankäyttöön liittyviä parannuksia sekä ylläpidetään kiinteistöjä elinkaariajattelun mukaisesti.		Energiankulutuksen seuranta ja sisäilmaraporttien tulokset.
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Lisätään kiinteistöautomaatiota ja otetaan käyttöön uusiutuvan energian ratkaisuja kunnan kiinteistöissä.		Automaation piiriin liitettyjen rakennusten määrä ja uusiutuvan energian osuus kiinteistöissä.

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
huoneistoala m ²	47 559	47 559	45 175	45 175	45 175
menot €/huoneisto-m ²	69,44	67,60	64,66	64,66	64,66
tulot €/huoneisto-m ²	87,67	91,55	99,44	99,44	99,44

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	4 602 941	4 363 539	4 663 995	4 663 995	4 663 995
Toimintakulut	-3 181 376	-3 177 274	-3 197 663	-3 242 636	-3 258 348
Toimintakate	1 421 565	1 186 265	1 466 332	1 421 360	1 405 648

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Ruoka- ja puhtauspalvelut tukevat kunnan perustehtävää huolehtimalla terveellisestä ravitsemuksesta ja turvallisesta toimintaympäristöstä. Ruokapalvelut tuottavat ateriat kunnan omiin toimipisteisiin – erityisesti kouluille, päiväkodeille ja henkilöstölle – varmistuen, että ruoka on maukasta, laadukasta ja ravitsemussuosituksen mukaista. Ruokapalvelut edistävät hyvinvointia ja oppimista sekä tukevat kestävä kehityksen tavoitteita huomioimalla vastuulliset hankinnat, lähiruokan käytön ja ruokahävikin vähentämisen.

Puhtauspalvelut vastaavat kunnan kiinteistöjen ylläpito- ja perussiivouksesta. Siivouksen avulla turvataan terveelliset, viihtyisät ja turvalliset käyttöolosuhteet, jotka vaikuttavat sisäilman laatuun ja kiinteistöjen elinkaareen. Toiminnassa painotetaan asiakaslähtöisyyttä, kustannustehokkuutta ja laadun jatkuvaa seuranta. Näin ruoka- ja puhtauspalvelut yhdessä tukevat kuntalaisten hyvinvointia sekä kunnan strategisia tavoitteita viihtyisyyden, kestävän kehityksen ja elinvoiman edistämiseksi.

Nykytilan kuvaus

Ruokapalveluiden toiminnassa merkittävä muutos on ollut Kirjolan koululle valmistunut uusi keuhkuseittio. Modernit keittöratkaisut mahdollistavat laadukkaan ja sujuvan ateriapalvelun kaikille kunnan toimipisteille. Kuluneen vuoden aikana on tehty paljon työtä ruokahävikin vähentämiseksi: huoltajille on lähetetty kyselyitä, joiden avulla ruoka-aineallergiat on saatu ajantasaisesti selville ja virheelliset merkinnät poistettua. Tämä on vähentänyt tarpeetonta erityisruokien valmistamista, parantanut resurssien käyttöä ja tukenut kestävän kehityksen tavoitteita.

Puhtauspalveluissa on jatkettu säännöllistä ylläpitosiivousta ja laadunseuranta. Henkilöstön osaamista on kehitetty koulutuksilla, ja ulkopuolisia palveluita on hyödynnetty vaativissa kohteissa ja sesonkiaikoina. Laadukas siivous tukee kiinteistöjen käyttöikä, sisäilman laatua ja käyttäjien viihtyvyyttä.

Toiminnalliset muutokset

Merkittävä toiminnallinen muutos on ollut Kirjolan koulun uuden keuhkuseittion käyttöönotto, joka on uudistanut tuotantoa ja parantanut sen toimintaedellytyksiä. Lisäksi ruoka- ja puhtauspalveluissa on otettu käyttöön uusia toimintatapoja, joilla parannetaan suunnitelmallisuutta, kustannustehokkuutta ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista. Vuonna 2026 painopisteenä on toiminnan vakiinnuttaminen, henkilöstöresurssien turvaaminen sekä ruokahävikin ja energiankulutuksen edelleen vähentäminen.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Vastuullinen ja keuhkävää kehitystä tukeva ruokapalvelu
 - Ruokapalveluissa painotetaan keuhkävää ja vastuullista ruokatuotantoa, jossa huomioidaan ympäristö, terveellisyys ja paikallisuus.
 - Tavoitteena on hyödyntää lähituotantoa mahdollisuuksien mukaan ja vähentää ruokahävikkiä kaikissa valmistuksen ja tarjoilun vaiheissa.
2. Asiakaslähtöisyys ja palvelun laatu
 - Ruoka- ja puhtauspalveluissa korostetaan asiakaslähtöistä toimintatapaa ja palvelun laatua. Palautetta hyödynnetään aktiivisesti toiminnan kehittämässä, ja palvelujen laatua arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä käyttäjien kanssa.
3. Henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen vahvistaminen
 - Henkilöstö on palvelujen onnistumisen keskeinen voimavara. Painopisteenä on työhyvinvoinnin tukeminen, osaamisen kehittäminen ja työprosessien sujuvoittaminen.
 - Henkilöstön riittävyys ja perehdytys varmistetaan, jotta palvelutuotanto on jatkuvaa ja laadukasta.

4. Toiminnan suunnitelmallisuus ja resurssien hallinta
 - Toimintaa kehitetään suunnitelmallisesti ja kustannustietoisesti.
 - Resurssien hallintaa parannetaan hyödyntämällä ajantasaista tietoa, sähköisiä järjestelmiä ja yhtenäisiä toimintamalleja. Tavoitteena on turvata tehokas ja taloudellinen palvelutuotanto koko kunnan alueella.
5. Ympäristöystävällinen ja turvallinen työympäristö
 - Puhtauspalveluissa kiinnitetään huomiota ympäristöystävällisiin työmenetelmiin, ergonomiaan ja työturvallisuuteen. Hankinnoissa suositaan ympäristömerkittyjä tuotteita ja kestäviä ratkaisuja, jotka tukevat kunnan ilmasto- ja ympäristötavoitteita.

Ruoka- ja puhtauspalvelut -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Ruokahävikin minimointi.	2026	Vaaka
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Päivitetään siivousmitoitus uusien standardien mukaiseksi ja juurrutetaan se käyttöön kaikissa kiinteistöissä.	2026–2028	Siivousmitoitus päivitetynä (%)
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Kiertävä ja monipuolinen ruokalista.	2026–2028	Ruokaraati koulussa.

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
annosten määrä		155 288	150 000	150 000	150 000
suoritteiden määrä		129 122	125 000	125 000	125 000

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	596 850	575 597	601 440	601 440	601 440
Toimintakulut	-507 176	-603 894	-474 559	-479 659	-479 659
Toimintakate	89 674	-28 297	126 881	121 781	121 781

Kuntatekniikka

Tilivelvollinen: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus

Kuntatekniikan tehtävänä on turvata kuntalaisten arjen sujuvuus ja terveellinen elinympäristö huolehtimalla vesihuollosta, katu- ja liikenneverkoista, puistoista sekä muusta yhdyskuntatekniikasta.

Vesihuollossa varmistetaan puhtaan veden saatavuus, jakelu ja jätevesien asianmukainen käsittely kustannustehokkaasti ja toimintavarmasti.

Toiminnassa painotetaan elinkaariajattelua, ympäristövastuuta ja kustannustehokkuutta.

Yhdyskuntatekniset taksat perustuvat omakustannus- ja aiheuttamisperiaatteeseen.

Tavoitteena on ylläpitää laadukkaita ja toimintavarmoja palveluita sekä hallita kustannusten kehitystä kestävällä tavalla.

Kadut ja tiet

Tilivelvollinen: Kuntatekniikan päällikkö

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Katu- ja tieverkoston tehtävänä on ylläpitää turvalliset ja toimivat liikenneyhteydet kuntalaisille, elinkeinoelämälle ja kunnan palveluille.

Kunta vastaa asemakaava-alueiden katujen ja yleisten alueiden kunnossapidosta, johon sisältyvät muun muassa päällysteiden, liikennemerkkien, valaistuksen sekä kevyen liikenteen väylien hoito ja kehittäminen.

Toiminnan tavoitteena on varmistaa katu- ja tieverkon kunto pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti elinkaariajattelua noudattaen.

Hoidon ja kunnossapidon avulla turvataan liikenneturvallisuus, sujuvuus ja esteettömyys kaikkina vuodenaikoina. Lisäksi kehittämistoimilla parannetaan liikenneympäristön viihtyisyyttä ja tuetaan kunnan strategisia tavoitteita elinvoiman, hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistämiseksi.

Nykytilan kuvaus

Vuonna 2025 katujen ja teiden ylläpidossa on painotettu liikenneturvallisuutta ja liikkumisen sujuvuutta. Päällysteiden ja kevyen liikenteen väylien kuntoa on seurattu säännöllisesti, ja kiireelliset korjaukset on toteutettu vuosittaisen määrärahan puitteissa. Talvihoidossa on keskitytty turvallisuuden varmistamiseen ja resurssien riittävyyteen.

Katuvalaistuksen energiatehokkuutta on parannettu vaiheittain uusimalla valaisimia LED-teknologiaan, mikä on vähentänyt energiankulutusta ja parantanut valaistuksen laatua.

Kevyen liikenteen väylien kunnossapito on ollut tärkeä osa turvallisen liikkumisen edellytysten turvaamista, ja erityistä huomiota on kiinnitetty koulureittien turvallisuuteen.

Katu- ja tieverkon kunnossapidon resurssit ovat kuitenkin rajalliset, ja investointitarpeet ylittävät käytettävissä olevat määrärahat. Tämä korostaa pitkäjänteisen kunnossapitosuunnittelun ja kohteiden priorisoinnin merkitystä. Kustannuspaineita lisäävät energian, materiaalien ja urakoinnin hintojen nousu.

Toiminnalliset muutokset

Otetaan käyttöön Routa-infran kunnossapitojärjestelmä, jota hyödynnetään erityisesti katujen talvihoidossa.

Järjestelmä mahdollistaa kaluston sijainnin ja työn etenemisen seurannan reaaliaikaisesti sekä tuottaa tarkempaa raportointia kunnossapidon toteutumisesta. Tämä parantaa työn läpinäkyvyyttä ja mahdollistaa resurssien tehokkaamman kohdentamisen.

Lisäksi kunnossapidon työprosesseja kehitetään digitalisoimalla työmääräysten hallintaa ja jälkiseurantaa.

Kuivatusjärjestelmien kunnostukseen kiinnitetään erityistä huomiota, jotta katujen pohjarakenteiden vaurioita ja elinkaarikustannuksia voidaan vähentää.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Älykäs kunnossapito
 - Hyödynnetään Routa-järjestelmää ja digitaalisia työkaluja kunnossapidon ohjauksessa, seurannassa ja raportoinnissa.
2. Kestävä infrarakentaminen
 - Panostetaan kuivatusjärjestelmien kunnostukseen ja elinkaariajatteluun sekä edistetään uusiomateriaalien käyttöä.
3. Turvallinen ja toimiva liikenneympäristö
 - Kehitetään erityisesti kevyen liikenteen väyliä ja koulujen lähiympäristöjä sekä parannetaan katujen esteettömyyttä ja viihtyisyyttä.

Kuntateknikka -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Otetaan käyttöön Routa-järjestelmä työn ohjauksessa ja raportoinnissa	2026	Järjestelmän käyttöaste ja raportoinnin kattavuus
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin	Avataan Routa-järjestelmän asiakasportaali kuntalaisten käyttöön, jotta talvikunnossapidon etenemistä voi seurata reaaliaikaisesti.	2026–2028	Asiakasportaalin käyttäjämäärät ja palautteet
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Huolehdimme kestävästä taloudesta	Vaihdetaan vaihteittain katuvalaisimia LED-tekniologiaan ja uusitaan ohjausjärjestelmiä energia- tehokkaammiksi	2026–2028	Vaihdettujen valaisimien osuus (%) koko valaistuksesta / vuosittainen energiansäästö (kWh)

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	866 695	969 781	954 580	954 580	954 580
Toimintakulut	-1 003 065	-1 043 836	-839 078	-842 099	-845 121
Toimintakate	-136 370	-74 055	115 502	112 481	109 459

Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista sekä varmistaa terveellinen, turvallinen ja viihtyisä rakennettu ympäristö.

Lupajaosto vastaa rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä, ja sen esittelijänä toimii rakennustarkastaja.

Toiminnassa korostuvat asiakaslähtöisyys, sujuvat lupaprosessit ja digitalisaation hyödyntäminen.

Rakennusvalvonta tukee kunnan strategisia tavoitteita kestävästä kehityksestä, elinvoiman ja laadukkaan elinympäristön edistämiseksi.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Lupajaoston toiminnan tarkoituksena on:

1. rakentamisen ohjaaminen, neuvonta ja valvonta,
2. rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidon ja viihtyvyyden valvonta,
3. kaavoituksen toteutumisen valvonta
4. lupapäätökset.

Rakennusvalvonta vastaa rakentamisen viranomaisohjauksesta ja neuvonnasta, rakennusjärjestyksen toimeenpanosta sekä uuden rakentamislain (2025) mukaisten menettelyjen käyttöönotosta.

Tavoitteena on varmistaa, että rakentaminen on turvallista, lainmukaista ja kestävästä kehityksestä mukaista, ja että rakennetun ympäristön laatu ja arvo säilyvät pitkällä aikavälillä.

Nykytilan kuvaus

Vuoden 2025 hallintosäätöuudistus siirsi rakennusvalvonnan tehtävät lakkautetulta rakennuslautakunnalta teknisen lautakunnan alaisuuteen perustetulle lupajaostolle, jonka esittelijänä toimii rakennustarkastaja. Muutos on selkeyttänyt päätöksentekoa ja vahvistanut teknisen lautakunnan roolia toimialan ohjaajana.

Uusi rakentamislaki toi mukanaan merkittäviä muutoksia rakennuslupamenettelyihin, viranomaisohjaukseen ja rakennusjärjestyksen sisältöön. Parikkalan rakennusjärjestyksen päivitys on työn alla, ja sen tavoitteena on tulla voimaan uuden lain mukaisena vuoden 2026 aikana.

Rakennusvalvonta on panostanut sähköisiin lupapalveluihin ja neuvonnan kehittämiseen, mikä on nopeuttanut lupaprosesseja ja vähentänyt hallinnollista kuormitusta. Toiminnan painopisteitä ovat asiakaslähtöisyys, lainmukaisuuden turvaaminen ja rakennetun ympäristön laadun varmistaminen.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Rakentamisen lainmukaisuus ja laadun varmistaminen
 - Toteutetaan uuden rakentamislain mukaiset menettelyt ja päivitetään rakennusjärjestys vastaamaan ajantasaisia vaatimuksia.

2. Asiakaspalvelun ja neuvonnan kehittäminen
 - Panostetaan rakentajien ja suunnittelijoiden ohjaukseen sekä lupaprosessien sujuvoittamiseen sähköisten palvelujen avulla.
3. Kestävän ja viihtyisän ympäristön tukeminen
 - Valvotaan rakennusten kunnossapitoa ja ympäristön viihtyvyyttä sekä tuetaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista rakentamisessa. Päivitetään kaavat vastaamaan ajantasaisia tarpeita.

Yksityistieavustusten määrä puolitetaan kahdelle seuraavalla vuodelle, avustuksiin varataan 75 000 euroa.

Rakennusvalvonta -tulosalueen sitovat tavoitteet

Kuntastrategia (KV)		Toteutus (KH ja LTK: T)		Seuranta
Painopiste	Tavoite	Toimenpide	Aikataulu	Mittari
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Mahdollistamme monipuoliset rakennushankkeet	Päivitetään rakennusjärjestys	Kevättalvi 2026	Rakennusjärjestyksen voimaantulo ja hyväksyntäaikataulu
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Rakennusvalvonnan tuoton tasapainottaminen	Rakennusvalvontataksan päivittäminen ajan tasalle	6/2026 mennessä	Budjetin seuraaminen
Yhdessä tekemistä	Kaavat ovat ajantasaisia ja tarpeen mukaisia	Koirniemen alueen kaavoittaminen ja pienten vesistöjen rantayleiskaavan päivittäminen	2026–2008	Kaavahankkeiden eteneminen hyväksymisvaiheeseen

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
rakentamisen luvat	67	60	50	50	50
rakennustarkastukset	90	120	100	100	100
avustukset yksityistiet €/km	308	300	150	150	150

Talous

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	46 887	45 000	35 000	35 000	35 000
Toimintakulut	-219 920	-254 163	-181 043	-179 347	-179 951
Toimintakate	-173 033	-209 163	-146 043	-144 347	-144 951

Tekniset palvelut yhteensä

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	6 123 040	5 953 917	6 255 015	6 255 015	6 255 015
Toimintakulut	-5 592 789	-5 841 017	-5 389 185	-5 463 512	-5 492 228
Toimintakate	530 251	112 900	865 830	791 504	762 788

Vesihuoltolaitos

Tilivelvollinen: Kuntatekniikan päällikkö

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Vesihuoltolaitos vastaa Parikkalan kunnan alueella vedenhankinnasta, jakelusta ja jätevesien asianmukaisesta käsittelystä. Toiminnan tavoitteena on varmistaa laadukkaat, turvalliset ja toimintavarmat vesihuoltopalvelut kustannustehokkaasti ja vesihuoltolain velvoitteiden mukaisesti.

Laitos turvaa puhtaan talousveden riittävyyden kaikissa olosuhteissa ja varmistaa, että jätevesien käsittely täyttää ympäristöluvan ja lainsäädännön vaatimukset. Toiminnassa korostetaan verkostojen kunnossapitoa, toimintavarmuutta, varautumista häiriötilanteisiin sekä digitalisaation ja automaation hyödyntämistä.

Vesihuoltolaitos tukee kunnan strategisia tavoitteita kestävästä kehityksestä, terveellisen elinympäristön ja elinvoiman edistämiseksi. Toiminta perustuu omakustannusperiaatteeseen ja pitkäjänteiseen talouden hallintaan.

Nykytilan kuvaus

Vesihuoltolaitoksen toiminnassa vuonna 2025 painopiste on ollut puhdistusprosessin kehittämisessä ja toimintavarmuuden parantamisessa. Puhdistamo on ollut käytössä useamman vuoden, ja se täyttää ympäristöluvan vaatimukset pääosin hyvin. Laitoksella on kuitenkin ollut vaikeuksia saavuttaa lupaehtojen mukainen kokonaistypen poistotaso, koska nykyisessä luvassa se on annettu ehdottomana vaatimuksena. Laitos valmistelee hakemusta lupaehtojen muuttamiseksi, jotta ne vastaisivat paremmin puhdistusprosessin teknisiä ominaisuuksia ja aluehallintoviraston linjauksia.

Vesijohto- ja viemäriverkosto on osin iäkästä, ja saneeraustarve on kasvanut. Vuonna 2025 on jatkettu verkostojen tarkastuksia, vuotovesien vähentämistä ja vaiheittaista siirtymistä etäluettaviin vesimittareihin, jotka tehostavat kulutusseurantaa ja häiriöiden havaitsemista.

Automaation ja etävalvonnan lisääminen on parantanut ennakoivaa kunnossapitoa ja nopeuttanut reagointia poikkeustilanteissa.

Veden laatu on pysynyt hyvällä tasolla, ja valvontatutkimusten mukaan se täyttää kaikki talousveden laatuvaatimukset. Toimintaa ohjaavat kustannustehokkuus, ympäristövastuu ja palvelujen toimintavarmuus, ja tavoitteena on ylläpitää korkeaa laatutasoa myös kasvavien kustannuspaineiden keskellä.

Toiminnalliset muutokset

Vuonna 2025 on jatkettu varautumisen kehittämistä ja alustavasti selvitetty mahdollisen varavedenottamon sijaintivaihtoehtoja. Tätä työtä on tarkoitus jatkaa ja tarkentaa edelleen vuonna 2026, erityisesti varavedenottamon potentiaalisten sijaintien kartoittamisen osalta.

Lisäksi etäluettavien mittareiden käyttöönottoa ja automaation hyödyntämistä on laajennettu osaksi laitoksen päivittäistä valvontaa ja kunnossapitoa, ja kehittämistä jatketaan myös vuonna 2026.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028

1. Lupaehtojen tarkistaminen ja puhdistusprosessin kehittäminen
 - Haetaan muutosta nykyiseen ympäristölupaan siten, että kokonaistypen poistovaatimus muutetaan tavoitearvoksi.
 - Kehitetään puhdistusprosessia vastaamaan muuttuvia lupamääräyksiä ja varmistetaan toiminnan ympäristönsuojelullinen kestävyys.
2. Verkoston toimintavarmuuden ja vesihuollon varautumisen parantaminen
 - Panostetaan verkostosaneerauksiin, vuotovesien vähentämiseen ja vedenjakelun luotettavuuteen.
 - Selvitetään varavedenottamon toteuttamismahdollisuudet vedenhankinnan turvaamiseksi poikkeustilanteissa
3. Digitalisaation ja automaation hyödyntäminen
 - Laajennetaan etäluettavien mittareiden käyttöä ja kehitetään automaattista valvontaa ja tiedonkeruuta.
 - Tavoitteena on tehostaa kunnossapitoa, parantaa resurssien käyttöä ja nopeuttaa reagoitua häiriöihin.
4. Kestävä ja kustannustehokas vesihuolto
 - Kehitetään toimintaa omakustannusperiaatteen mukaisesti painottaen energia- tehokkuutta, ympäristövastuuta ja pitkäjänteistä investointisuunnittelua.

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
laskutettu vesi m ³	124 112	110 000	120 000	120 000	120 000
laskutettu jätevesi m ³	105 600	99 000	100 000	100 000	100 000
menot €/asukas	169	173	126	130	133

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025 (tark.)	TA 2026
Liikevaihto	864 840	900 000	954 580
Liiketoiminnan muut tuotot	301	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-251 320	-248 005	-216 187
Palvelujen ostot	-247 946	-175 796	-185 146
Palkat ja palkkiot	-150 413	-179 492	-80 000
Henkilösivukulut	-36 207	-44 363	-22 785
Henkilöstökulut yhteensä	-186 619	-223 855	-102 785
Suunnitelman mukaiset poistot	-560 091	-487 875	-435 977
Poistot ja arvonalentumiset	-560 091	-487 875	-435 977
Liiketoiminnan muut kulut	-38 836	-13 273	-16 364
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-419 672	-248 804	-1 879
Muut rahoituskulut	-27 437	-27 500	-27 500
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 437	-27 500	-27 500
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-447 109	-276 304	-29 379
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	4 439	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	4 439	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-442 669	-276 304	-29 379

Vesihuoltolaitoksen jäännöspääoman korvauksen laskentaperuste on 1 %.

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toiminnan rahavirta			
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-419 672	-248 804	-1 879
Poistot ja arvonalentumiset	560 091	487 875	435 977
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 437	-27 500	-27 500
Toiminnan rahavirta	112 982	211 571	406 598
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-100 929	-645 000	-650 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 053	-433 429	-243 402
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutokset	244 948		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-9 164		
Rahoituksen rahavirta	-12 053		
Rahavarojen muutos		-433 429	-243 402

Käyttötalouden yhdistelmä tulosalueittain

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vaalit					
Toimintatuotot	27 166	5 500	0	9 000	0
Toimintakulut	-42 074	-25 486	-483	-22 813	-483
TOIMINTAKATE	-14 908	-19 986	-483	-13 813	-483
Tarkastustoimi					
Toimintakulut	-19 847	-19 995	-19 295	-19 995	-19 995
TOIMINTAKATE	-19 847	-19 995	-19 295	-19 995	-19 995
Keskushallinto ja tukipalvelut					
Toimintatuotot	219 030	198 900	212 000	172 000	172 000
Toimintakulut	-1 146 106	-1 139 194	-1 017 817	-1 026 487	-1 049 530
TOIMINTAKATE	-927 076	-940 294	-805 817	-854 487	-877 530
Elinvoimapaalvelut					
Toimintatuotot	216 204	280 200	168 000	268 250	268 500
Toimintakulut	-1 024 585	-1 158 857	-1 606 809	-1 640 191	-1 646 381
TOIMINTAKATE	-808 381	-878 657	-1 438 809	-1 371 941	-1 377 881
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto					
Toimintakulut	-39 431	-55 645	-63 133	-71 333	-71 433
TOIMINTAKATE	-39 431	-55 645	-63 133	-71 333	-71 433
Perusopetus ja lukio					
Toimintatuotot	191 107	90 292	321 652	341 452	331 652
Toimintakulut	-5 557 004	-5 344 914	-6 025 186	-5 989 328	-5 892 550
TOIMINTAKATE	-5 365 896	-5 254 622	-5 703 534	-5 647 876	-5 560 898
Vapaa sivistystyö					
Toimintatuotot	355 138	221 180	246 160	293 160	246 160
Toimintakulut	-1 390 480	-1 168 145	-1 086 100	-1 099 799	-1 086 239
TOIMINTAKATE	-1 035 342	-946 965	-839 940	-806 639	-840 079
Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	145 749	137 500	134 500	127 500	127 500
Toimintakulut	-2 097 266	-2 297 735	-1 831 479	-1 768 447	-1 700 159
TOIMINTAKATE	-1 951 517	-2 160 235	-1 696 979	-1 640 947	-1 572 659
Asiointiliikenne					
Toimintakulut	-44 147	-35 000	-32 000	-35 250	-35 000
TOIMINTAKATE	-44 147	-35 000	-32 000	-35 250	-35 000
Teknisten palvelujen hallinto					
Toimintakulut	-101 305	-81 375	-74 669	-85 295	-88 921
TOIMINTAKATE	-101 305	-81 375	-74 669	-85 295	-88 921

Rakennuttaminen ja kaavoitus

Toimintatuotot	9 668	0	0	0	0
Toimintakulut	-579 947	-680 475	-622 173	-630 849	-632 975
TOIMINTAKATE	-570 280	-680 475	-622 173	-630 849	-632 975

Kiinteistöt

Toimintatuotot	4 602 941	4 363 539	4 663 995	4 663 995	4 663 995
Toimintakulut	-3 181 376	-3 177 274	-3 197 663	-3 242 636	-3 258 348
TOIMINTAKATE	1 421 565	1 186 265	1 466 332	1 421 360	1 405 648

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Toimintatuotot	596 850	575 597	601 440	601 440	601 440
Toimintakulut	-507 176	-603 894	-474 559	-483 285	-486 911
TOIMINTAKATE	89 674	-28 297	126 881	118 155	114 529

Kuntatekniikka

Toimintatuotot	866 695	969 781	954 580	954 580	954 580
Toimintakulut	-1 003 065	-1 043 836	-839 078	-842 099	-845 121
TOIMINTAKATE	-136 370	-74 055	115 502	112 481	109 459

Rakennusvalvonta

Toimintatuotot	46 887	45 000	35 000	35 000	35 000
Toimintakulut	-219 920	-254 163	-181 043	-179 347	-179 951
TOIMINTAKATE	-173 033	-209 163	-146 043	-144 347	-144 951

YHTEENSÄ

Toimintatuotot	7 277 435	6 887 489	7 337 327	7 466 377	7 400 827
Toimintakulut	-16 953 729	-17 085 987	-17 071 488	-17 137 154	-16 993 997
TOIMINTAKATE	-9 676 294	-10 198 498	-9 734 160	-9 670 777	-9 593 170

Käyttötalouden yhdistelmä toimielimittäin

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Keskusvaalilautakunta					
Toimintatuotot	27 166	5 500	0	9 000	0
Toimintakulut	-42 074	-25 486	-483	-22 813	-483
TOIMINTAKATE	-14 908	-19 986	-483	-13 813	-483
Tarkastuslautakunta					
Toimintakulut	-19 847	-19 995	-19 295	-19 995	-19 995
TOIMINTAKATE	-19 847	-19 995	-19 295	-19 995	-19 995
Kunnanhallitus					
Toimintatuotot	435 234	479 100	380 000	440 250	440 500
Toimintakulut	-2 170 691	-2 298 051	-2 624 626	-2 666 678	-2 695 911
TOIMINTAKATE	-1 735 457	-1 818 951	-2 244 626	-2 226 428	-2 255 411
Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta					
Toimintatuotot	691 995	448 972	702 312	762 112	705 312
Toimintakulut	-9 128 328	-8 901 439	-9 037 898	-8 964 156	-8 785 380
TOIMINTAKATE	-8 436 333	-8 452 467	-8 335 586	-8 202 044	-8 080 068
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	6 123 040	5 953 917	6 255 015	6 255 015	6 255 015
Toimintakulut	-5 592 789	-5 841 017	-5 389 185	-5 463 512	-5 492 228
TOIMINTAKATE	530 251	112 900	865 830	791 504	762 788
YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	7 277 435	6 887 489	7 337 327	7 466 377	7 400 827
Toimintakulut	-16 953 729	-17 085 987	-17 071 488	-17 137 154	-16 993 997
TOIMINTAKATE	-9 676 294	-10 198 498	-9 734 160	-9 670 777	-9 593 170

Käyttötaloulososan perustelut

Sitovuustaso

Kunnan toimintaa ohjataan taloussuunnitelman avulla. Talousarvion käyttötaloulosassa valtuusto asettaa tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävän tai tehtävien hoitamiseen. Kunta määrittelee itse tehtäväkokonaisuudet toimielinkohtaisesti. Tuloihin ja menoihin sisältyvät sekä ulkoiset että sisäiseen laskutukseen perustuvat tulot ja menot, laskennalliset erät eivät sisälly tehtävän tuloarvioon tai määrärahaan.

Sitovuustasona valtuustoon nähden ovat tulosalueen toimintatulot ja toimintamenot lukuun ottamatta kehittämisprojekteja, joissa on nettositovuus, sekä sitovat tavoitteet 2026 ja mahdolliset sitovat perustelut. Muut talousarvioon sisältyvät tiedot ovat ohjeellisia perusteluja ja informaatiota. Sitovin perusteluin erotettua määrärahan osaa ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen. Palkkauskustannuksissa ja sosiaalimaksuissa syntyvää säästöä ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen ilman kunnanhallituksen lupaa. Viran tai työsuhteen tullessa avoimeksi on aina ennen auki julistamista selvitetävä mahdollisuudet tehtävän hoitamiseen sisäisin järjestelyin tai ostopalveluna. Vaki-naisen henkilöstön täyttöön on haettava kunnanhallituksen lupa.

Talousarvioon tehtävistä tulosaluekohtaisista muutoksista päättää valtuusto. Muutosten yhteydessä on arvioitava, ovatko asetetut toiminnalliset tavoitteet oikeassa suhteessa muutettuihin tuloarvioihin ja määrärahoihin. Muutokset on tehtävä talousarviovuoden aikana.

Käyttösuunnitelmat

Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat tulosalueen tuloarviot ja määrärahat tarkoituksenmukaisesti osiin tulosityksiköihin sekä asettavat samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tulosityksiköittäin. Toimielimen vahvistamat tulosityksiköiden määrärahat voidaan edelleen jakaa kustannuspaikoille.

Käyttötaloulososassa on vertailutietoina vuoden 2024 tilinpäätöksen ja vuoden 2025 talousarvion euromäärät sekä talousarvioesitysten luvut.

Laskentaperusteet

Määrärahat on laskettu kunnan koko henkilöstölle. Henkilöstön määrä vuonna 2026 on talousarvion mukaan 126,41 htv (ei sisällä kansalaisopiston tuntiopettajia). Palkkausmenoihin on laskettu korotusvarauksena 3 % talousarviovuodelle ja 2 % vuosittain taloussuunnitelmavuosille.

Henkilöstösivukulut vuodelle 2026 on laskettu seuraavasti:

Eläkevakuutusmaksut KuEL ja VaEL	16,94 %
Sairausvakuutusmaksu	1,16 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,09 %
Tapaturmavakuutusmaksu	1,64 %
Muut (ryhmähenkivakuutus)	0,034 %

Palvelujen ja materiaalin ostoissa laskentaperusteena ovat arvonlisäverottomat hinnat lukuun ottamatta vähennysrajoitteista toimintaa.

4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025 (tarkistettu)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	2 007 979	1 934 826	2 212 810	2 219 060	2 173 310
Maksutuotot	224 634	214 000	214 000	202 500	207 000
Tuet ja avustukset	526 258	366 140	315 440	449 740	425 440
Muut toimintatuotot	4 518 564	4 694 742	4 595 077	4 595 077	4 595 077
TOIMINTATUOTOT	7 277 435	7 209 708	7 337 327	7 466 377	7 400 827
Henkilöstökulut	-7 726 235	-7 618 835	-7 473 126	-7 430 315	-7 349 578
Palvelujen ostot	-4 550 939	-4 982 969	-4 700 284	-4 756 422	-4 771 872
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 099 823	-2 129 816	-1 986 930	-2 003 270	-1 995 300
Avustukset	-626 328	-740 250	-648 800	-648 700	-653 700
Muut toimintakulut	-1 950 403	-2 106 336	-2 262 347	-2 298 447	-2 223 547
TOIMINTAKULUT	-16 953 729	-17 578 206	-17 071 488	-17 137 154	-16 993 997
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-9 676 294	-10 368 498	-9 734 160	-9 670 777	-9 593 170
Verotulot	9 877 597	10 038 000	10 367 000	10 336 000	10 569 000
Valtionosuudet	1 832 007	2 225 369	2 123 880	2 123 880	2 123 880
Rahoitustuotot ja -kulut	-211 324	-192 800	-280 800	-280 800	-280 800
VUOSIKATE	1 821 986	1 702 071	2 475 920	2 508 303	2 818 910
Poistot ja arvonalentumiset	-2 571 584	-2 649 683	-2 514 015	-2 321 388	-2 256 479
TILIKAUDEN TULOS	-749 598	-947 612	-38 095	186 915	562 431
Varausten ja rahast. muutos	2 841	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-746 757	-947 612	-38 095	186 915	562 431

Tuloslaskelmaosan perustelut

Talousarvion sitovuus

Valtuusto vahvistaa tuloslaskelmasta toimintakatteen jälkeen olevat tuotot ja kulut.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tulot-arviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalouksissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:

- verotulot (kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja -kulut

Tuloperusteet

Verotulot

Tuloveroprosentti on 1.1.2013 lukien ollut 19,50 ja vuosina 2020 ja 2021 20,50 ja vuonna 2022 21,50. Vuoden 2023 tuloveroprosentti määräytyi siten, että vuoden 2022 tuloveroprosentista vähennettiin 12,64 %-yksikköä, jolloin Parikkalan kunnan tuloveroprosentiksi jäi 8,86. Vuosina 2024 ja 2025 tuloveroprosentti oli 9,5. Valtuusto päätti pitää tuloveroprosentin ennallaan vuodelle 2026.

Yhteisöveroa talousarvio sisältää 1 084 000 euroa.

Kiinteistöveroprosentit:

- yleinen/maapohja	1,30
- yleinen/rakennukset	1,10
- vakituiset asunnot	0,55
- muut asuinrakennukset	1,30
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00
- voimalaitokset	3,10
- rakentamaton rakennuspaikka	2,00

Kiinteistöverotuotoksi on arvioitu 1 618 000 euroa.

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmä muuttui vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021). Vuoden 2025 alusta TE-palvelujen uudistus siirsi työllisyyspalvelut kunnan vastuulle ja korotti valtionosuuksia laskennallisesti kustannuksia vastaavan määrän. Käytännössä Parikkalan kunnan TE-palvelut hoitaa Lappeenrannan kaupunki ja laskuttaa siitä Parikkalan kuntaa.

Valtionosuusmaksatus sisältää seuraavat erät:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuus
- opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus
- esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ja
- verotulomenetysten korvaus.

Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset kustannukset.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2026 noin 2 124 000 euroa.

6 Investointiosa

INVESTOINTIOSA 2026–2028			Menot			Tulot		
Hankkeen nimi	1 000 euroa	Kus- tannus- arvio	2026	2027	2028	2026	2027	2028
Kunnanhallitus	0	92	92	92	92	120	120	120
Kiinteä omaisuus	0	50	50	50	50	100	100	100
Omaisuuksien hankinta/myynti		50	50	50	50	100	100	100
Arvopaperit	0	42	42	42	42	20	20	20
Tytärtyöryhmien pääomavuokrat / Osakkeiden myynti		42	42	42	42	20	20	20
Sivistyslautakunta	90	81	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus	90	81	0	0	0	0	0	0
Satakielen pihan parantaminen	15	11						
Kirjolan koulu vanhan A-osan peruseru- n	75	70						
Tekninen lautakunta	11 355	1 280	4 880	4 955	0	0	0	0
Talonrakennus	8 795	530	3 805	4 400	0	0	0	0
Hyvinvointiaseman peruseru- suunnittelu ja rakentaminen	7 300	300	3 000	4 000				
Käskynkän viilennys	100	40						
Saaren palvelukeskuksen sammutusjär- jestelmä	175		175					
Yläkuja 2-4 parvekeremontti	300		20	280				
Kiinteistöautomaatio	60	30	20	10				
Kameravalvonta	15	15						
Tapulikuja A-B kerrostalon ikkuna- ja par- vekekorjaus. Sis ALV 24%.	500	20	480					
Kiinteistöjen lukitukset, tilanvarausjärjes- telmä	15	15						
Kiinteistöjen energiatehokkuuden paran- taminen	150	50	50	50				
Huoneistoremontit	180	60	60	60				
Julkinen käyttöomaisuus	395	100	210	85	0	0	0	0
Kadut, rakentaminen, peruseru- korj.	140	25	85	30	0	0	0	0
Kirvesmiehenkatu peruseru- n	70	0	70					
Nimeämättömät kohteet (mm.Kanttorin- katu ja Itäkatu)	70	25	15	30				
Liikenneturvallisuuskohteet	30	10	10	10	0	0	0	0
Näkemäalueiden raivaukset, suojatie maalaukset yms.								
Katuvalaistus	45	15	15	15	0	0	0	0
Saneerauskohteet: Katuvalojen vaihdot ledvaloiksi ja osin tolppien vaihto	45	15	15	15				

Hankkeen nimi	1 000 euroa	Kus- tannus- arvio	2026	2027	2028	2026	2027	2028
Päällystys		180	50	100	30	0	0	0
Kirvesmiehenkatu		70		70				
Nimeämättömät kohteet: (mm. Kirjolan- katu, Pappilankatu, Kanttorinkatu ja itä- katu)		110	50	30	30			
Vesilaitos		1 025	45	565	415	0	0	0
Vesijohtojen saneeraus (mm. Kirvesmie- henkatu)		370	20	250	100			
Varavedenhankinta, selvitys 2026 ja ar- vaus toteutuksesta		610	10	300	300			
Etäluettavien vesimittareiden vaihto ja etäluennan edistäminen		45	15	15	15			
Viemärlaitos		1 140	605	300	55	0	0	0
Jätevesiverkoston saneeraus (vuotove- sien vähentäminen)		90	30	30	30			
Pumppaamot 3 kpl/vuosi		75	25	25	25			
Jätevedenpuhdistamon lietteenvastaan- otto- aseman ja ympyräaltaiden sanee- raus (Katto ja ulko- ja sisäseinärakenteet)		300	150					
MBR yksiköiden uusiminen		630	400	200				
Jätevedenpuhdistamolle aurinkopaneelit		45		45				
Yhteensä			1 453	4 972	5 047			
Rahoitusavustukset / investointitulot						120	120	120
Netto			1 333	4 852	4 927			

Investointiosan perustelut

Kiinteä omaisuus: Vuosittain on varattu 50 000 euron määrärahavaraus mahdollisesti hankittavaa kiinteää omaisuutta varten. Vuosittain arvioidaan kertyvän tuloja 100 000 euroa kiinteistöjen myynneistä. Kunnanhallitus on linjannut, että kunnan maa- ja metsätilojen sekä kiinteistöjen inventointia jatketaan ja kunnalle tarpeettomat tilat laiteetaan yleiseen myyntiin.

Arvopaperit: Menoihin sisältyvät kuntakonsernin tytäryhtiöiden pääomavuokrat sekä osakkeiden ostot. Tulopuolelle on arvioitu asunto-osakkeiden myyntejä vuosittain.

Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot ja toteutusaikataulut hankkeille ja vahvistaa määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Hankeryhmiin sisältyvät kohteet on eritelty toteutettaviin hankkeisiin. Aktivoitavan hankintamenon alarajana on rakenushankkeissa 10 000 euroa ja irtaimistohankinnoissa 5 000 euroa.

Valtuustoon nähden sitovuustasona on hankeryhmä. Useammalle vuodelle tehdyn jaksottamisen muuttamiseen tarvitaan valtuuston joko taloussuunnitelmassa tai erikseen tekemä päätös.

Investointiosan menot vuonna 2026 ovat 1 453 000 euroa. Vuoden 2026 investointiosan tuloarvioina avustukset investointimenoihin ja käyttöomaisuuden myyntitulot yhteensä 120 000 euroa. Nettoinvestoinnit ovat 1 333 000 euroa.

Investointien määrää suunnitelmakaudella lisää hyvinvointiaseman peruskorjaukseen tai uuden aseman rakentamiseen varautuminen. Muutoin investoinnit koostuvat enimmäkseen pienehköistä talonrakennus- ja kunnallisteknisistä sekä elinkeinoihin liittyvistä kohteista.

7 Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA

		TP2024	TA 2025 (tarkistettu)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	+/-	1 821 986	1 702 071	2 475 920	2 508 303	2 818 910
Tulorahoituksen korjauserät	+/-					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	-934 975	-1 532 000	-1 453 000	-4 972 000	-5 047 000
Rahoitusosuudet investointime-						
noihin	+	318 601	120 000	120 000	120 000	120 000
Pysyvien vastaavien hyödyk-						
keiden luovutusvoitot	+					
Toiminnan ja investointien raha-	+/-	1 205 612	290 071	1 142 920	-2 343 697	-2 108 090
virta						
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-	-950		-23 057		
Antolainasaamisten vähennyk-	+					
set						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 263 790	3 000 000	1 500 000	5 000 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähen-						
nys	+	-2 137 444	-1 500 000	-1 500 000	-1 300 000	-1 300 000
Oman pääoman muutokset	+/-					
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	331 958	1 790 071	1 119 863	1 356 303	1 591 910

Rahoitusosan perustelut

Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan rahoituslaskelmakaavan muodossa se, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Tuloslaskelma- ja investointiosasta siirtyvien erien lisäksi rahoituslaskelmassa esitetään anto- ja ottolainauksen lainakan-

nan muutokset sekä oman pääoman muutokset ja rahoituslaskelman vaikutukset maksuvalmiuteen.

Vuonna 2026 Saaren Vanhustentukiyhdistykselle myönnetään antolaina, koska kunta maksoi Osuuspankille joulukuussa 2025 yhdistyksen erääntyneen lainan, jossa kunta oli takaajana ja jolle pankki ei enää myöntänyt lisää aikaa eikä yhdistyksellä ollut taloudellisia mahdollisuuksia maksaa lainaa itse tai saada pankista uutta lainaa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön määrä esitetään taloussuunnitelman henkilöstösuunnitelmaosassa. Määräaikaista henkilöstöä käytetään sijaisuuksissa ja tarvittaessa muissa määräaikaisiksi tarkoitetuissa tehtävissä, esimerkiksi projekteissa ja palvelujen järjestämisen selvitysvaiheessa. Henkilöstövoimavarojen tilaa ja vakinaisen sekä määräaikaisen henkilöstön määrää kuvataan ja seurataan vuosittain henkilöstöraportoinnilla.

Toiminnan tarkoitus

Henkilöstöhallinnon tarkoituksena on vastata työnantajan tasapuolisesta ja oikeudenmukaisesta henkilöstöpolitiikasta ja siten turvata palveluhenkinen ja motivoitunut henkilöstö tuottamaan hallintokuntien yhteistyöllä kunnan palvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja laadukkaasti.

Nykytilan kuvaus

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset 2025-2028

Kunta-alan uudet virka- ja työehtosopimukset tulivat voimaan 1.5.2025 ja ovat voimassa 29.2.2028 saakka (sopimuskauden pituus 34 kk). Sopimusten nimelliskorotukset ovat yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset noudattavat työmarkkinoiden yleistä linjaa. KT irtisanoi vuosille 2023-2027 sovitun palkkauksen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman. Uusittu kehittämisohjelma vuosille 2026-2028 neuvoteltiin osana sopimuskokonaisuutta. Uuden kehittämisohjelman erät ovat yhteenlaskettuna 1,8 prosenttia. 34 kuukauden sopimusjaksolla sopimuskorotukset ovat yhteensä 9,17 prosenttia ja 9,5 prosenttia korkoa korolle laskien.

Toiminnan painopistealueet 2026

Yleisiä toiminnan painopistealueita ovat:

- organisaation ja henkilöstön vuorovaikutteisuuden parantaminen
- laadukas esimiestoiminta ja johtoryhmätyöskentely
- työhyvinvointikyselyjen säännöllinen toteuttaminen ja saatujen tulosten tehokas hyödyntäminen

Suunnitelmat työhyvinvointia parantaviksi toimenpiteiksi:

1. Henkilöstön osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja seurantaan talousarvion laadinnan yhteydessä syyskuussa ennen lautakuntakäsittelyä ja koottaessa tilinpäätökseen tulevia tietoja helmikuussa ennen varsinaista toimielinkäsittelyä
2. Kattava tavoite- ja kehityskeskustelujen käynti vuosittain helmi-maaliskuussa ja tarvittaessa työntekijän sitä esittäessä myös syksyllä, raportti toimialueittain henkilöstösihteerille toukokuun loppuun mennessä.
3. Esihenkilöiden ja yksilön vastuun korostaminen sekä tiedon välityksessä että työssä tarvittavan tiedon hankinnassa.

Parikkalan kunta			Henkilöstösuunnitelma 2026 - 2028					
Virkasuhde (V) Työsuhde (T)			Henkilötyövuodet (htv)					
			TP -24 (31.12. tilanne)	TA-25	TA -26	TS -27	TS -28	
Muutos: TA-25 → TA-26	Nimike							Huom.
Keskushallinto ja elinvoimapalvelut								
Keskushallinto								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Kunnanjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Hallintojohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Henkilöstösihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T	-1,00	Palkkasihteeri	1,00	1,00				Palkanlaskenta ostopalveluna 9/2025 alkaen.
T		Toimistosihteeri ->31.12.24 / Toimisto- ja viestintäsihteeri 1.1.25->	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Arkistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Taloussihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Tietotekniikkatukihenkilö	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	Esihenkilönä rehtori, 10 % hallinto ja 90 % perusopetus ja lukio
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
Keskushallinto yhteensä -1,00			7,10	7,10	6,10	6,10	6,10	
Elinvoimapalvelut								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Elinvoimapäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Toimistosihteeri ->31.12.24 / Johdon assistentti 1.1.25->		0,60	0,60	0,60	0,60	Esihenkilönä elinvoimapäällikkö, 60 % elinkeinot ja 40 % varhaiskasvatus
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
T	-0,70	Projektiassiantuntija	0,80	0,70				Simpelejärven kunnostushanke -10/25, yksi osa-aikainen työntekijä (80 %) 10/25 saakka
T	-1,00	Projektityöntekijä		1,00				Matkailuhanke (ei toteutunut)
T		Työllisyysohjaaja		1,00	1,00	1,00	1,00	
Elinvoimapalvelut yhteensä -1,70			1,80	4,30	2,60	2,60	2,60	
Keskushallinto ja elinvoimapalvelut yhteensä -2,70			8,90	11,40	8,70	8,70	8,70	
Sivistyspalvelut								
Vapaa sivistystyö ml. Simpelejärven opisto								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Sivistysjohtaja	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	Kokoaikainen virka, kansalaisopiston rehtorin tehtävä 60 % ja muita tehtäviä 40 %. Rehtorin tehtävien hoidon kustannukset jaetaan Rautjärven kunnan kanssa kuntien alueilla toteutuneiden opetustuntien mukaan, Parikkalan osuudeksi merkitty henkilöstösuunnitelmaan 50 %.
T		Hyvinvointikoordinaattori	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Nuorisotyöntekijä	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	Nuorisotyö 1,5 htv Etsivä nuorisotyö 0,5 htv
T		Opistos sihteeri	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	Kustannukset jaetaan Rautjärven kunnan kanssa kuntien alueilla toteutuneiden opetustuntien mukaan. Parikkalan osuudeksi merkitty henkilöstösuunnitelmaan 50 %.
V	-0,33	Kirjastonjohtaja	1,00	1,00	0,67			
T		Kirjastosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Kirjastovirkailija	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	
T		Kirjastojärjestelijä	0,70					
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
T	+1,00	Nuorisotyöntekijä	1,00		1,00			Koulunuorisotyö (hankerahoitusta)
T	-0,35	Liikunnanohjaaja/Liikuntaneuvoja	0,60	0,60	0,25			Liikuntaneuvoja 5/2026 saakka, työaika 60 %.
T		Koulutussuunnittelija	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	Kustannukset jaetaan Rautjärven kunnan kanssa kuntien alueilla toteutuneiden opetustuntien mukaan. Parikkalan osuudeksi merkitty henkilöstösuunnitelmaan 50 %.
T	-0,50	Hankekoordinaattori	1,00	1,00	0,50			Plan B -hanke -6/26, 1 kok.aik. työntekijä 12/23-6/26
Vapaa sivistystyö ml. Simpelejärven opisto yhteensä -0,18			11,00	10,30	10,12	7,70	7,70	

Parikkalan kunta			Henkilöstösuunnitelma 2026 - 2028					
Virkasuhde (V) Työsuhde (T)			Henkilötyövuodet (htv)					
			TP -24 (31.12. tilanne)	TA-25	TA -26	TS -27	TS -28	
Muutos: TA-25 → TA-26	Nimike							Huom.
Perusopetus ja lukio								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Rehtori	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Luokanopettaja/koulunjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Luokanopettaja	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	
V		Eritysluokanopettaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Erityisopettaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Erityisopetuksen tuntiopettaja	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	
V		Lehtori	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	
V	-1,00	Tuntiopettaja	14,00	14,00	13,00	13,00	13,00	Lukuvuodesta 25-26 alkaen alakoulun opetusluokkien väheneminen yhdellä.
T		Koulunkäynninohjaaja	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	Vakinaisia koulunkäynninohjaajia 10 henkilöä, pääosin osa-aikaisia. Työajoissa mukana ap-ip -toiminnan työaika.
T		Tietotekniikkatukihenkilö	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	10 % hallinto ja 90 % perusopetus ja lukio
T		Koulusihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V	-0,42	Eritysluokanopettaja	1,00	1,00	0,58			
V		Erityisopettaja		1,00	1,00	1,00		Perusopetuksen ja esiopetuksen tasa-arvohanke v. 24 - 27
T	-1,49	Koulunkäynninohjaaja	5,20	2,80	1,31	0,60	0,60	Lukuvuodesta 26-27 alkaen 1 määräaikainen ohjaaja Saaren koululla, työaika 80 %. Htv:n laskennassa huomioitu koulutyön keskeytysajat.
Perusopetus ja lukio yhteensä -2,91			53,10	51,70	48,79	47,50	46,50	
Varhaiskasvatus								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Varhaiskasvatuspäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
V		Varhaiskasvatuksen esihenkilö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Toimistosihteerit ->31.12.24 / Johdon assistentti 1.1.25->	1,00	0,40	0,40	0,40	0,40	Esihenkilönä elinvoimapäällikkö, 60 % elinkeinot ja 40 % varhaiskasvatus
T		Varhaiskasvatuksen erityisopettaja		1,00	1,00	1,00	1,00	Vakan erityisopettajan tehtävä täytetty määräaikaaisesti 07/26 saakka (100 %). Tarpeen arviointi keväällä -26.
T	-0,42	Varhaiskasvatuksen opettaja	7,00	7,00	6,58	5,58	5,00	Lapsimäärän väheneminen 08/26 alkaen 6 htv:n tarve 08/27 alkaen 5 htv:n tarve
T	+1,00	Varhaiskasvatuksen sosionomi			1,00	1,00	1,00	Uusi tehtävä 1.8.25 alkaen (kh täyttölupa 10.3.25). Tehtävään valittu työskentelee määräaikaisesti vakan opettajana 8/25 alkaen.
T	-1,50	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	9,38	12,00	10,50	10,50	10,50	Lapsimäärän väheneminen
T	-0,53	Ryhmäavustaja	1,60	1,60	1,07	0,53		
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
T	+0,50	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	5,00	5,00	5,50	2,00	2,00	Erityisen tuen lapsien määrä lisääntynyt syksyllä 2025. Määräaikaisia syksystä -25 alkaen 6 hlöä ja syksystä -26 alkaen 5 hlöä. Osa työskentelee henkilökohtaisena avustajana (erityinen tuki)
T		Henkilökohtainen avustaja	1,00	1,00	1,00	1,00	0,58	1 kokoaikainen 07/28 saakka
T	+1,17	Ryhmäavustaja	1,00		1,17			2 kokoaikaista 07/26 saakka
Varhaiskasvatus yhteensä +0,22			27,98	30,00	30,22	24,01	22,48	
Sivistyspalvelut yhteensä -2,87			92,08	92,00	89,13	79,21	76,68	
Tekniset palvelut								
Yleiset tekniset palvelut								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V	-0,20	Tekninen johtaja / Teknillisen osaston osastopäällikkö	1,00	1,00	0,80	0,80	0,80	Teknisen johtajan työpanosta kuntateknikkaan 0,2 htv (mm. esihenkilötyö ja viranomaisasiat)
V		Kiinteistösihteeri		1,00	1,00	1,00	1,00	Virka täyttämättä 11/24-1/25
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
Yleiset tekniset palvelut yhteensä -0,20			1,00	2,00	1,80	1,80	1,80	

Parikkalan kunta			Henkilöstösuunnitelma 2026 - 2028					
Virkasuhde (V) Työsuhde (T)			Henkilötyövuodet (htv)					
			TP -24 (31.12. tilanne)	TA-25	TA -26	TS -27	TS -28	
Muutos: TA-25 → TA-26		Nimike						Huom.
Rakentaminen, kiinteistöt ja kunnossapito								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Rakentamispäällikkö / Kunnanrakennusmestari	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	Rakentamispäällikön virka täyttämättä 8/25 alkaen, ma. kunnanrakennusmestari 2/25 alkaen. Rakentamispäällikön ja kuntatekniikan päällikön tehtävien yhdistäminen, virkanimikkeen muutos kunnanrakennusmestariksi v. 2026-2027 aikana.
T		Kiinteistönhoitaja	5,80	5,80	5,80	5,80	5,80	Yhden kiinteistönhoitajan tehtävistä ruokapalveluihin (aterioiden kuljetus) 20 %.
T		Kirvesmies	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Rakennusammattimies	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
T		Liikunta-alueiden hoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
Rakentaminen, kiinteistöt ja kunnossapito yhteensä			9,80	9,80	9,80	9,80	9,80	
Kuntatekniikka								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V	+0,20	Tekninen johtaja / Teknillisen osaston osastopäällikkö			0,20	0,20	0,20	Teknisen johtajan työpanos kuntatekniikkaan 0,2 htv (mm. esihenkilötyö ja viranomaisasiat)
V	-1,00	Kuntatekniikan päällikkö	1,00	1,00				Avoin virka 1.10.25 alkaen. Tehtävien uudelleen järjestelyt ja viran lakkautus v. 2026-2027 aikana.
T		Laitosmies	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	Työnjohtotehtävät vuodesta 2026 alkaen, työnjohtotehtävien osuus 0,5 htv.
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
Kuntatekniikka yhteensä -0,80			4,00	4,00	3,20	3,20	3,20	
Ruoka- ja puhtauspalvelut								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
								Tehtävä täyttämättä 11/25 alkaen.
T	-1,00	Ruoka- ja puhtauspalveluvastaava	1,00	1,00				Ruoka- ja puhtauspalveluiden uudelleen organisointi ja ruoka- ja puhtauspalveluvastaavan toimen lakkautus v. 2026 aikana.
T		Kokki	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	Ruokapalveluvastaavan tehtäviä vuodesta -26 alkaen (0,25 htv) yhdelle kokille.
								1 kokoaikainen ja 2 osa-aikasta (50 %) ruokapalvelutyöntekijää siirtynyt siivoojaksi 2/25 alkaen ja 1 kokoaikainen osa-aikaiseksi (57,52 %) 10/25 alkaen. Syksyllä -25 ruokapalvelutyöntekijä -nimikkeellä työskentelevien vahvuus 1,58 htv (2 hlöä). Lisäksi siivoojien työpanosta kohdennetaan osittain ruokapalveluihin.
T	-2,42	Ruokapalvelutyöntekijä	4,00	4,00	1,58	1,58	1,58	Työ voi olla myös yhdistelmätyötä ruoka- ja puhtauspalveluissa.
T		Kiinteistönhoitaja	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	Ateriakuljetukset päiväkodeihin ja Saaren koululle
								10/25 alkaen vakituisten siivooja-nimikkeellä työskentelevien vahvuus 8 htv (9 hlöä). Lisäksi 1 siivooja-puistotyöntekijä 10/25 alkaen.
T		Siivooja	9,00	8,00	8,00	8,00	8,00	Työ voi olla myös yhdistelmätyötä ruoka- ja puhtauspalveluissa.
	+1,00	Siivooja-puistotyöntekijä			1,00	1,00	1,00	Puhtauspalveluvastaavan tehtäviä vuodesta -26 alkaen (0,25 htv) yhdelle siivoojalle.
T	-1,00	Siivooja-siivoustyöohjaaja		1,00				Uusi yhdistelmätehtävä, täytetty 1.10.25 alkaen.
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								Vuodelle 2025 suunniteltu yhden siivoojan tehtävänkuvan muutos ei toteutunut.
Ruoka- ja puhtauspalvelut yhteensä -3,42			15,20	16,20	12,78	12,78	12,78	
Rakennusvalvonta								
Vakinaiset tehtävät henkilötyövuosina								
V		Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	Kuntayhteistyön tarkastelu keväällä 2026.
Määräaikaiset tehtävät henkilötyövuosina								
Rakennusvalvonta yhteensä			1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Tekniset palvelut yhteensä -4,42			31,00	33,00	28,58	28,58	28,58	
Koko kunta yhteensä -9,99			TP -24 131,98	TA-25 136,40	TA-26 126,41	TS -27 116,49	TS -28 113,96	

Ympäristöä säästävät toimenpiteet

Kestävän kehityksen periaatteet

Hallintopalvelut

Kunnanvirastossa pyritään kaikessa toiminnassa noudattamaan kestävän kehityksen neljää osiota: ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen seuraavasti:

- 1) Energian ja luonnonvarojen säästö; viraston lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien säätö, toimivuuden tarkkailu ja huolto sekä veden, jäteveden ja valaistuksen taroituksenmukainen käyttö, energian kulutuksen seuranta, vesikalusteiden huoltaminen ja vettä säästävät toimintatavat.
- 2) Kunnanvaltuuston ja -hallituksen sekä lautakuntien jäsenille on hankittu tablet-laitteet, jolloin säästetään paperien käytössä ja tulosteissa.
- 3) Yhdenvertaisuussuunnitelma; huomioidaan päätöksenteossa eri etnistä alkuperää olevien henkilöiden yhdenvertainen kohtelu.
- 4) Laite- ja toimistotarvikehankinnoissa otetaan huomioon kierrätettävyyden ja uudelleen käyttö.
- 5) Jätteen synnyn ehkäisy ja materiaalien kulutuksen minimoiminen.
- 6) Jätteiden lajittelu; biojäte, kuivajäte, muovi, lasi, metalli, paperi ja ongelmajäte.

Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunta toteuttaa ympäristöä säästävinä toimenpiteinä:

- 1) Tärkeimpänä on kestävän elämäntavan opetus, oppiminen, oma osallistuminen.
- 2) Vähennetään kulutusta, ei hankita turhia tuotteita.
- 3) Energiansäästöön liittyvät toimenpiteet
 - tarpeeton sähkön kulutus
 - ulko-ovien kiinnipitäminen
 - lämpötilojen pitäminen sovitulla tasolla
 - vedenkulutuksen vähentäminen
- 4) Ilmoitetaan kiinteistön korjaustarpeet viipymättä.
- 5) Huolehditaan siisteydestä yhteisvastuullisesti.
- 6) Hankitaan pitkäkestoisia laitteita ja huolehditaan tarvittavista huolloista.
- 7) Vältetään pienpakkauksia ja yksittäisiä hankintoja.
- 8) Paperit ja jätteet lajitellaan toimistoissa ja eri yksiköissä.
- 9) Tulostetaan ja kopioidaan kaksipuoleisina aina kun se on mahdollista.
- 10) Kirjolan koulu käyttää kankaisia käsipyyheautomaatteja.
- 11) Kierrätysmateriaalien käyttö askartelussa ja käsitoissa.

Tekniset palvelut

Tekninen lautakunta ottaa kestävän kehityksen periaatteet huomioon päätöksiä tehtäessä seuraavasti:

1. Kaavoitus ja maankäyttö
 - Kaavoituksen valmistelussa huomioidaan ympäristöä säästävät ratkaisut, terveellinen ja turvallinen elinympäristö sekä ekologisesti kestävä yhdyskuntarakenne.
 - Kaavamääräyksissä korostetaan ilmastoystävällistä rakentamista ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

- Kunnan yleistä osoitejärjestelmää ylläpidetään ja laajennetaan kestävän yhdyskuntarakenteen tukemiseksi.

2. Energian käyttö ja energiatehokkuus

- Kunta on mukana Hiilineutraali kunta -verkostossa.
- Kiinteistöissä jatketaan energiatehokkaiden valaistusratkaisujen, kuten LED-tekniikan, käyttöönottoa.
- Energiankulutusta seurataan kiinteistöautomaatiojärjestelmien avulla, ja kulutuksen seuranta kehitetään osana jatkuvaa kunnossapitoa.
- Kone- ja laitehankinnoissa sekä korjauksissa painotetaan energiatehokkuutta ja kierrätettävyyttä.

3. Automaation ja digitalisaation hyödyntäminen

- Hyödynnetään automaatiota ja etävalvontaa energiatalouden ja laitosten toimintavarmuuden parantamiseksi.
- Vesihuoltolaitoksessa ja kiinteistöissä seurataan kulutusta ja häiriötilanteita reaaliaikaisesti automaattisten järjestelmien avulla.

4. Katu- ja liikennealueet

- Katuvalaistusta uusitaan LED-teknologiaan ja selvitetään älykkäiden valaistuksenohjausjärjestelmien käyttöönottoa.
- Talvikunnossapidossa otetaan käyttöön Routa-paikannusjärjestelmä, jonka avulla voidaan tehostaa reittien suunnittelua, kaluston käyttöä ja polttoaineen kulutusta.

5. Jätehuolto ja kiertotalous

- Jätehuollon toimintaa kehitetään yhteistyössä jätehuoltoyhtiön ja muiden toimijoiden kanssa.
- Ongelmajätteiden ja sähköromun vastaanottopisteet pidetään kunnassa, ja niiden toimivuutta parannetaan.
- Kunnan verkkosivuilla ylläpidetään ajantasaista tietoa kierrätyspisteistä, ja kotikompostoreiden ilmoitusvelvollisuutta valvotaan.

6. Vesihuolto ja luonnonvarojen suojelu

- Päävedenottamon suoja-aluetta kehitetään viranomaisohjeiden mukaisesti.
- Vesihuoltolaitos hakee muutosta ympäristöluvan ehtoihin siten, että kokonaistypen poistovaatimus vastaisi laitoksen teknisiä ominaisuuksia ja alueellisia linjauksia.
- Vesihuollon toimintavarmuutta parannetaan ja mahdollisen varavedenottamon sijoitusvaihtoehtoja selvitetään.

7. Ruoka- ja puhtauspalvelut

- Siivouksessa ja kunnossapidossa käytetään ympäristöystävällisiä puhdistus- ja pesuaineita.
- Ruokapalveluissa painotetaan ruokahävikin vähentämistä, vastuullisia hankintoja ja kestävän ruokailun periaatteita.
- Ruoka-aineallergioiden hallintaa on parannettu vanhemmille suunnatuilla kyselyillä, joilla on saatu ajantasaiset tiedot ja vähennetty hävikin syntymistä.